דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל

יום שלישי, י"ג בתשרי תשמ"ח, 6 באוקטובר 1987 ● גליון [illegible]

היום 12 עמודים ● המחיר 1.00 ש"ח, באילת 87 אג'

היום בדבר

- זה עולה בחיי אדם / דנקה הרניש
- מי יסמן את שבילי הארץ / צבי אילן
- עלבונו של ערמוני / אוריאל בן־עמי
- עדכון ומציאות / דוד מושיוב
- 55 התאומות והמגדלים / ח"כ עדנה סולודר
- בורסה וכלכלה; ספורט; דבר פתוח

מזג האויר

(ע). – מזג האויר להיום: גשם לפרקים בצפון הארץ ובמרכזה. הטמפרטורות הצפויות:
ירושלים 15־21, רמת הגולן 14־23, נהריה 21־27, צפת 14־21, חיפה 20־28, טבריה 20־28, נצרת 17־26, עפולה 19־28, תל אביב 22־28, השומרון 17־23, נמל התעופה לוד 21־26, ירידו 22־29, עזה 17־28, אילת 20־31.

משרד המשפטים לא יסגיר כעת את נקש אף־כי שמגר פסק, שצו־העיכוב לא מעכב

תגובות אכזבה וביקורת מרוב גוני הקשת הפוליטית – "קריאת תגר על שלטון החוק בישראל"

מאת טובה צימוקי, כתבת "דבר" בירושלים

משרד המשפטים לא יסגיר עכשיו את ויליאם נקש לצרפת, אף כי לאחר החלטת בית־הדין הרבני בירושלים מאתמול, שלא להסיר את צו עיכוב היציאה נגדו – יש אפשרות להסגירו. במשרד המשפטים מסבירים זאת בהשלכות הציבוריות והקואליציוניות שיהיו לצעד כזה וברצון שלא לפגוע בכבודו של בית־הדין הרבני.

עם זאת נמסר, כי, היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש ופרקליט המדינה יונה בלטמן יבחנו את האפשרויות הבספציות כדי להביא להסגרתו המהירה לצרפת, לאחר שילמדו היטב את פסק הדין שניתן.

שלוש האפשרויות העיקריות שיידונו על־ידי היועץ המשפטי לממשלה ופרקליט המדינה הן:

● פנייה לבית דין גבוה לצדק, שיבטל את צו־עיכוב היציאה מן הארץ שנתן בית הדין הרבני לבקשתה של רינה נקש. עקב החלטת בית הדין הרבני יישאר צו זה בתוקפו עד אפריל 1988. יתכן אפילו שתהיה פניה לקבלת פסק דין הצהרתי בנושא זה ע"י בית המשפט העליון.

● פנייה לבית הדין הרבני העליון בערעור על החלטתו של בית הדין. מקור בכיר בפרקליטות העריך אתמול, כי יתכן

(המשך בעמ' 2)

רינה נקש נפרדת מבעלה אתמול בצאתם מבית הדין הרבני (צילום: יצחק הררי)

הלביא חי – הכריז שרון בעצרת תע"א – אך רבין הזהיר מאשליות

מאת אריה ארד, סופר "דבר"

"בעיני הלביא לא מת", הכריז אתמול שר־התעשיה אריאל שרון בעצרת עובדי התעשיה האווירית בלוד. אולם, השר יצחק מודעי, שדיבר מיד אחריו, הזהיר, שאין לשגות באשליות וגם השר יצחק רבין אמר אתמול, כי אישים פוליטיים נוטעים אשליות בקרב ההנהלה והעובדים בתעשיה האווירית.

שרון ומודעי היו השרים היחידים שנענו להזמנת ארגון עובדי התעשיה האווירית. בלטו בהעדרם כל שרי מפלגת העבודה, אישיה וחברי־הכנסת שמטעמה. רב־אלוף (מיל.) רפאל איתן היה חבר־הכנסת היחיד שנענה להזמנה ומלבדו באו גם ראש־עיריית לוד מקסים לוי וראש־עיריית ראשון לציון מאיר ניצן. תא"ל (מיל.) שבתפקידו האחרון בצה"ל שימש קצין ראש אג"א.

העצרת, בהשתתפות כמחצית מעובדי התעשיה האווירית, נערכה בחלקה הגדול בגבם שקט. בעצרת אלפי עובדים השמיעו בגרונות ניחרים את סיסמת־הקרב הידועה שלהם – "כן ולא, כן ולא, פרס בקיבוץ", "אחד ויצבא הביתה", "נפסיק 'לביא'" – שאליהן נוספו אתמול גם קריאות "אריק לבטחון". השר שרון התקבל בתשואות רמות ובאותו הופסק מפעם לפעם במחיאות־כפיים ובקריאות־עידוד. לתשואות רמות זכו גם השר מודעי וח"כ איתן.

העצרת נפתחה בדברי יו"ר מועצת העובדים נסים כהן וסגן

(המשך בעמ' 2)

עצרת עובדי התעשייה האווירית למען המשך פרויקט ה"לביא" מימין: השר אריאל שרון. (צילום: מאיר כפיר)

נמרודי רכש האחזקות של בל"ל בחב' הכשרת־הישוב

מאת מדיה אבנימלך, כתבת "דבר"

איש העסקים יעקב נמרודי, שהתפרסם בעסקת מכירת הנשק לאיראן, הוא הקונה של אחזקות בנק לאומי בחברת "הכשרת הישוב" – זאת נודע ל"דבר".

בנק לאומי הודיע אתמול, כי מכר את אחזקותיו ב"הכשרת הישוב" תמורת 19.75 מיליון דולר [illegible] אלמרט. בנק לאומי [illegible] אולמרט סירב לחשוף את זהות איש העסקים העומד מאחורי מה שהגדירו כמשקיע זר. אולם מקורות מוסמכים אישרו ל"דבר", כי הקונה הוא יעקב נמרודי.

"הכשרת הישוב" מחזיקה [illegible] 2.4 מיליון [illegible] 150,000 [illegible]

(המשך בעמ' 2)

ועדת חקירה בודקת התרסקות של מטוס חיל־האוויר של סרן גיל עברי

אלוף (מיל.) דוד עברי חזר אמש לארץ מהדיונים בארה"ב

מאת טלי ליפקין, הכתבת הצבאית של "דבר"

ועדת חקירה שמינה מפקד חיל־האוויר החלה אתמול אחרי הצהריים בבדיקת נסיבות התרסקות מטוסו של הסרן גיל עברי בן ה־27 במהלך טיסת אימונים באזור הנגב, אתמול בצהרי היום.

מערכת הבטחון ומשפחת חיל האוויר התעטפו אתמול באבל כבד עם התפשט דבר מותו של הסרן גיל עברי, בנו של אלוף (מיל') דוד עברי, מנכ"ל משרד הבטחון ומפקד חיל־האוויר לשעבר. את ההודעה על מות בנו קיבל דוד עברי בארה"ב, לאחר שיצא רק בראשית השבוע לוואשינגטון לשיחות על נושאי שיתוף פעולה אסטרטגי עם ארה"ב.

נספח צה"ל בארה"ב האלוף עמוס ירון ועמו הנספח האווירי של ישראל וראש משלחת הקניות של משרד הבטחון באו אליו למלונו השכם בבוקר, ובפיהם הבשורה הנוראה.

(המשך בעמ' 2)

תא"ל שייקה ארז ימונה לראש המינהל ביו"ש

מאת טלי ליפקין ואוריאל בן עמי, סופרי "דבר"

אתמול נודע כי בימים הקרובים ימונה תא"ל שייקה ארז לראש המינהל האזרחי ביהודה ושומרון, במקומו של תא"ל אפרים סנה שפרש מתפקידו. תא"ל ארז משמש ראש המינהל האזרחי ברצועת עזה ועם כניסתו לתפקיד החדש, שלא היה מאויש מזה שבועיים, יישאר המינהל האזרחי בעזה ללא ראש.

ההחלטה למנות את תא"ל ארז לתפקיד ביו"ש עוררה תמיהות גם במערכת הבטחון וגם בקרב גורמים מקורבים לנושא. ככל הנראה ביקש מתאם הפעולות בשטחים שמואל גורן למנותו לתפקיד החדש. תא"ל ארז נחשב במקורביו, ואולם לא הוחלט עדיין מי ימלא את מקומו ובמשחק הכסאות המוסיקליים הללו, נשאר כסא אחד ריק.

בסוף 1985 מונה ארז לתפקיד ראש המינהל האזרחי בעזה ובו שימש עד עתה. תא"ל ארז הוא חבר קיבוץ נשוי ואב לשלושה ילדים. הוא נחשב מאמנם של שר הבטחון יצחק רבין ושל מתאם הפעולות בשטחים שמואל גורן.

מטוסים ו־200 שוטרים השתתפו בלכידת סחטן שאיים להרעיל את מוצרי שטראוס

מאת נתן רועי, סופר "דבר" לענייני משטרה

יהויכין שמעוני, ממקימי חברת הרהיטים "סקנדיה", נעצר ב־1 באוקטובר בתל־אביב בחשד בנסיון סחיטה תוך איומים כי ירעיל את מוצרי "מחלבות שטראוס", והאם בעל המפעל מיכאל שטראוס לא יעביר לידיו כמות גדולה של יהלומים לא־מסומנים.

מעצרו של שמעוני בן ה־45 מרמת־גן נתאפשר לאחר חמישה חודשי מעקבים וחקירות, שבמהלכם הפעילה המשטרה כ־200 שוטרים, מטוס קל, אמצעים אלקטרוניים ובלשים מיוחדים. מעצרו של החשוד, שהוגדר כעבריין מתוחכם מאוד, הוארך למחרת היום בבית המשפט השלום בפתח־תקווה ואתמול הוסר צו איסור הפרסום מן ההחלטה לעצור את החשוד ל־10 ימים.

מפקד היחידה הארצית לחקירת פשעים תת־ניצב שמעון סביר, שהיה ממונה על החקירה מראשיתה, ביקש אתמול להבהיר, כי אין כל חשש למוצרי חברת "מחלבות שטראוס" וזאת למרות האיומים שהשמיע החשוד במהלך חמשת החודשים האחרונים.

לפני חמישה חודשים שיגר החשוד לבעל "מחלבות שטראוס" את המכתב הבא "קנה יהלומים – בריליאנטים – בלבד ללא סימון לשווי מכירה סיטונאי לא פחות מ־200,000 ש"ח. הטמן מטוס קל לכוננות ב־24–25 ליוני"

(המשך בעמ' 2)

עירא רפפורט לארה"ב על־אף איסור בלטמן

מאת טובה צימוקי, סופרת "דבר" בירושלים

חרף התנגדותו של פרקליט המדינה יונה בלטמן, יוצא הבוקר לארה"ב לחופשה אסיר המחתרת היהודית עירא רפפורט. רפפורט יוצא לבקר את אמו הקשישה והחולה. רפפורט נדון לשתי שנות מאסר על חלקו בהתנקשות בראש עיריית שכם לשעבר באסם שכעה. יציאתו של רפפורט לחופשה התאפשרה בהתערבותו של שר המשטרה חיים בר לב, שנענה לפנייתו של ח"כ הרב חיים דרוקמן בערב יום הכיפורים.

רפפורט היה אמור לצאת כבר במוצאי יום הכיפורים, אך יציאתו עוכבה בשל צו איסור יציאה מן הארץ שהוציא נגדו פרקליט המדינה. שר המשטרה ביטל את הצו, הדרך מתאחיר של פרקליט המדינה. לאחר שיחזור רפפורט לארץ הוא ימשיך לרצות את תקופת מעצרו.

מפטרים 731 עובדים הודיעו מפעלים בספט'

מאת חיים ביאור, סופר "דבר" לענייני עבודה

בחודש ספטמבר הודיעו מפעלים וחברות לשירות התעסוקה על החלטתם לפטר 731 עובדים. זה גידול בשיעור של 28 אחוז לעומת מספר העובדים שהוחלט לפטר חודש קודם לכן.

מפעל "מנועי בית שמש", הנמצא בתהליך מעבר לידי התעשיין ססף ורטהיימר מתכוון לפטר 300 מעובדיו.

מפעל "קורניש חן" במגדל העמק, העוסק בעיבוד עופות, הודיע על כוונתו לפטר 120 עובדים.

מפעל "מרכבים" להרכבת אוטובוסים בפתח תקוה החליט לפטר 60 עובדים, במסגרת תוכניתו להפסיק את הרכבת האוטובוסים ולהתאחד עם מפעלי "שניצקי" לייצור מכונות חקלאיות.

מפעלים אחרים שהחליטו על פיטורי עובדים הם: "בל תעשיות", לייצור שקיות פלסטיק – 45 עובדים; מפעל התרופות "אידיאל" בירושלים – 34; "המטוויות המאוחדות" בפתח תקוה – 35; "מפעלי תובלה" בבאר שבע – 30; "יהלומי ברונר" באופקים – 16 עובדים.

היום יתגברו הגשמים; בסוכות – נאה וקריר

מאת אריה ארד ודוד מושיוב, סופרי "דבר"

הגשמים יתגברו היום מעט, אולם מחר ייפסקו בהדרגה ובחג הסוכות ישרור מזג־אוויר נאה, אם כי קריר מן הרגיל, אמר אמש החזאי התורן בתשובה על שאלת סופר "דבר".

הכמות הגדולה ביותר של גשם ירדה אתמול בנמל בן־גוריון בעת עצרת־המחאה של עובדי התעשייה האווירית נגד הפסקת פרוייקט "לביא". בנתב"ג ירדו אתמול 10 מ"מ גשם, בבית־דגן ובחברון 6, בירושלים 5, בידיחו 4, בצפת ובבאר־שבע 1. הגשמים היורדים בימים אלה מסווגים כ"מקומיים" בלבד.

לכמות הגשמים הקטנה שירדה שלשום ואתמול ברחבי הארץ אין עדיין שום השפעה על מקורות מי התהום. רק כאשר תרד כמות גדולה ורצופה של גשמים עשרי הדבר קודם כל לרוות את האדמה הצמאה למים ולחסוך לחקלאים השקייה של שדות ומטעים.

בוא ותראה איך פועלים טוב יותר

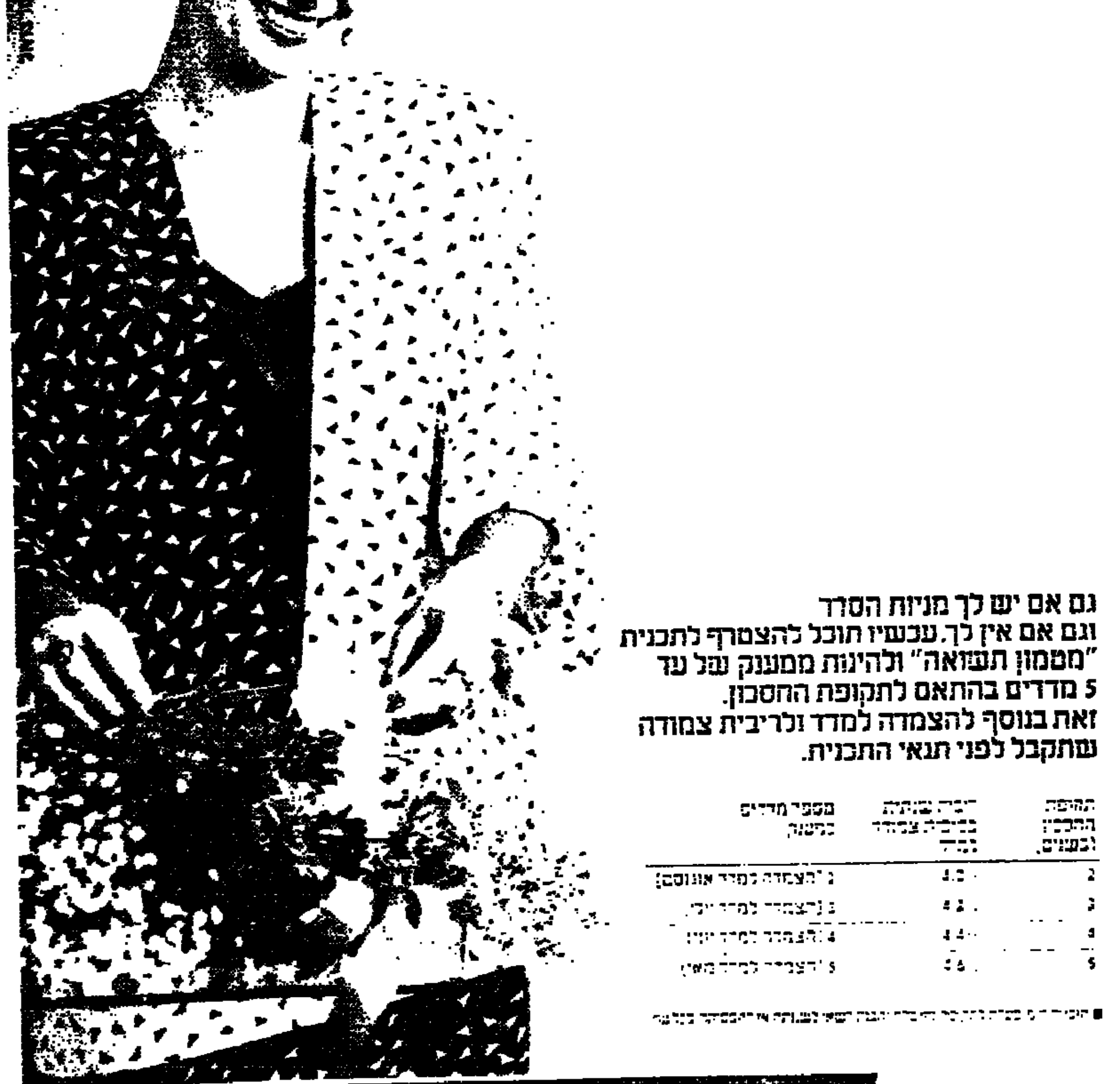

רק בנק הפועלים
נותן לי
עד 5 מדדים כמענק
בתכנית חסכון.

גם אם יש לך מניות הסדר
וגם אם אין לך. עכשיו תוכל להצטרף לתכנית
"מסמון תשואה" ולהינות ממענק של עד
5 מדדים בהתאם לתקופת החסכון.
זאת בנוסף להצמדה למדד ולריבית צמודה
שתקבל לפי תנאי התכנית.

תקופת התכנית (בשנים)	ריבית שנתית בריבית צמודה [illegible]	מספר מדדים כמענק
2	4.2	2 [illegible]
3	4.2	3 [illegible]
4	4.4	4 [illegible]
5	4.6	5 [illegible]

בנק הפועלים

החייל חנוך דגמן מובא למנוחת עולמים. (צילום: אורי גבז)

חנוך דגמן – למנוחת עולמים בבית־העלמין הצבאי בנהריה

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר" בגליל המערבי

„חנוך נהרג כיהודי, בקידוש שמסר את נפשו למען השם, כשהוא משרת את העם והארץ", כך הספיד אתמול הרב הראשי של קריית שמונה הרב צבנה יהודי על קברו הטרי של טוראי חנוך דגמן שנרצח ונטמן בגלגלתה לפני שבוע ימים בשדות הבקעה של קיבוץ סרוד.

הבן נטמן בבית העלמין הצבאי בנהריה בטקס צבאי מלא. להלוויה הגיעו בני משפחתו של החייל, מפקדיו מגדוד הנדסה קרבי, חבריו לנשק, אנשי ציבור ורבים מבני קהילת יוצאי הולנד בארץ. בהספד שניתן בשפה ההולנדית ושתורגם לעברית אמר ידיד המשפחה הרב ברודמן, כי אין נחמה על מותו האכזרי. הוא הדגיש, כי „אין מוות לחינם ואין רוצח שלא יבוא על ענשו".

מפקדו של דגמן, סגן אלוף גיורא, אמר כי לחנוך היתה מוטיבציה גבוהה לשרת והיה מיועד לתפקידי פיקוד. לדבריו, הנרצח היה בעל אופי חזק, דבר שסייע לו לעבוד את קשיי הצבא למרות גילו המבוגר יחסית.

להלוויה, שנערכה תחת מטר של גשם, הגיעו מהולנד ששה מתוך שבעת אחיו ואחיותיו של חנוך. רק האחות רוז, שהיתה בארץ בשבוע שעבר, נעדרה מהלוויה. האב הנק לא הצליח לעצור בעד דמעותיו, כאשר נטמן הארון ועליו התנוה טליתו של חנוך.

חקירת נסיבות הרצחו של דגמן נמשכת, אך עד כה לא היתה כל פריצת דרך בחקירה. מפכ"ל המשטרה רב־ניצב דוד קראוס אמר אתמול, כי למשטרה הגיע חומר רב מאוד ונראה שפענוח המקרה ייקח זמן.

נמשכים עיצומי רופאי קופ"ח וגם המעבדות

מאת זהבה הרניק, כתבת „דבר"

רופאי בתי־החולים של קופת־חולים הכללית ממשיכים בעיצומיהם, והיום יעבדו במתכונת שבת בבתי־החולים „בילינסון" ו„העמק" אף כי הנהלת קופת־חולים התנתה אתמול את המשך המשא־ומתן בהפסקת העיצומים.

בעיצומים ממשיכים גם עובדי המעבדות במרכז הרפואי „סיבאר", והמעבדת נגיפים של משרד הבריאות ובמעבדות לבריאות הציבור בפתח־תקווה וברמת־גן, זה היום השני ברציפות.

ב„סיבאר" הכשילו אתמול עובדי המעבדות את כל הניתוחים המתוכננים מראש, ובוצעו רק כמה ניתוחים דחופים. שביתת עובדי המעבדות מכוונת נגד משרד הבריאות, שלטענתם אינו מקיים את ההבטחות שנתן לעובדים בעניין שכרם.

יו"ר הנהלת קופת־חולים פרופ' חיים דורון אמר אתמול ל„דבר", כי „העיצומים בבתי־החולים נהפכו לנורמה פסולה, שעל כולם להשתחרר ממנה. לא יתכן שבוויכוח על עבודה נוספת, ולמרות חילוקי דעות על נקודות שוליות, ייהפכו חולים זקוקים לניתוח לבני ערובה". פרופ' דורון אמר: „אם ייפסקו העיצומים תיפתח הדרך להבנה הדדית ולהידברות".

נמרודי רכש האחזקות

(המשך מעמ' 1)

השליטה על „הכשרת הישוב" נמצאת בידי הסוכנות היהודית, שהסכימה עקרונית למכור אותה ומינתה ועדה לניהול המו"מ על מכירת השליטה. מעריכים, כי תמורת השליטה תדרוש הסוכנות סכום של שבעה עד תשעה מיליון דולאר.

נמרודי עוסק בתחום נפט ועד עתה לא עסק, ככל הידוע, בעסקי נדל"ן ובלונאות, שהם עיסוקיה העיקריים של הכשרת הישוב.

בנק לאומי מכר לפני כמה חודשים חבילת מניות של „הכשרת הישוב" לקרנות הנאמנות ולקופות הגמל שלו. העסקה זכתה לביקורת, לאחר שמניות „הכשרת הישוב" ירדו לאחר המכירה לקרנות הקשורות לבנק לאומי באחוזים ניכרים.

מטוסים ו־200 שוטרים

(המשך מעמ' 1)

בין השעות 13.00–20.00. הוראות סופיות יינתנו בין 23–24 ליתר בין השעות 09.00–11.00.

שטראוס התלונן במשטרה, ובעקבות כך הוקם צוות הימ"ר־עליון ומתחתיו צוות חקירה מיוחד בראשותו של סגן ניצב אמנון שאלתיאל מהיחידה הארצית לחקירת פשעים. שיחת טלפון שהגיעה למיכאל שטראוס הורתה לו להגיע עם מטוס קל למשולש־נתניה לא הרחק ממכמורת. במשטרה העלה רעיון להצמיד אל המטוס מסוק ובו אנשי הימ"מ שיגנתו בסמוך למקום, אולם רעיון זה התבטל לאחר שהוברר כי הדבר עלול לחבל בבבצע־הלכידה.

המטוס טס לאיזור שנקבע ונמצא בו מכתב ובו הוראות חדשות. במכתב איים החשוד, כי הוא מתכוון להכניס גופים זרים למוצרי „שטראוס". המשטרה גילתה חמישה מוצרי חלב עם חרקים באיזור רמת־גן־גבעתיים.

לפני כחודש וחצי החשוד הורה לבצע טיסה נוספת באיזור מטוס של הארץ ושבמהלכה יהיה על מיכאל שטראוס להשליך את היהלומים לאתר שיסומן בנצנוץ של אור. אולם החשוד הבחין במטוס בלתי מתוכנן, שעבר ליד המטוס־המשטרתי המוסווה, ובעקבותיהם החולה תכתובת מחודשת בין החשוד למיכאל שטראוס. „הקדמת בשלוש דקות ולא היית לבד", כתב החשוד לשטראוס.

כעבור זמן־מה שיגר החשוד מכתב נוסף למיכאל שטראוס בזו הלשון: „הספקה בתל־אביב ב־1 באוקטובר. נטלפן לקיוסק 'בוסתן' בכיכר דיזנגוף בשעה שבע בערב. תגיע את היהלומים בשקית ניילון בתוך קופסת סיגריות 'דינסטון' יבוא שליח שיתן חמישה שקלים וייקח את הקופסה". מיכאל שטראוס הגיע למקום, אך זה החליף לקפה אחר בכיכר, 'קפה־פנורה'. הוא התיישב והמתין.

באותה עת כוסה איזור כיכר דיזנגוף בכ־200 שוטרים ובהם בלשי היחידה המרכזית. בשעה היעודה התפרץ לתוך בית הקפה אדם, חטף את קופסת הסיגריות ונפל לידיהם של בלשי המשטרה שכיתרו את הכיכר. הסתבר, שהחשוד הגיח חוש תיל בדרך הנסיגה שלו, ואחד השוטרים מעד כהיתקלו בחוט המבצע.

בדיון בבית המשפט הודיע סנגורו של החשוד, כי הוא נקלע לקשיים כספיים מאחר והוא מטופל בשלושה ילדים והוא משלם מזונות. החשוד שוחרר אתמול בשעה 05.00 לפנות בוקר את המעשה כולו בכיכר דיזנגוף.

„סקנדיה" הוא פרש

דובר חברת „סקנדיה" מסר אמש, כי יהדיכין שמעוני, שנעצר בפרשת שטראוס, היה שותף בחברה עד שנת 1982, ומאז פרש, וכיום אין לו קשר להנהלת החברה, שרכשה את החברה מבעליה הקודמים.

ראשי חבה"ע יפעלו להסרת החסינות מח"כ יעקב שמאי

בעקבות האשמותיו שמנכ"ל „כור" הורה לסייע לחברה הנמצאת בבעלות בנו של חברו פרומר

מאת חיים ביאור, סופר „דבר" לענייני עבודה

מזכיר חברת העובדים דני רוזוליו ומנכ"ל קונצרן „כור" ישעיהו גביש, מתכוונים לפעול להסרת חסינותו הפרלמנטרית של ח"כ יעקב שמאי, ראש סיעת הליכוד בהסתדרות, בשל טענותיו על „אי־סדרים בתשלום פיצויים לבכירים בחברת העובדים ומתן טובת הנאה בשוחד".

ח"כ חיים רמון (מערך) מבקש שוועדת הכנסת תדון בהתבטאויותיו של ראש סיעת הליכוד בהסתדרות, שכן „כבר הוכח בעבר שלפאות חלק מגילוייו הם הוצאו יסוד".

ח"כ שמאי טען אתמול במסיבת עיתונאים כי מנהלים בכירים בחברת העובדים קיבלו דמי פרישה בסך כאות אלפי דולר. עוד אמר כי מנכ"ל „כור" הורה ל„כור סחר" לקבל עליה התחייבויות כספיות של חברה פרטית שהוקמה על ידי בנו של חברו הקרוב, לאחר שאותה חברה נקלעה לקשיים וצברה הפסדים גדולים.

המדובר בחברת „הורנט", שהוקמה בראשית 83' בידי יחיאל פרומר. היתלמצתו של גביש לעזרת בנו של חברו, גורם ח"כ שמאי, גורמת הפסדים ל„כור". הוא דורש להשעות את גביש מתפקידו ולהוקיר את הפרשה.

בתגובה על דבריו של ח"כ שמאי אמר אתמול מזכיר חברת העובדים כי „ראש סיעת הליכוד בהסתדרות ממשיך את מסע השקרים שלו נגד חברת העובדים ומפעליה כחלק ממערכה פוליטית של הליכוד נגד ההסתדרות".

ואילו מנכ"ל „כור" הצהיר אמש: „אין לי חבר בשם פרומר ואיני יודע מיהו".

גביש אישר ש„כור" נכנסה לשותפות עם חברת „הורנט" (חלקה בחברה מגיע לשליש) אך הסעיים שהדבר לא נעשה משיקול אישי, אלא ממניעים עסקיים. בכל מקרה, הוסיף מנכ"ל „כור", הנושא ייבדק על ידי מבקר ההסתדרות.

קק"ל השתלטה על 2 בתים בכפר השילוח שבמזרח י־ם

מאת דני רובינשטיין, סופר „דבר"

חברת הימנותא, שעבגרה לידידי הקרן הקיימת לישראל, השתלטה על שני בתים בכפר השילוח (סילואן) במזרח ירושלים השייכים למשפחת סיקיה, שרכשה אותם לפני 65 שנים. משפחת אבו־שקרה שהתגוררה בבתים אלה טוענת, כי הקק"ל ניצלה את ההזדמנות שאחד הבתים היה ריק ופרצה לתוכו בבית תוך השתלטות רכושה.

המדובר באזור מזרחי של גבעת עיר־דוד מעל ערוץ הקדרון סמוך לבריכת השילוח. אף שהקניה נרשמה כמאבו, לא מימשה פיק"א את זכויותיה כשטח, ומשך עשרות שנים נבנו שם בתים ובהם מתגוררים תושבים ערבים. שניים מהבתים שייכים למשפחת ראשד אבו־שקרה, שקנה את השטח מאחד ממחזיקי כפר השילוח ב־1963.

לדברי בנו מוצטפא, הסכירה המשפחה את אחד הבתים והוא עצמו התגורר בבית השני, עד שהחליט לפני זמן מה לצאת לעבוד ברבת־עמון. בזמן העדרו מכאן, הגיע דייר המשנה שלו להסדר עם הקק"ל ופינה את אחד הבתים. אנשי הקק"ל אומרים, שכיוון שמצאו את הבית השני ריק, הוליכו להשים גם אותו.

השמועה, כי ביתו נתפס הגיעה למוצטפא ברבת־עמון והוא חזר לכאן ומצא, שפרצו לבית, פינו את מעט הרהיטים שהיה בו והציבו במקום שומרים חמושים. לדבריו, מעולם לא קיבל אזהרה או תביעה מהקק"ל. בעניין זה הוא פנה לעורך־דין להגשת תביעה.

מטעם הקק"ל נמסר, כי האזור בעיר־דוד הוא בעל חשיבות לאומית מדרגה ראשונה והם מתכוונים לכבוש את זכותם גם על הבתים האחרים, שבהם מתגוררים תושבים.

הנשיא הרצוג יבקר בדנמרק

(עש"ת). – נשיא המדינה חיים הרצוג, ורעייתו, יבקרו ב־3.–5.11.87 ביקור ממלכתי בדנמארק, לפי הזמנתם של הוד מלכותם המלכה מרגרט השניה והנסיך הנרי.

הביקור הוא במסגרת אירועי שנת ה־40 למדינת ישראל ובמהלכו ייערך טקס מיוחד בעיירה גילילי, כבנה יצאה שיירת ספינות באוקטובר 1943, במסגרת מבצע הצלת יהודי דנמארק.

שולץ הזמין אבן לפגישה

מאת מרים פוקס

וושינגטון (מיוחד ל„דבר"). – יו"ר ועדת החוץ והבטחון ח"כ אבא אבן הוזמן להיפגש עם מזכיר המדינה ג'ורג' שולץ ביום ד' הקרוב. כך מסר ח"כ אבן ל„דבר".

ח"כ אבן הוזמן להיפגש עם ג'ורג' שולץ בטרם צאתו של שולץ לביקור במזה"ת ובישראל. בפגישה זו ישתתף גם שגריר ישראל בארה"ב משה ארד.

צה"ל יתבע הוצאות מעין־גדי

מאת כלי הליבני, הסופרת הצבאית של „דבר"

צה"ל ידרוש מקיבוץ עין־גדי, תשלום עבור ההוצאות שנגרמו לחיל האוויר בגין החיפושים אחרי שני הנערים מהקיבוץ שאבדו בבימי ים הבלה שלשום בלילה.

חקירה

(המשך מעמ' 1)

בטלפון גם שהותו איתן שר הבטחון יצחק רבין ומפקד חיל האוויר האלוף אביהו ברנע.

עברי ביקש לצאת מיד לנורווגיה, שם שהו אותה שעה אשתו ובנו הצעיר. מזכיר המדינה האמריקאי ושר ההגנה הביעו תנחומיהם והציעו להעמיד לרשותו של דוד עברי מטוס מיוחד שיביאם ארצה. ההצעה הושבה ריקם בתודה, וכעבור זמן קצר כבר עשו את דרכם לישראל ואמש אחרי חצות הגיעו בטיסת „אל־על" ארצה.

דבר תאונת המטוס נודע לשר הבטחון יצחק רבין בעת ששב בטיסה מתרגיל בדרום. בסביבות השעה 12.00 בצהריים, הבחינו טייסי המסוק וכן השר ופמלייתו בתבונה על נתיב הטיסה לטייסים דווח, כי אירעה תאונת התרסקות של מטוס וכי לא נראה הטייס נוטש. באוירה כבדה נחת השר רבין בתל־אביב, ואז נודעה לו זהות הטייס.

פרשת עמירב לדיון בביה"ד של סניף „חירות" בירושלים

מאת יורם לוי, סופר „דבר" בירושלים

הנהלת סניף תנועת „חירות" בירושלים החליטה אמש להעביר לדיון בבית הדין המקומי של הסניף את המחלוקת סביב פרשת עמירב.

בהחלטה שקיבלה הנהלת הסניף לאחר דיון סוער נאמר, כי הנהלת הסניף מגנה כל מגע עם גורמים המזוהים עם אש"ף הסותר את עמדות ועקרונות תנועת „חירות" ומגנה כל סטייה ארגונית בתנועה בניגוד לעמדת התנועה ונסיון לערב שמם של אחרים ביוזמה זו.

את הדיון פתח מנהל לשכת ראש הממשלה צחי הנגבי, אשר אמר כי פלוראלים תנועתי אין משמעותו אנארכיה טוטאלית. „עמירב אמנם ירד מן הפרקע, אבל הכתם שדבק בנו כתוצאה מפעילותו לא ירד".

הוא הבהיר, כי עמירב לא דיבר על פגישותיו עם שמיר.

שר התחבורה חיים קורפו אמר, כי עמירב ניסה לשרבב חברים אחרים למעשיו מתוך כוונה זדונית כדי להשיג גיבוי. „זה נסיון נואל להעמיד חברים במצב לא נעים". על כך התפרץ עמירב ואמר לקורפו „אתה משקר".

חברי ההנהלה הסכימו לאפשר לעמירב לשאת הודעה אישית וקצרה. בתחילתה התנצל עמירב על דבריו לשר קורפו, ואחר־כך הוסיף, כי הנגבי היה מודע לדברים שהוא עשה ולפגישות שקיים עם אנשי אש"ף. עמירב אמר כי פעל מכוח עצמו ואמונתו, כפי שפעל תמיד בעבר, וכך יעשה גם בעתיד. הוא הבהיר כי אין לו כוונה להיפגש בעתיד עם תומכי אש"ף אחרים והדגיש כי כל מה שעשה היה לקידום רעיונות תנועת „חירות" כמו רעיון האוטונומיה וארץ־ישראל השלמה.

משרד המשפטים לא יסגיר

(המשך מעמ' 1)

שלא תוכל להיות פנייה לבג"צ לפני מיצוי כל האפשרויות וביניהן פנייה לערכאה זו.

● המתנה של שבועיים עד שייערך הדיון בבית הדין הרבני בירושלים. בדיון זה, כפי שהוצהר אתמול בית הדין הרבני, ייערך נסיון לחייב את ויליאם נקש לתת לרעייתו גט על־תנאי.

גורמים משפטיים בבירים הבכירו אתמול, כי נשיא בית המשפט העליון, השופט מאיר שמגר כתב בפסק־הדין בפרשת נקש, כי אין בכוחו של צו עיכוב יציאה להגדיל את סמכות ההסגרה שבידי שר המשפטים. משום כך מוסמך למעשה היועץ המשפטי לממשלה להורות למשטרת הגבולות, שתתעלם מן הצו ותתיר את יציאתו של ויליאם נקש מן הארץ לצורך ההסגרה.

מורת רוח מההחלטה

אישים חברי כנסת מרוב גווני הקשת הפוליטית הביעו אתמול מורת רוח ואכזבה מהחלטת בית הדין הרבני.

סיעת רצ, שעתרה לבג"צ בעניין הסגרת נקש, תובעת מהיועץ המשפטי לממשלה להסגיר ללא דיחוי נוסף את נקש. בפנייתה ליועץ המשפטי טוענת רצ, כי אי־אפשר להמשיך ולהשלים עם התנהגותם של בתי הדין הרבניים, ששמים עצמם מעל החוק ומעל שופטי בית הדין הגבוה לצדק. „מעולם לא נשמעה קריאת תיגר בוטה יותר על שלטון החוק בישראל", אומרת רצ בתגובתה.

ח"כ מיכאל איתן מהליכוד הביע מורת רוח מההחלטה ואמר, כי יש להצטער על פגיעה קשה שפגע בית הדין הרבני בכבודו שלו ובסמכותו הוא. ההחלטה, אמר איתן, היא סטירת לחי לחילוניים הנלחמים למען ביצור מעמדם של בית הדין הרבני.

ח"כ אמנון רובינשטיין משינוי אמר, כי הבעיה היום איננה בעיית נקש, אך אם משלימים עם החלטת בית הדין הרבני פירוש הדבר ביטול דיני ההסגרה, וביטול האמנה הבין־לאומית שישראל חתומה עליה. לדבריו, ישראל היא זו המעוניינת בקיום דיני הסגרה בין־לאומיים, ומכוחם קיבלה ישראל מחבלים שפשטו.

השר יצחק פרץ מש"ס אמר, כי פסק הדין הרבני אינו פוגע במוקדי המדינה ולא בסמכות בית המשפט העליון אלא להיפך. „בית הדין הרבני אינו גורם לבטל את צו ההסגרה הוא מבקש שהות קצרה כדי לפטור את בעיית עיגונה של רינה נקש".

ח"כ יאיר אבן ממפ"ם אמר, כי החלטת בית הדין הרבני מהווה פגיעה חמורה במעמדו של בית המשפט העליון. לדבריו, אין ספק שההתפתחות האחרונה תגרום ליוזמות חקיקה בכנסת, שמטרתן תהיה לתחום ולהגביל ביתר בירור את סמכות בית הדין הרבני הגדול.

יו"ר האגודה למען העגונות בישראל דניאלה ולנסי הביעה את הרגשותיה מעמדת בית הדין הרבני בעניינה של רינה נקש. „אנחנו לא רגילים לראות, שכל כך רבנים ועומדים על הראש על מנת לפתור את בעיית העגונות. יש לנו עגונות המסורבות גם 20–15 שנה, ובתי הדין הרבניים אינם עושים דבר. איך קרה היום, שאיש שאיננו נקי במעשיו זכה לתשומת לב, ורינה נקש הרי איננה עגונה כללי".

העגונות מעל להסגרה

בנימוקי בית הדין הרבני נאמר כי החשש מעגינותה של אשה עומד מעל צו ההסגרה ויש לפטור ראשית את בעיית העגינות, ורק אחר כך להסגיר את נקש.

בית הדין קבע בהחלטתו, כי תנתה לשבעת את ויליאם נקש להעניק גט לאשתו תאת עד חודש אפריל בשנה הבאה. בית הדין פסק עוד, כי יתכן ותקצר או תואריך תקופה זו, בהתאם להתפתחויות. הישיבה הראשונה שבה יתווכחו הצדדים תתקיים בעוד שבועיים.

בית הדין קבע, כי אין בהחלטתו משום סתירה לפסיקת בג"צ שיש להסגיר את נקש לצרפת, משום שאין הוא מבטל את ההסגרה אלא דוחה אותה בפרק זמן קצר. באשר לטענת המדינה, כי צו עיכוב יציאה מהארץ מבחינים נגד רשויות המדינה ולא כנגד נקש, המעונין להישאר בארץ, פסק בית הדין כי: „העיכוב הינו לאישה שלא תישאר עגונה ובעקיפין הינו פרס לנקש, אך פרס זה אינו סיבה לבטל את הצו".

נקש הועבר לכלא רמלה

רנה נקש, הביעה אתמול חשש, כי מנסים להסגיר את בעלה בהשאי לצרפת, לאחר שהוא הועבר מכלא תל־מונד לבית המעצר בכלא רמלה. היא סיפרה, כי בעלה הודיע לה בטלפון שהוא הועבר לבית המעצר בכלא רמלה תוך כדי השיחה הטלפונית, אמר ויליאם נקש לאשתו, כי גם עתה מפנים אותו למקום בלתי ידוע.

הלביא חי

(המשך מעמ' 1)

מזכיר האירגון שאול עציון, שתקפו בחריפות את השרים רבין, פרס, שחל, צור ונסים על חלקם בקיקוע ה„לביא". „רבין סילף את הנתונים והטעה הממשלה", אמר עציון. „הוא שונא את התעשיות הבטחוניות בכלל ואת התעשיה האווירית בפרט", הוסיף.

כהן אמר, כי חלק מחברי הממשלה שיקרו, בכך שהבטיחו להמשך בהמשך הפרוייקט ולא תמכו בו בבסוף. עציון קרא להקים ועדת־חקירה ממלכתית לבירור נסיבות הפסקת הפרוייקט. כן קרא להקים רשימה של עובדי התעשיה לקראת הבחירות לכנסת.

השר שרון אמר, כי ההחלטה להפסיק את הפרוייקט היתה מקרית. „בנושא כל כך גורלי לא יכולה להתקבל החלטה בדרך מקרית", קרא. הוא האשים את השרים שטיפלו בנושא, כי לא הבטיחו מראש את התמורה שתקבל ישראל על הפסקת הפרוייקט, כפי שעשו היוצאים.

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של חברנו

יצחק אלפרט ז"ל

המשתתפים באבלה הכבד של המשפחה

ועד עובדי חברת החשמל לישראל מרחב הדרום

לחברתנו שושנה יעקב

איתך באבלך במות

אביך ז"ל

בנק הפועלים בע"מ
סניף תעשיה אזורית
ההנהלה והעובדים

בצער רב אנו מודיעים על פטירתו של חברנו הפנסיונר

יהודה דור־עם

המשתתפים באבלה הכבד של המשפחה

ההלוויה היום יום שלישי י"ג בתשרי תשמ"ח (6.10.87) בשעה 2.30 אחה"צ בבית העלמין בחולון.

ועד עובדי חברת החשמל לישראל מרחב הדרום והחברים הפנסיונרים בחברת החשמל

לאמנון גלסנר

אתך באבלך במות

אביך ז"ל

„המתנות העולים"
המזכירות הארצית

בצער רב אנו מודיעים על פטירת חברנו היקר

מנחם רולל ז"ל

ממייסדי הקיבוץ

ההלוויה תתקיים היום, יום שלישי י"ג בתשרי תשמ"ח 6.10.87 בשעה 16.00.

המשפחה
וקיבוץ מסדה

למשפחת רולל
ולכל בית מסדה

כואבים איתכם את פטירתו של

מנחם רולל ז"ל

מאבות ההתיישבות בעמק הירדן וממניחי היסודות לשיתוף אזורי

רשות ניקוז כנרת
והנהלת הכנרת

בית ליסין

יתנומים הערב 6.10 ב־20.30

בעל שימושי מאוד מחר ה' 7.10 ב־21.00, מוצ"ש 10.10 ב־20.30

אריק לביא שר לכם ואתכם מחר ד' 7.10 ב־22.00

ההרפתקאה המופלאה – לילדים ה' 8.10 ב־10.30 וב־12.30

הקיץ של אביה – גילה אלמגור ה' 8.10 ב־21.00, ו' 9.10 ב־21.30, מוצ"ש 10.10 ויקס רוטבות ב־21.00 – תצגות ה־100, לא תותר כניסת מאחרים

סטנד־אפ־קומדי – אתה מצחיק אותה על הבימה עם: שמוליק וילוז'ני, רמי ששון דבי ומלי ועוד ה' 8.10 ב־22.00

נסיך צפרדע לילדים – ו' 9.10 ב־11.30

ג'ורג' וג'ימי – ג'ימי רבין שרה גרשווין ו' 9.10 ב־21.30

ערב עם הזמר שם טוב לוי ו' 9.10 ב־23.45

טליה שפירא משחקת עם סיפורים ושירים שבת 10.10 ב־11.00

חיות – לילדים שבת 10.10 ב־11.30

אשר צרפתי ב„סונטת קרויצר" מוצ"ש 10.10 ב־21.00

טונסי פייסון – צחוב הזקן כל ערב ב־23.15 ו' גם ב־14.30

חניון מרווח צמוד לתיאטרון
ויצמן 34 כיכר המדינה תל־אביב
טל הקופה: 216653, 257966

ישראכרט

תן טרמפ לחייל!

חברת החשמל לישראל בע"מ

אגף האספקה המזרחה – מדור חקר שווקים ומכרזים
ת.ד. 10 חיפה 31000 טל' 04-646475

מכרזים

החברה מזמינה בזה הצעות לייצור/ אספקה/ שרות כמפורט להלן:

מס' המכרז	הנושא
13953	הזלטת מעלית בסטים המשא (ישנה בתרשת) בתחנת־כח באשדוד
13976	ברזל הצלה
13978	תילי נחושת שזורה
13979	בכפות תיבת הדקים למרכה כמולקי־ברכנו שקוף
13980	מבקלי תליה מיצום "L"
13981	מחבר עם שקע ותקע
13982	שוקיים לעמודי משא
13983	עמודי משא ומתיחה מבודקים האורבעות לכ' 400 ק"ו
13990	מערכת תאורה מודרה ואבטחה

המועד האחרון להגשת ההצעות למכרזים הנ"ל הוא: 5.11.87

מס' המכרז	הנושא
13911	התקשרות שנתית לאספקת מוצרי פרזול
13991	ארגז התקנות קילו לכבלים
13992	כבלי פיקוד מיני ע.ע.ב (7x2.5 ממ"ר)
13993	שלבי ביטום לעמודי משא ומתיחה
13994	כבלי פיקוד מיני ע.ע.ב (12x2.5 ממ"ר)
13995	דיסקיות קפיץ עם ציפוי באבץ חם
13996	תילי נחושת רכה עם מעטה P.V.C
14000	מתנק בישוא קונטקטורי כ.ב. עם 2 אוגנים
14001	כלי כבל להובר בלחץ לתילי נחושת
14002	בידוד מכונה
14003	כבל מקד מבודד קשיח

המועד האחרון להגשת ההצעות למכרזים הנ"ל הוא: 12.11.87

לקבלת מסמכי המכרז ופרטים נוספים יש לפנות הנל מהיום בשעות 09.00–13.00 למדור חקר שווקים ומכרזים בכתובת הנ"ל או בכתב לפי הרשום לעיל.
להצעה יש לצרף אישור על ניהול פנקסי חשבונות ורשומות, מפקיד השומה או מרואה חשבון וכן אישור שנתי לעסק כאגף הכנס – הצעה ללא אישורים כדי תוקף – לא תובא לדיון.
על ההצעות למכרזים הנ"ל להגיע עד למועדים המצויינים לעיל, שעה 13.30 למשרדנו בחיפה.
אין החברה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.
הפקידה לגבל השעבת הב הצבות יחול משרדינו מבוררים בין התאריכים: 7.10.87 עד 16.10.87

שתב ישראלי בע"מ

דרושים

מפ"טים

מחסנאים טכניים יוצאי חיל האוויר
תנאים מצוינים למתאימים (קביעות, הסעות, ארוחות, ביגוד וכו').

העבודה באיזור המרכז ובאשדוד.

נא לפנות לטל. 08-231165
בין השעות 8.00–16.00

הלוח הנפוץ ביותר

לחברת בקרדי ג'ינס בע"מ דרושים
★ גזרן עם נסיון
★ מחסנאי עם נסיון
★ עובד אחראי עם רשיון נהיגה
5 ימי עבודה בשבוע
לפנות במקום: מודיעין 10 ר"ג, בין השעות 17.00–19.00.

עינקיונח

למפעלנו בניר־צבי (ליד רמלה)
דרושות תופרות
★ נסיון על מכונה תעשייתית – מחט אחת
5 ימי עבודה, תנאים סוציאליים מלאים, הסעות מהאזור, תנאי שכר טובים, פרמיות.
נא לפנות למר' כה־אדום: 08-220777

דרוש מבקר פנימי

הכישורים הדרושים:
★ השכלה אקדמאית בכלכלה או משפט או חשבונאות או מינהל עסקים.
★ ידיעה והבנה בניהול.
★ ידיעה והבנה בניתוח תקציבים, דו"חות כספיים ותכניות עבודה.
★ ידיעה והבנה בניתוח משמעות חוקים והוראות נוהל.
★ כושר ניסוח דו"חות.
★ ידיעה טובה בהנהלת חשבונות ושימוש במחשב.
★ ידיעת שפות עברית ואנגלית על בוריין.
★ רצוי נסיון קודם בביקורת או בניהול.

העבודה כרוכה בנסיעות ברחבי הארץ. מקום המשרד בירושלים.
נא לפנות בכתב יד, בצירוף קורות חיים, לא יאוחר מה־20.10.87 למזכיר חברת הכשרת הישוב בישראל בע"מ, רח' הלל 14, ירושלים 94581 ולציין על המעטפה „משרת מבקר פנימי".

לאלפא בית
מחשבים ותקשורת
דרושים:
לבאר־שבע וחיפה
אנשי מכירות מקצועיים למחשבים בתחום ה־P.C.
03-284884

חברה קבלנית לעבודות צנרת
מחפשה לעבודה:
מומחים לצנרת נחושת ונקיון, קיטור, דלק, מים בכל סדר גודל.
ביצוע מהיר ומדויק
ת.ד. 1771 חולון

קבלת מודעות 24 שעות ביממה
מודעות משפחתיות דחופות
וכל יתר סוגי המודעות ל'
הלוח הכלכלי
(ותקבלות
24 שעות ביממה
ב־ דיזנגוף
רח' דיזנגוף 118
(מול כסית)
טל 239952 248518

דבר DAVAR
מאוחד עם „הבקר"
העורכת חנה זמר
משנה לעורך דוד פרהצור
מזכיר מערכת מרדכי ברקאי
מנהל כללי אמנון ברנוי

המו"ל – „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס דבר בע"מ

המערכת והמנהלה תל־אביב
רח' שינקין 45, ת.ד. 199
מיקוד 61031
טלפון 286141 (6 קוים)

מחלקת המודעות
טלפונים ישירים
298032, 281560, 286156

סניפים:
ת"א, בית „דבר" רח' שינקין 45
טלפון 286141, מיקוד 65233

ירושלים:
המערכת: רח' המלך ג'ורג' 15
בית מאירה קומה ג'
טלפון 242203, מ. 94229

חיפה: רח' הנביאים 27
טלפונים 3־2־642111, מ. 33104

נתונים מדאיגים על מצב מטבע־החוץ:

היבוא גדל ב־1.5 מיליארד וחובות החוץ ב־693 מיליון

מאת אמנון אמר, סופרו הכלכלי של „דבר" בירושלים

נתונים חדשים שפורסמו אתמול מצביעים על המשך מגמת ההחמרה במצב מטבע־החוץ של ישראל.

בתשעת החודשים הראשונים של השנה הסתכם סך היבוא לישראל ב־8.25 מיליארד דולר – ב־1.5 מיליארד דולר יותר מבתקופה המקבילה בשנה שעברה.

מנתונים שפרסמה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה מתברר, כי רמת היבוא שנרשמה בתקופה ינואר־ספטמבר השנה גבוהה מרמת היבוא השנתית שנרשמה בכל אחת מהשנים 1980—1985.

הגידול שנרשם השנה מקיף את כל מרכיבי היבוא. עליות גבוהות במיוחד נרשמו ביבוא מוצרי צריכה – 31 אחוז וביבוא מוצרים בני־קיימא – 36 אחוזים.

נתון מדאיג נוסף הוא הגידול, שנרשם במחצית הראשונה של השנה בחובות החוץ של ישראל. מנתונים שפרסם המפקח על מטבע־החוץ בבנק ישראל עולה, כי בתקופה זו גדלו החובות ב־693 מיליון דולר ובסוף חודש יוני השנה הסתכמו יתרות החוב ב־25.789 מיליארד דולר.

עליית החוב נבעה בעיקר מגידול בהלוואות שקיבל הסקטור הפרטי מגורמים בחו"ל, ומהיחלשות הדולר בהשוואה למטבעות האירופים. עד סוף השנה ייאלץ המשק הישראלי לפרוע חובות במטבע חוץ ביותר מ־1.1 מיליארד דולר. בשנה הבאה יסתכם סך החזרי החובות לטווח בינוני וארוך בכ־3.9 מיליארד דולר.

גם במצב יתרות מטבע־החוץ של ישראל מתחיל להשתנות. מנתונים שפרסם בנק ישראל בסוף השבוע מתברר, כי רמת היתרות ממשיכה לרדת זה החודש השני, לאחר עלייה רצופה שנמשכה תקופה ארוכה.

כף־יד של אשה שחבלה בעצמה אוחתה בניתוח מסובך ב„הדסה"

מאת יורם לוי, סופר „דבר" בירושלים

רופאי בית החולים הדסה בעין־כרם בירושלים הצליחו לאחות את כף ידה של אשה, שחתכה אותה בסכין בנסיון לשים קץ לחייה. זאת, בניתוח שארך 11 שעות.

בסוף השבוע שעבר הובהלה האשה, כבת 40 המתגוררת במרכז קליטה בעיר, לחדר המיון של בית החולים הדסה עין־כרם בירושלים. כף ידה השמאלית היתה גדועה לחלוטין. התברר כי האשה, עולה חדשה מהונגריה ניסתה להתאבד על ידי חיתוך כף ידה באזור הפרק, עד אשר ניתקה כף היד לגמרי.

שכנים, שראו את האשה שותתת דם, מיהרו להזעיק אמבולנס של מד"א. אנשי מד"א חבשו את ידה והביאו את כף היד בתוך שקית קרח. האשה הגיעה לחדר המיון במצב של הלם, כתוצאה מאיבוד דם רב. לאחר טיפול ראשוני הוחלט להכניסה מיד לחדר הניתוח, כדי לאחות את כף היד.

אל בית החולים הוזעקו ד"ר אורי זאגר וד"ר אבי וינברג מן המחלקה לכירורגיה פלאסטית, שעמלו במשך 11 שעות עד אשר הצליחו לחבר את כף היד. במהלך הניתוח נזקקה האשה לשבע מנות דם.

קולק לא הוזמן לכינוס בקנדה כי ירושלים אינה מוכרת כבירה

מאת מרים פוקס, סופרת „דבר" בניו־יורק

ראש עיריית ירושלים, טדי קולק, לא הוזמן לכינוס ראשי ערים מרכזיות שיתקיים בקנדה באוקטובר. זאת משום שקנדה אינה מכירה בירושלים כבירת ישראל. כך פורסם אתמול בעיתון „ג'רוזלם פוסט".

חוגים רשמיים בקנדה, המארגנים את כינוס ראשי ערי הבירה והערים המרכזיות בעולם, אשר ייערך ב־20—23 באוקטובר באוטווה, הזמינו לכנס 80 ראשי ערים, אך נמנעו מלהזמין את טדי קולק.

במקומו הזמינו המארגנים את ראש עיריית תל־אביב, שלמה להט, אשר דחה את ההזמנה על הסף. ראש עיריית ניו־יורק, אד קוך, שהוזמן אף הוא הודיע שלא ישתתף בכנס, אם טדי קולק לא יוזמן אף הוא. לדבריו, קולק הוא „ראש העיר של כל ראשי הערים". קוך פנה לראש עיריית אוטווה בבקשה לתקן את המעוות. מוסר העיתון. לפי העיתון, אמר לו ראש עיריית אוטווה, זים דורואל, כי הדבר נובע ממדיניות קנדה. כך השיב קוך: „בנו לך מדיניות חוץ משל עצמך". דורואל הבטיח לקוך להודיע לו היום על החלטתו.

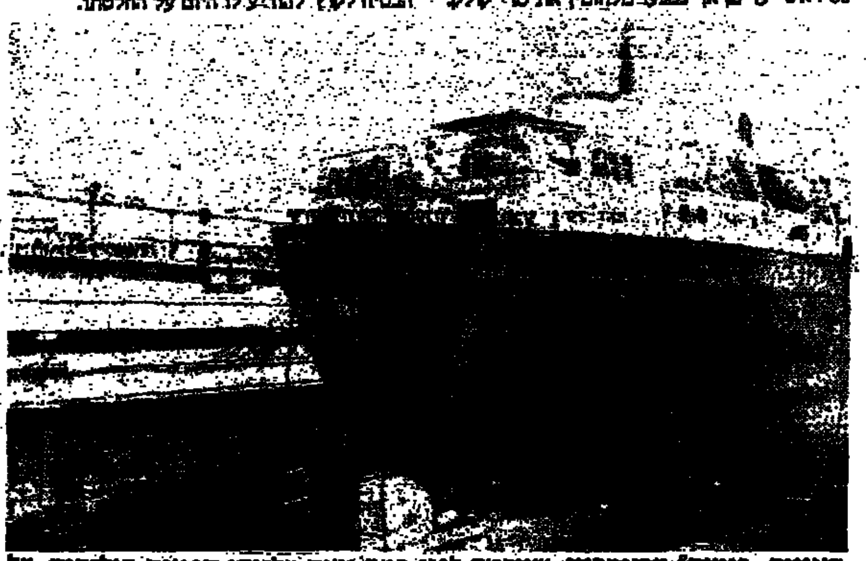

האנייה „רומנה" מבאחריין, שיורטה לפני כמה ימים על־ידי ספינות חיל־הים, על המבדוק ב„מספנות ישראל" בחיפה. (צילום: י. פול מליטס)

עיראק הפציצה ארבע מיכליות איראן מאיימת להרחיב תגובתה

מנאמה (סוכנויות הידיעות). – חיל האוויר העיראקי פגע אתמול בגיזרה אחת בארבע מיכליות, ובהן המיכלית הנחשבת לגדולה ביותר בעולם, ובכך הגשים איום שהשמיעה בגדאד בשבוע שעבר להפוך את המפרץ ל„בית קברות למיכליות". באחת המיכליות פרצה דליקה וההתקפות הניעו את טהראן לאיים מיד בפעולות תגמול.

האניות שנפגעו הן „סיוויז־ג'יינט" הנחשבת למיכלית הגדולה בעולם במעמס של 564,700 טונות, וכן במיכליות „סיינג־סטאר", ו„וורלד־אדמירל" ו„בראזיל־סטאר". עיראק טענה גם כי מטוסיה תקפו שני מיתקני נפט ובסיס של המשמר המהפכני האיראני. בתגובה אמר דובר איראני כי טהראן „תרחיב את פעולות התגמול שלה ותגרום לכך שבגדאד תצטער על מעשיה המרושעים". הדובר האיראני מסר גם כי אחד המטוסים העיראקיים התוקפים הופל והתרסק במימי המפרץ.

עוד נמסר מבגדאד כי מטוסי חיל האוויר העיראקי תקפו שדה נפט בגבול איראן ומיתקני נפט באי פארס אתמול ואילו הצבא האיראני המשיך בהתקפותיו על העיר בצרה בחזית הדרומית. „המטרות עלו באש והמטוסים חזרו בשלום", נאמר בהודעה העיראקית. דובר צבאי עיראקי אמר גם כי לפחות 31 בני אדם נהרגו ו־51 נפצעו בהפגזות האיראניות ביומיים האחרונים.

14 מיליון אזרחי מצרים נקראו לבחור במובארק לכהונה שנייה

קאהיר (רויטר). – 22,531 קלפיות ברחבי מצרים פתחו אתמול בשעה 8.00 בבוקר את שעריהן כדי לאפשר לעם המצרי להצביע בעד כהונה נוספת של הנשיא חוסני מובארק. ההצבעה הסתיימה אתמול אחר־הצהריים, ותוצאותיה יוודעו היום בשעות הבוקר המאוחרות.

14 מיליון אזרחים מצרים נקראו אתמול להופיע בקלפיות, כדי לבחור בנשיא מובארק לתקופת כהונה שנייה בת שש שנים. הנשיא מובארק עצמו פנה שלשום לאזרחי מצרים בקריאה לבוא לקלפיות ולהצביע „כדי לבצר את הדמוקרטיה".

אין כל ספק באשר לתוצאות ההצבעה, כאשר הנשיא מובארק הוא המועמד היחיד, לפי החלטה שהתקבלה ב־6 ביולי על־ידי בית הנבחרים המצרי ברוב של 428 קולות מבין 458.

עם זאת יצויין, כי ברחבי מצרים התנהלו אסיפות בחירות שלוו במסע תעמולה נרחב על לוחות המודעות. במקביל, פרסמו עתוני מצרים מודעות ענק על פני עמודים שלמים הקוראות להצביע בעד מובארק.

משקיפים סבורים כי שיעור ההצבעה לא יהיה גדול ביותר, בעיקר מפני שאין כל ספק באשר לתוצאות.

40 עדים במשפט של הישראלים שהבריחו מטען חשיש לבריטניה

מאת דליה שחק, סופרת „דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל„דבר"). – במשפטם של שלושת הישראלים העצורים בבריטניה על הברחת חשיש, יישמעו עדויותיהם של 40 עדים, והוא יימשך שישה־שבעה שבועות. זאת הודיע השופט בבית־המשפט המחוזי „אולד ביילי" בלונדון, אחרי שאחד הנאשמים חזר בו מהודאתו באשמה.

השלושה, יצחק פירמן, אשר סיוון, ומשה אהרן שמואלי, נתפשו בחודש מאי 1986, כאשר הבריחו 1200 ק"ג חשיש מלבנון לבריטניה באניית משא, בתוך [illegible] למכירה. שלטונות המכס עקבו אחרי הספינה ותפסום כאשר הולך להעביר את הארגזים על משאית השייכת לחברת משאיות של פירמן. האחר הוא באוסטרליה.

בחודש אחרי מעצרם, בכלא נוריץ' במזרח בריטניה, הודיע הסקוטלנד־יארד בעקבות הודעה של ה„אף.בי.איי" כי מנסים להבריח אותם בעזרת הליקופטר. חבר של העצורים ניסה לשכור טייס הליקופטר למשימה, אך הטייס פנה למשטרה.

המשטרה מאשימה אותם בהברחת חשיש נוספת בשנת 1984, אך הם לא נתפסו. הכמות שנתפסה ב־1986 היתה כמות החשיש הגדולה ביותר שהוברחה לבריטניה באותה שנה. משפטם של השלושה נפתח אתמול והם היו אמורים להודות באשמה, ברגע האחרון חזר בו [illegible], ועל כן נדחה המשפט, והוא יתקיים בעוד שישה שבועות.

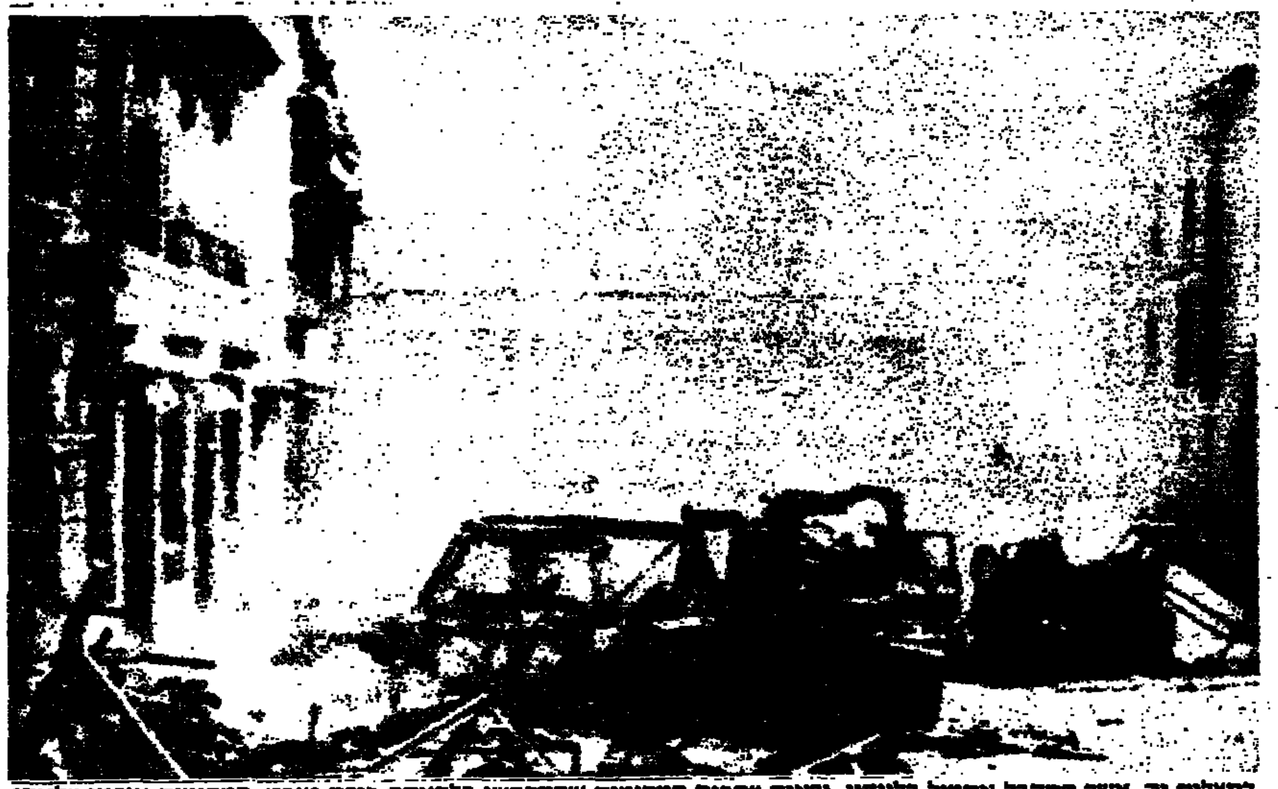

בתצלום זה, אשר התקבל אתמול בלונדון, נראים עקבות המהומות שהתרחשו בלהאסה בירת טיבט. המהומות אורגנו על־ידי קבוצת נזירים בודהיסטים בקריאה לאו"ם לתמוך בדרישתה של טיבט לעצמאות משלטונה של סין. (צילום: א.פ)

אולטימטום סיני לבדלנים בטיבט: כניעה עד 15 באוקטובר – ולא...

להאסה (רויטר). – שלטונות סין הגישו אתמול אולטימטום ל„יסודות הבדלניים" בטיבט ההררית, כי ניתנה להם ארכה עד ה־15 באוקטובר להיכנע, ואם לא יעשו כן הם צפויים לעונש כבד. אזהרה זו פורסמה על־ידי היומון הסיני הרשמי המופיע בטיבט וכן שודרה ברדיו, בנוסף להשמעתה ברמקולים.

אתמול הגיעו ללהאסה בירת טיבט מאות חיילים ושוטרים צבאיים, וכוחות הבטחון סיירו בעיר בעקבות המהומות העקובות מדם שהתרחשו בה ביום ה' שעבר ושבהן נהרגו 19 בני אדם.

כתבים זרים המבקרים בעיר [illegible] משאיות שבכל אחת מהן כ־20—40 שוטרים המוסיפים [illegible] עוברות במרכז להאסה, שם התרחשו המהומות ב־1 באוקטובר. יצוין, כי ביום ה' יחול יום השנה ה־37 לכניסת סין לטיבט.

בפקין פורסם אתמול מאמר ראשי בעתון „צ'יינה דיילי" [illegible] הדלאי־לאמה אחראי למעשי האלימות בטיבט. [illegible] הדלאי־לאמה את ההאשמות, עם זאת [illegible] כי יש לצפות לפעילות מחאה נוספת בטיבט [illegible].

בינתיים נודע, כי ראשי הנזירים העיקריים בטיבט [illegible] לאו"ם והם דורשים את נסיגת סין ממדינתם. „אנו, הטיבטים תבענו מהסינים השולטים בארצנו לעזוב אותה. הסינים שללו מאתנו את זכויותינו במשך 30 שנה שעה שאנו מוסיפים להכיר בדלאי־לאמה כמנהיגנו", נאמר בהודעה.

עוד נודע, כי אורחים זרים בטיבט אינם רשאים להתאסף בקבוצות ואסור להם לצלם את המתרחש. כן נדרשו הזרים בטיבט לא לנהל תעמולה שלילית, „שאינה עולה בקנה אחד עם האמת".

חולת כליות כרונית הצליחה ללדת הודות לטיפול צמוד בביה"ח השרון

באירופה ילדו רק 20 מתוך 51,000 חולות במשך 16 שנה

מאת דנקה הרניש, סופרת „דבר"

רבקה לוי, חולת כליות כרונית בת 36, הנזקקת בקביעות לדיאליזה, ילדה בערב יום הכיפורים תינוקת בריאה במשקל 2.8 ק"ג בניתוח קיסרי שנערך בתום 35 שבועות הריון. בעת הריונה היא היתה בטיפול היחידה להריון בסיכון גבוה בבית־החולים „השרון" בפתח־תקווה.

לידה אצל חולת כליות כרונית היא נדירה ביותר ונחשבת להצלחה רפואית חשובה. לפי הנתונים הסטאטיסטיים באירופה, מתברר, כי החל משנת 1971 הצליחו רק 20 חולות כליות כרוניות מתוך 51,000 חולות להשלים בהצלחה את הריונן וללדת.

בפגישה עם עתונאים אתמול מסר ד"ר דן פלג, האחראי על היחידה להריון בסיכון גבוה, כי זו הלידה השניה של חולת כליות כרונית, שהיתה השנה במסגרת היחידה.

מחלת הכליות של רבקה לוי התגלתה לאחר שילדה את בתה הבכורה. בעשר השנים האחרונות היא נמצאת בטיפולי דיאליזה ואף עברה השתלת כליה, אך הכליה המושתלת לא נקלטה. על אף מחלתה הקשה, היא רצתה ילד שני. היא נכנסה שלוש פעמים להריון והפילה. לפני שבוע, לאחר שילדה את בתה השנייה, היא אמרה לרופאיה: „עכשיו אנחנו משפחה שלמה".

ד"ר פלג מסר, כי מצבה של היולדת טוב, חרף מחלתה הכרונית, והיא חזרה לקבל טיפולי דיאליזה שלוש פעמים בשבוע. בתקופת הריונה היא נזקקה לטיפולי דיאליזה שש פעמים בשבוע.

קראוס מודה: הטיפול בהתפרעות בחיפה היה לקוי – ותהיה בדיקה

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר"

מפקד המחוז הצפוני של המשטרה ניצב לוי שאול מינה קצין בודק בדרגת רב־פקד כדי שיחקור את תפקוד המשטרה מרחב חיפה בפרשת הבאת הצעירים הערבים, הקלטת הכבות היהודיות ותגובות המשטרה לקריאה [illegible] של מנהל אכסניית הנוער בכפר סמיר.

מפכ"ל המשטרה ניצב דוד קראוס גילה, כי היו אי־הבנות במרחב חיפה בכל הקשור לטיפול בבקרים שהתעוררו במהלך יום הכיפורים. המפכ"ל הודה, כי בפרשה היה טיפול לקוי ובשתתה.

ניצב לוי שאול אמר באותו ענין, כי שיקול הדעת של המפקד האחראי שלא לבצע מעצרים בידיים היה מוטעה וזאת לאור חומרת העבירה בצד הערבי ובצד היהודי כאחד. לדבריו המפקד האחראי לא רצה לבצע מעצרים ולהיכנס לבתים במהלך יום הכיפורים – דבר שבעיניו נראה כשיקול מוטעה.

מפכ"ל המשטרה הוסיף בענין זה כי למשטרה יש מדיניות ברורה לחקור [illegible] גם ביום הכיפורים, ועובדה שבשבתות [illegible] הכיפורים.

בית מכסם השלים בחיפה [illegible] אתמול [illegible] בבקבוקים [illegible] כי [illegible] הכיפורים [illegible] ארבעה [illegible] הכיפורים [illegible] שנעצרו [illegible] 500 ק"ג כל אחד.

מהכפר סחניה, שלגביהם טענה המשטרה כי ביום הכיפורים הציקו לעוברים ושבים בצורת פרויד בחיפה בכביש המוליך לסידות הכרמל. [illegible] בעדבות של 1000 שקלים כל אחד, ואילו צעיר נוסף מסחנין, החשוד כי נטל חלק בקטטה בצורה פעילה יותר, נעצר לשבעה ימים.

להוכחי בניב המשטרה כל ארבעת החשודים הציעו הצעות מגונות לילדות קטנות ובכלא נעצו החלו לזרוק לעברן בקבוקים ריקים. בקבוקים אלה פגעו בילדה בת 12 ובילד בן 6.

חריש: חשד לעבירה פלילית ב„פוליטיקה"

במאמר הקורא לסרב לשרת בשטחים

מאת טובה צימוקי, סופרת „דבר" בירושלים

היועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש, אומר כי קיים חשד לעבירה פלילית במאמר שהופיע בעתון „פוליטיקה", אשר קרא לחיילים לסרב לשרת ביהודה ובשומרון.

עמדת היועץ המשפטי לממשלה נמסרה לח"כ גאולה כהן, שהתלוננה כי במאמר בגליון „פוליטיקה" מחודש יוני קרא ד"ר עדי אופיר לסרב לשרת ביהודה ובשומרון.

אתמול הגישה ח"כ כהן תלונה למשטרת ירושלים נגד כותב המאמר, נגד עורך העיתון, גדעון סאמט, ונגד המו"ל – תנועת ר"צ, על חשד של עבירה להסתה והמרדה.

בתלונתה טוענת ח"כ כהן כי עקב גילויים של סירוב לשרת ביהודה ובשומרון ומכיון שקבוצות נוספות עלולות ללכת בעקבות השמיניסטים, המסרבים לשרת ביו"ש – חובה על הממשלה לפעול בתקיפות נגד המסיתים.

בתגובה, אמר ח"כ יוסי שריד מר"צ כי מגוחך ומופרך לומר שנעברה עבירה בפרסום מאמרו של עדי אופיר. שריד, חבר מערכת „פוליטיקה" שעד לא מזמן שימש גם כעורך העתון, הסביר כי תנועת ר"צ שוללת את סרבנות השירות בשטחים הכבושים וקוראת לצעירים המתגייסים לצה"ל, לשרת בכל מקום, תוך שמירה על נורמות מוסר קפדניות.

שריד הדגיש כי „פוליטיקה" הוא עתון בלתי תלוי שאיננו בטאון ר"צ וכי המערכת עומדת על זכותה המלאה לאפשר לכותבים להביע רעותיהם, ללא כל צנזורה פוליטית, גם אם אינן עולות בקנה אחד עם עמדת התנועה.

דממת שידור לשעתיים בשל אסיפת העובדים

מאת יורם לוי סופר „דבר" בירושלים

שידורי הרדיו והעבודה בטלוויזיה ייפסקו הבוקר לשעתיים. אגודת העתונאים תכנס את עובדי רשות השידור לאסיפת עובדים בשעה 10.00 בבוקר בבית אגרון בירושלים.

האסיפה היא המשך לסכסוך העבודה בין הרשות לעובדיה, הרוצים להיצמד לדירוג העיתונאי וטוענים. כי נאמר להם לזמנתין עד אחר חתימת הסכמי השכר בסקטור הציבורי. יצויין, כי הם עובדים ללא הסכם עבודה ממארס 1987.

דוד אדמון הותקף ע"י אחד מאוהדי התזמורת

(ע). – דוד אדמון, המשנה ליו"ר רשות השידור, הותקף אמש בהיכל התרבות בת"א בעת קונצרט של התזמורת הפילהרמונית הישראלית ע"י אוהד של התזמורת. דוד אדמון נאלץ לעזוב את הקונצרט עם רעייתו ולשוב בזעם הביתה.

בני הזוג אדמון הגיעו לקונצרט פתיחת העונה ה־51 שהתקיים בהיכל התרבות. זהו קונצרט ראשון של התזמורת לאחר שובה ממסע הופעות באירופה.

על נסיבות תקיפתו של דוד אדמון סיפרה אשתו: „בהפסקה נכנס בעלי דוד לחדר השירותים וראיתי שהוא בושש לחזור. כאשר החלו אחרוני האנשים להיכנס להמשך הקונצרט יצא דוד כולו נסער, רטוב עד לשד עצמותיו. למרות שניסה לשלוט ברגשותיו סיפר, כי ניגש אליו צעיר כבן 35, כאשר היה בשירותים, ושאל אותו: „האם אתה דוד אדמון מרשות השידור?". כאשר השיב בחיוב, התפרץ לעברו: „תתביישו לכם על מה שהרשיתם להקרין בטלוויזיה על התזמורת הפילהרמונית הישראלית". תוך כדי התפרצותו פתח ברז מים והחל מתיז עליו בזרם חזק עד שהרטיב את כולו ונמלט מהמקום". דוד אדמון נרגם וכשהוא נוטף מים החליט לעזוב את הקונצרט עם רעייתו.

„נדהמנו מהמעשה", אמרה גב' אדמון. „זו אלימות לשמה".

צעיר משועפט תכנן לנקום בשוטר מג"ב באמצעות „מי אש"

מאת יורם לוי, סופר „דבר" בירושלים

צעיר ממחנה הפליטים שועפט מצפון לירושלים נעצר בחשד שזמם לפגוע בשוטר משמר הגבול בעזרת מי־אש בנקמה על מות אחותו.

ראשית הפרשה לפני שלושה שבועות. שוטרי משמר הגבול עצרו צעירה באזור שער שכם בחשד שהשתוללה. הם ביקשו ממנה להתלוות אליהם לתחנת המשטרה. תוך כדי נסיעה קפצה הצעירה מן הג'יפ בנסיון להימלט, נפצעה אנושות בראשה ולמחרת נפטרה בבית החולים.

בסוף השבוע נעצר אחיה סבאח אלהנד בן 22, שהוחד כי תכנן לנקום באנשי מג"ב שגרמו למות אחותו. לטענת המשטרה אסף החשוד פרטים על סדרי העבודה של מג"ב, התעניין במועדי החלפת המשמרות והכין בקבוק מי־אש במטרה להשליכו על איש משמרה.

בית המשפט ציווה להאריך את מעצרו בחמישה ימים, וצפויים מעצרים נוספים.

רעש אדמה שלישי החריד לוס־אנג'לס

לוס אנג'לס (ע"צ). – רעידת אדמה נוספת בעוצמה של 3.4 מעלות בסולם ריכטר זעזעה שלשום בלילה את לוס אנג'לס – על כך הודיע המכון לסייסמולוגיה של קליפורניה. הזעזוע גרם לבהלה בקרב תושבי העיר אך לא גרם לנפגעים נוספים.

זהו הזעזוע ה־22 בעוצמה העולה על 3 מעלות בסולם ריכטר שנרשם מאז רעידת האדמה הראשונה שפקדה את העיר ביום חמישי, בה מצאו את מותם ששה אנשים וגרמה נזק בסכום של 75 מיליון דולאר. בזעזוע שפקד את לוס אנג'לס ביום א' בבוקר שהיה בעוצמה של למעלה מ־5 מעלות בסולם ריכטר נהרג אדם אחד ונפצעו למעלה מ־200 אנשים נוספים.

בלילה שבין יום א' ליום ב', כאשר חשו התושבים בזעזוע החדש הם יצאו בבהלה מבתיהם לרחובות ולמגרשי החניה. „כמה מבין התושבים שרויים במצב של הלם", אמר מפקד ארגון הצלב האדום בלוס אנג'לס.

ועידת השמרנים בצל החשש מהטרור האירי

מאת דליה שחק, כתבת „דבר" בבריטניה

לונדון (מיוחד ל„דבר"). – סכום של מיליון ליש"ט הוקצב לאמצעי הבטחון בוועידת המפלגה השמרנית, הנפתחת היום בבלקפול. מלון „אימפריאל", שבו יתגוררו ראש הממשלה מרגרט תאצ'ר וחברי ממשלתה סגור ומסוגר מיום ו' ומוקף משני צדדיו שוטרים. במשך ששת החודשים האחרונים נבדקו בקפדנות כל האורחים במלון. כל האיזור נסרק בעזרת כלבי גישוש וציוד אלקטרוני חדיש ביותר. המשטרה סורקת את כל החוף בחיפוש אחר חומרי חבלה.

עיר הקיט בלקפול נהפכה למבצר: מסוקים ומטוסי סיור חגים בהמיה, אנשי־צפרדע, צוללות ושולות מוקשים מגינים על החוף, אנשי היחידות המיוחדות בבגדים אזרחיים מסיירים בעיר, וכל חופשות השוטרים בוטלו.

לדעת הסקוטלנד־יארד, המזימה שהתגלתה בחודש שעבר לרצוח את ג'ורג' קינג, השר לענייני צפון אירלנד, היתה הסימן הראשון לתוכנית של ה„י.ר.א.", תנועת המחתרת האירית, לפגוע בראש הממשלה ובשרים.

בוועידה עצמה מצפים לאופוזיציה למדיניותה של תאצ'ר מצד יושבי הספסלים האחוריים בפרלמנט. הם מתנגדים למס הגולגולת החדש שעומדת הממשלה להטיל.

هكذا من الاصل

هكذا من الاجل

שחיקת השערים וחוסר העניין במניות נמשכים

תיתכן התייצבות במניות בעוד זמן קצר

מאת שמואל רוזנבלום*

שחיקת השערים בלווי שיעמום הגובל בחוסר עניין במתרחש וירידות שערים נמשכו גם אתמול בשוק המניות. אי רצונם של גורמי השוק הגדולים לסמן התייצבות בשוק תוך נכונות בולטת יותר לרכוש סחורה מביאה אף היא לחולשה מתמשכת. ראוי לזכור שפרופורציית ההחזקות במניות של הקרנות מראה על 80% ועד 85% לערך במניות. פרופורציה זו מקשה במידה מסויימת על תמרון מהותי בשוק, ואינה יכולה לאפשר – כל עוד אין זרימת הון חדש, כניסה מהותית נוספת לשוק. יוצא לפיכך שמנהלי הקרנות מתגוננים כפני השחיקה באמצעות שחיקה איטית ומתמשכת, במקום בשחיקה חד פעמית חדה. המשך סוג פעילות שכזה מוביל לשבירה חדה, אלא אם מתבצע מהלך של נסיון לשינוי מגמה ברורה. לאור האינדיקטורים במשק ולאור שחיקת השערים שפקדה ני"ע רבים נראה שכבר בקרוב עשויה להסתמן יציבות כזו או אף תיקון טכני. שוק המניות לא הושפע עד כה מהשיפור בתוצאות של חברות רבות, מגמת מסחר חיובית לא נוצרה תוך הירידה הריאלית, כאשר כל האינדיקטורים החיוביים אינם משפיעים כלל. תיתכן השפעה אחת ויחידה: רמת מחירים אטרקטיבית בני"ע ספציפיים. ניתן לצפות שהיום ימשך גידול קל בנפח המסחר תוך יציבות קלה. ראוי לציין שבשבועות האחרונים המליצו הבנקים על השקעה במניות ושפעו אלפסיתיות באמצעי התקשורת. נראה שסוג השיטה שכזה ילך ויגבר באופן יחסי לירידות השערים במניות הראויות להשקעה.

שינויי שער במסחר – הירידות נמשכות

יציבות תוך שינויי שער קלים נרשמה בסקטור הבנקאות שבהסדר. קליטת הצעים מבילה הופיעה במניות המובילות, אי.פי. 1.9%-, אלקטרה 5 1.2%-, כלל אלקטרוניקה 0.8%-, גב"ם 5 1.9%-, שופרסל א' 0.7%-, ובמניות נוספות כאפריקה כלל 50 ודובק. ירידות בולטות יותר הופיעו בפיתוח משכנתאות 3.5%- ובמשכן 3.4%-. במניות הקלילות נרשמה תנודת שערים חדה יותר, קרמני 1 9.7%-, מקס 10%-, רוגובין 5 7.4%-, אליאנס 10%-. בעיקבות מאזן גרוע, מניות בנק הספנות 1 ירדו ב-10% לאחר עליות באחרונה ותוך הפצת שמועות שונות לגבי אפשרות מכירת הבנק וכלכי. ירידות בולטות נרשמו במניות עים 1 7%, לודנשטיין 5 5.3% ובשורת ני"ע נוספים כפריקלאס, טרמאכסבסט, גני הדר, אינטרגמא. מניות אינטרגמא ממשיכות לרכז עניין מרובה בבורסה והמסחר במניות אלו מעורבב ובצד הבורסה רצים. פעילות עדה לשני הכיוונים נמשכת במניות חילן, גל 5, אנריה, רים, שגור, מתכת טרום, לודזיה, כבלי ציון, נגב קרמיקה ומרלו.

המסחר במשתנים – גידול במסחר בירידות שערים 1.89%-

מגמת שחיקת השערים במניות המשתנים נמשכה גם אתמול באווירה עכורה מלווה בחוסר עניין. הנפח הכספי במניות רבות היה אתמול גדול מעט יותר מבימים קודמים. הדבר אולי יכול על נכונות קליטת הצעים סבירה מבעבר. קרנות הנאמנות המשיכו גם אתמול בפעילות נמוכה כמסורת התקופה האחרונה. אין לפיכך פליאה על המגמה השלילית בבורסה, כאשר מצפים מתמקבים משניים לתפקוד טולו בתקווה לשינוי מגמת שוק. אמנם בעבר היתה סיטואציה שבה מוחרי השוק הביאו לתפנית בורסאית מגמת חיובית, אך הפעם השיעמום תפס את כל פעילי השוק וכל אחד מקווה שרועהו יביא לשינוי מיוחל. נפחי עיסקאות בולטים מדי נרשמו במניות נייר חדרה 1.75% כ-279 אלפי ש"ח, כלל ישראל 1.75% כ-2208 אלפי ש"ח, הכשרת הישוב 7% כ-201 אלפי ש"ח, טבע 2% כ-203 אלפי ש"ח, כלל תעשיות 1% כ-189 אלפי ש"ח. מחזורים סבירים יחסית נקשרו גם במניות דלק 1% כ-173 אלפי ש"ח, דיסקונט השקעות 1.5% כ-172 אלפי ש"ח, אפריקה 1.25% כ-127.5 אלפי ש"ח ובבינלאומי הופיע מחזור בסך 105 אלפי ש"ח ללא שינוי בשער. רק במניות קפטאות פז נרשמה עלית שער קלה. במסחר הרב צדדי הצעים ושה הביעו עסם הצעים במגמת מניות המשתנים. קליטת הצעים היתה סבירה לפחות והלקם בקלם ללא שינוי בשער. במניות בודדות יחסית נרשמו ירידות שערים נוספות מעבר להדמיות שער במסחר הבוקר. אין ספק שזירת המשתנים עברה שחיקת שערים מהותית בתקופה האחרונה.

שוק המניות – עליית שערים מתונה

מדד המניות הזמנפיות עמד אתמול על רמה של כ-142% לערך. שוק המניות הזמנפיות עבר שחיקת שערים חדה יחסית תוך ירידות ממוצעות שבשנה סביב 10% בחלק מהמניות ובמספר מניות אחרות הגיעו ירידות השערים עד ל-15% ויותר. שחיקת השערים והתמשכות לחוצה בתופעה מראיה של חוסר עניין גמור במתרחש בציבור ציבור משקיעים שנשאר לנכות ירידות השערים. בעבר הקרוב הורגשה תמיכה מוקפה יותר בשוק ברמת מדד שנעה סביב 136–138 לערך. יתכן שגם הפעם תורגש התייצבות מסויימת ברמת מדד זאת תוך נכונות לרכוש סחורה באורח נמרץ יותר. מומחים שונים עימם שוחחנו אתמול יודע להסביר (לדעתם) שהשוק הנוכחי אינו יכול להמשך לאורך זמן משום שאינדיקטורים חיוביים במשק, חלק מאותם מומחים מבין להסתבן בביונות השוק ולצפות לתיקון טכני קרוב מלווה בעליות שערים נאות. יחד עם אותם אופטימיסטים מובהקים קיימים פרשנים אחרים הטוענים שהשחיקה והשיעמום בשוק ימשכו. לדעת מומחים אלה יגבר העניין במתרחש בבורסה ברמת מדד של 125–130 לערך על בסיס טכני גרידא. המתבלות על קווי התמיכה בשוק ולא מלמדים על תחילת יציבות (במניות) בקרוב. נראה לפיכך שלאחר פגרת חג הסוכות וכבר בתחילת השבוע הבא צפויה התעוררות חיובית בשוק ואף הפיזון השיעמום השורדים עכשיו.

הודעות הבורסה

להלן דיווח על תוצאות עיסקיות בחברות בורסאיות למחצית 1987 בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

ירדן השקעות – הפסד מתואם של 670 אלפי ש"ח בהשוואה להפסד של 1.2 מליון ש"ח.

הכשרת הישוב – הפסד בסך 2.4 מליון ש"ח לעומת רווח בשיעור 3.5 מליון ש"ח.

מלונות הירדן – הפסד מתואם של 560 אלפי ש"ח לעומת הפסד בסך 130 אלפי ש"ח.

אורדע מרינס – החברה רשמה רווח מתואם בסך 268 אלפי ש"ח לעומת רווח של 662 אלפי ש"ח.

נגב קרמיקה – רווח מתואם של 1.1 מליון ש"ח בהשוואה לרווח של 878 אלפי ש"ח.

מוראיקה ולפסן – רווח מתואם בשיעור 237 אלפי ש"ח בהשוואה לרווח של 137 אלפי ש"ח.

סקר שלוה – רווח מתואם בסך 1.2 מליון ש"ח לעומת 2 מליון ש"ח, החברה תשלם דיבידנד ביניים במזומן בשיעור 75%.

דורקר – החברה חתמה על חוזה לבנית מבנה באיזור תמן שבגליל בתמורה כספית של 4.6 מליון ש"ח.

יגדרים – החברה העוסקת ביבוד גידול מקצועי והשכרתו הגישה טיוטת תשקיף לגיוס 2 מליון ש"ח מהציבור.

הכשרת הישוב – מאזן גרוע

מניות הכשרת הישוב ירדו אתמול במסגרת המסחר המשתנים ב-7% חזר הירידה המקסימלית המותרת במסחר המשתנים. החברה שפירסמה שלשום מאזן ירוד, שהצביע על מעבר מרווח להפסד ניכר, והיתה החברה הגדולה היחידה כמעט שהציגה השנה על הפסד ניכר. אמנם חברות כפולות ואוורים הכזיבו את ציבור המשקיעים בבורסה אך מאזניהם הצביעו על קיטון ברווחיות ולא על מעבר מרווח נאה להפסד ניכר. במאזן הכשרת הישוב נמצאו מספר הסברים לתופעת ההפסד הכבד. א. הרווח במחצית 1986 נבע בחלקו מביטול עתודות למיסים נדחים בסך 4.4 מליון ש"ח. ב. נגרם הפסד עקב השפעת התוצאות העיסקיות של חברות מלוני השרון בסך 1.1 מליון ש"ח. ג. נגרם הפסד הוני בסך כ-1.5 מליון ש"ח שעיקרו נבע עקב מכירת אחוזות הקבוצה בלונדון. ד. מלונות השרון. פרישת מלונות השרון מצביעה לפי מכבה היכטים: א. מרבית המלונות המותחזים בשפים במהלך 1987 והיו עסק טוב למדי בשוק המקומי ולפיכך ההפסדים במלון השרון מפתיעים במעט. ב. מלון השרון נחשב למלון במיקום טוב וכעיקרון למלון בדרגה למעלה מהממוצע, מדוע התעסקו בקבוצה למכור דווקא מלון זה במחיר נזה לקונה? מאזן הכשרת הישוב מעלה מספר תמיהות נוספות, מדוע מכר כלל כמות גדולה מאחזקותיו במניות הכשרת הישוב במהלך המסחר בבורסה? לאור התוצאות העיסקיות הליך המבינה נראה "מצייר" גם באם הגימוש הנוכחי היתו הרצון להמסר מעסקים שאינם בנקאיים. באווירה כזו יש לחזק היבוש על יכולתו של הבנק למכור את השליטה בחברה לגורמים חיצוניים. כאן כללית ספציפית קריאה המיוחה פרוטה.

* הכותב מנהל תיקי השקעות

שערי קרנות נאמנות

הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון	הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון	הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון	הקרן	מחיר היחידה	מחיר הפדיון
אב	5827.24	5748.83	הגיפת	528.14	522.55	לפיד	460.38	451.35	ענבר	1277.50	1266.85
אבוקה	547.91	545.25	הלם	252.08	246.91	לקט	1890.01	1860.60	עות	2723.05	2708.15
אגוז	261.51	256.52	הורון	1543.90	1514.11	לשם	349.56	337.12	עמרי	486.35	483.48
אדיר	1742.91	1788.58	רותם	270.18	265.09	מגדל	1323.15	1297.96	עינון	138.90	134.36
אדם	2842.29	2822.02	הליה	602.65	592.55	מבטח	3871.01	3833.98	פיה	1780.01	1767.35
אופיר	1982.34	1968.10	הדר	378.19	371.29	מגד	265.57	259.74	פוכי	578.48	574.47
אור	444.34	440.57	דקל	473.76	464.72	מגן	3804.45	3768.53	פסגות	517.12	513.68
אורין	148	145.09	הדס	438.97	434.81	מגל	413.02	410.58	צוק	123.98	123.49
אורלי	284.50	282.45	הדר	550.00	540.65	מור	2083.52	2058.58	צמיד	1096.87	1087.22
אורן	837.59	832.21	הבית	2762.57	2707.25	מורן	954.51	945.43	צמרות	567.65	559.57
אייל	4046.72	3968.69	אהד	21404.88	21087.63	מטה	27392.82	26947.82	צפית	1901.57	1888.55
איריס	5683.41	5558.48	זיו	19820.89	19527.62	כינור	1017.53	997.70	קליע	2463.41	2457.21
איתן	767.31	761.24	זכיר	566.76	562.91	משוף	4949.05	4854.39	קשת	101.70	101.85
אלון	626.08	613.20	החוית	164.39	163.27	מעיין	770.17	755.52	רונית	20114.92	19948.82
אלמוג	676.12	671.53	הלימון	158.59	138.28	מקסה	364.95	362.38	ריתון	151.31	131.07
אנליסט	104.81	102.33	חלמיש	214.12	212.63	מרגלית	1548.52	1537.42	רקפת	827.21	812.73
ארז	386.78	384.22	חן	147.18	146.89	מרווח	121.89	121.40	רשף	421.50	418.19
אש	188.55	184.41	טופז	1508.10	1486.24	מרום	1320.56	1294.85	שביל	440.90	438.01
אשל	188.01	184.36	טל	6526.17	6249.26	נוגה	29639.81	29280.51	שובו	343.55	340.10
אתגר	258.82	256.36	יובל	449.11	446.24	נסיך	352.15	349.73	שידה	477.92	474.56
ברוכה	2705.88	2687.25	יהלום	2647.93	2658.16	נבק	535.14	524.28	שביר	397.58	394.58
ברוש	580.59	569.40	יסודות	417.54	413.42	נילי	7036.04	6431.80	שגיב	898.95	886.12
ברק	577.68	566.41	ישרה	440.35	437.65	נכיון	695.18	685.24	שוקו	987.48	963.66
ברקת	313.56	311.38	כוכב	381.99	379.45	נבולה	140.08	139.01	שיר	186.39	182.73
גביש	1605.06	1593.87	כחל	137.77	136.82	סלע	356.42	353.92	תגבה	275.14	272.67
גבע	1157.55	1120.73	כלנית	663.70	652.60	סנונית	519.34	515.77	תדהר	616.61	613.54
גדר	446.30	444.51	כנפית	264.44	262.53	ספר	416.40	414.05	תירוש	536.81	530.56
גיא	10374.58	10220.73	כרמל	154.86	151.71	ספיר	182.74	182.27	תמוכה	102.97	102.31
גיל	3507.28	3442.20	כתר	1255.79	1231.31	עדי	404.32	401.92	תמר	238.84	238.91
גלית	635.56	627.81	להב	4991.85	4897.92	עדית	879.25	873.31	תמנות	196.08	194.70
דוברן	423.26	419.14	לבטלקע	124.48	122.58	עידן	494.66	487.53	תרשיש	1474.30	1463.64
									תקלי	529.86	522.70

שערי המניות

בנקים מסחריים

שאינם בהסדר הצמדה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
אוה"ה ש	22850	2.0			-2.0
המפנות 0.1	2007 תב	5268	-223	-10.0	-6954
המפנות א 0.5	1325	3146			+539
כללי לא בהסדר 1	17720	237	-130	-.7	-307
פ.בי.ב. 0.5	9100	1629			-216
הבינלאומי 5.0	* 8753	506	-22	-.3	

* ביצוע חלקי 95.90%

בלולים בהסדר הצמדה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
אדיבי רג 100.0	103100	874			-276
אדיבי ב 100.0	105300	1.0	-700	-.7	-2.0
אדיבי בב א 2.0	630000				
אגוד ושה	76800	130			-60.0
דיסקונט ב	131700				+5.0
דיסקונט א	131700	10.0	+200	+.2	+416
דיסקונט שה ב	15340		+10	+.1	+40.0
המזרחי ש	42405	732			+164
המזרחי ב	42450	3.0			-3.0
הפועלים מבב	92500				-10.0
הפועלים ש	69970	2874			-2297
הפועלים ב	70600	150	+700	+1.0	+704
כללי א ושה	160600	4.0	-2000	+1.1	+69.0
כללי שה 7	8531	63.0			+37.0
כלל מכוק 100.0	44440	6214			-1290
כללי שה 11	16580	2.0	+20	+.1	+1097
כימן וסחר 1.0	60200	5.0	+1200	+2.0	+25.0
כימן וסחר 5.0	30000				

בנקים למשכנתאות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
אדנים 0.1	27400				
לאומי משכנתא' ש	10000	245	-304	-3.0	-619
לאומי משכנתא' ב	9740		-500	-4.9	-13.0
כרמל ש	6286	211	-200	-3.1	-269
כרמל שה 1	4081	44.0			+26.0
בנק ב 5.0	הפסקת מסחר				
פיתוח ובטבל' ושה	2700	1150	-98	-3.5	-1164
משכן ב ש	3663	608	-130	-3.4	-1408
עצמאות 0.1	19000				
טפחות בבב ש	21850	20.0	-100	-.5	-101
טפחות רג ש	21850	55.0	-100	-.5	-85.0
טפחות שה 1	10251		+1		+11.0
טפחות שה 2	5306	30.0			+28.0
יעקב 1.0	1830	160	+50	+1.3	+337
יעקב 5.0	3333	584	-7	-.2	-522
מרבב 1.0	8040	65.0	-150	-1.8	-103

מוסדות מימון

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
שלמן א ושה	914	3094	-5	-.5	-3549
החקלאות מבוב א	לא נסחר				
החקלאות מבוב ב	לא נסחר				
לאומי העשיה א ש	14000	20.0	-88	-.6	-19.0
פתוח תעשיה מבב	לא נסחר				
פת תעש בב ג	לא נסחר				
פת תעש בב גג	לא נסחר				
פת תעש בב ד	לא נסחר				
פת תעש בב דד	לא נסחר				
מרכז הבלגים 5.0	1261	4772			-1493
תיירות בב	לא נסחר				
כלל ליסינג 0.1א	24160	5.0	-60	-.2	-15.0
כלל ליסינג 0.5ב	20600	144	-900	-4.2	-190
כלל ליסינג אג"ח	19749		-250	-1.3	-35.0

ביטוח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
איילון בטוח ושח	140.5	5841	-1.0	-.7	-6349
איתן בטוח ושה	145.0	1675	+2.0	+1.4	+1475
אררט 0.1	1116	130	+9	+.8	+130
אררט א 0.5	820	875	+17	+2.1	+745
בטוח משנה ש"ח	410	776			+64.0
בטוח משנה 5ש"ח	223	5464	-7	-3.0	-8514
בטוח משנה אופ 2	290	750			-750
בטוח משנה שה-אפ	104.0	10200	-1.5	-1.4	-8500
הדר ושח	196.0	6754	-6.0	-3.0	-7381
הדר 5שח	164.0	13517	-7.0	-4.1	-34672
הדר אפ 2	183.0	5543	-5.0	-2.7	-10421
הפניקס 1ש"ח	772	2902	-3	-.4	-1950
הפניקס 5ש"ח	605	350	+22	+3.8	+520
המגשר-הראל 1.0	6300				+30.0
המגשר-הראל 5.0	4770	209	-70	-1.5	-169
כנורה 1.0	2150	89.0			-30.0
כנורה 5.0	1550	620			-620
מגדל פיתוח ג	416	6626	-4	-1.0	-8326
סהר ושח	1262	50.0			-250
צור ש	320	5154	+3	+1.0	+3791
ציון החזקות ושה	5999				-2.0
ציון החזקות 5שה	1735	45.0	-30	-1.7	-45.0
המנה ושח	285	5505	-1	-.4	

מסחר ושרותים

מסחר

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
אינטרטאבא ושח	1020	1567	+20	+2.0	+1455
אינטרטאבא 5שח	637	8900	-21	-3.2	-8892
כאיך עורא 1.0	1077	2835	+27	+2.6	+129
כאיך עורא אופ 2	630	1619	-10	-1.6	-1631
כלל סחר אופ ד	367	22137	-8	-2.1	-29652
כלל סחר אגח 2	158.5	10950	-3.0	-1.9	-12950
קוסמטל 1.0	842	775	+12	+1.5	+419
רפקו 0.1	24500	6.0			
רפקו 0.5	21200	16.0	-250	-1.2	-9.0
שופרסל א 2.0	14500	214	-100	-.7	-245
שופר סל אופ ד	7796	3602			-59.0
שופר סל אג"ח	109.0	372950			+30300
כלל סחר ושה	458	6414	-5	-1.1	
שופרסל ב 10.0	11448	454	-204	-1.8	

שרותים

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
אמות ושח	420	3800			+2136
ספנות הספיקה ושה	* 820	1112	-73	-8.2	-2571
* ביצוע חלקי 96.20%					
ספנות הספיקה 5שה	330	4998			-1256
קידר הספיקה 1שח	1200	239			-409
קידר הספיקה 10שח	280	11072	-5	-1.8	-13066
מוסכי ערובה ושח	2210	182	+90	+4.3	+600
מוסכי ערובה 5שח	1160 תב	473	+81	+7.4	+852
רדק ב 0.1שח	2808	2182	-28	-1.0	

מלונות ושרותי תיירות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
גלי זוהר 1.0	לא נסחר				
גלי זוהר 5.0	לא נסחר				
מלונות דן 1 ש"ח	1635	478	-16	-1.0	-68.0
מלונות דן 5 ש"ח	1301	650	+30	+2.4	+648
חוף האלמוג 0.1	7524	191			+9.0
כנם ושח	3070	166	-80	-2.5	-388
מלונות ירדן 1.0	2800				-37.0

מחשבים ושרותי מחשב

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
אלקות ושח	714	1177	+14	+2.0	+934
ת.ה.ל.ו. ושח	410	4739	-8	-1.9	-5411
יעצא 1.0	* 7000	110	-140	-2.0	-95.0
* ביצוע חלקי 68.50%					
ה.ה.ב. 1.0שח	15000				
ה.ה.ב. 0.5ש"ח	3380	157	-170	-4.8	-157
כישוב ושח	1017	2102			-537
כישוב 5שח	410	1913			+2055
כישוב אופ 2	1141	3295			-1871
תים מחשבים 1.0	673	752	-10	-1.5	-752

מקרקעין ופיתוח

נדל"ן בינוי ופיתוח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
ארזן מבנים 1.0	הפסקת מסחר				
ארזן מבנים 5.0	הפסקת מסחר				
אזורים אפ 1	802	3204	-23	-2.8	-4083
אזורים אגח 3	148.5	15190			-4990
אידוק 1.0	389	7021			-169
אל-רוב 1.0	336	4070	-7	-2.0	-5098
אפריקה 0.1שח	52700	120	-800	-1.5	-115
אפריקה אפ 5	33900 תב	44.0	-2100	-5.8	-163
אריכים 1.0	הפסקת מסחר				
אורלון ושח	3661	212	+60	+1.7	+981
אורלון 5שח	2780	400	-130	-4.5	-693
ברונגיץ ושח	3200	166	-60	-1.8	-131
ברונגיץ 5שח	2570	700	-70	-2.7	-800
דנקור 1.0	6700	135	-100	-1.5	-185
דרעד ושח	190.0	2144			+1420
דרעד 5שח	144.0				+3000
המגדל 1.0	1047	300			
המגדל 5.0	573	400	+2	+.4	+717
ת.ל.ב. 0.1	הפסקת מסחר				
ת.ל.ב. 0.5	הפסקת מסחר				
כלכלית י-ם ושה	320	14795	-5	-1.5	-13231
כלכלית ים אפ 1	127.5	4734	-5	-.4	-10116
בב-ים 0.1	5000	524	-170	-3.3	-1376
בב-ים 0.5	4200	700	-80	-1.9	-1400
יעקוב ושח	3900	620	-100	-2.5	-621
ישראלום 1.0	1331 תב		-70	-5.0	-8696
ישרום ושח	20999	85.0	-401	-1.9	-176
כהן פיתוח 1.0	10850				-17.0
לודזיה ושח	5200	1.0	+40	+.8	+19.0
לודזיה 5שח	2000	177	+10	+1.5	+358
מ.ה.ב. 1.0	לא נסחר				
מ.ה.ב. אפ 2	לא נסחר				
מ.ה.ב. אגח א	לא נסחר				
מאגר בניה 1.0	לא נסחר				
מישנאל 5שח	330	4051	-13	-3.8	-5129
מישנאל אפ 1	152.0	3800	+4.0	+2.7	+12554
מגרב 5.0	1749	100	-51	-2.8	-150
מר-לד 1.0	1242	4437			-1150
ליבנסון 1.0	450	772	+10	+2.3	+1361
ליבנסון 5.0	180.0 תב	14940	-10.0	-5.3	-11987
ליפשיץ ושח	445	14589	-15	-3.3	-20186
ליפשיץ 5שח	304	5518			-7360
ליפשיץ אפ 2	200	24054	-9	-4.3	-27104
ליפשיץ אגח 1	106.0	37275	-1.0	-.9	-63730
נאות אביב 0.5	4600	270	-30	-.7	-276
נכסי אזורים ושה	334	3159	-7	-2.1	-7524
סהר החזקות 1.0	870				-452
סולל 1.0	6300	150	+300	+5.0	+140
עמר ושלע 1.0	הפסקת מסחר				
קיסריה ושח	3434	113			-53.0
קיסריה 5שח	1498	118	-12	-.8	-618
רוגובין ושח	420	2015	-10	-2.3	-4215
רוגובין 5שח	212 תב	9920	-17	-7.4	-16370
רוגובין אפ 2	1200	189			-39.0
רוגובין אגח א	127.0	2000	-1.0	-.8	-4000
אפריקה ושח	45543	69.0	-576	-1.3	
אזורים ושח	1091	6901	-17	-1.5	
נכסים ובנין 1.0	3578	1978	-92	-2.5	
השקעות רסקו 1.0	64728	108	-4872	-7.0	
כלל בנין 0.1	783	5280	-16	-2.0	

חקלאות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
מטעי הדר 0.1	3245	120	-50	-1.5	-120
מטעי הדר 0.5	2824	100	-56	-1.9	-200
מהדרין ושח	6700	920			-467
מהדרין אפ 1	3950	131	+100	+2.6	+618
נכסי הדרים 1.0	1850	1800	-49	-2.6	-1647
פראגר 5שח	2580	12.0	+20	+.8	+89.0

תעשייה

מזון וטבק

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
אסאם 1.0	2465	1000	-20	-.8	-725
גלידפרוסט ושח	1850	185	+22	+1.2	+140
גלידפרוסט 5שח	* 1255	427	+55	+4.6	+473
* ביצוע חלקי 85.40%					
דובק בב ש	5830	150			-150
דובק בב ב	5810	165			-265
[illegible] 1.0	567	140	-23	-3.9	-1129
[illegible] 5.0	544	6.0	-6	-1.1	-6.0
טבעול אגח 1	106.5	7350	+2.5	+2.4	+39350
סכסנ בירה 1.0	35000 תב	20.0	-2100	-5.7	-99.0
סכסנ בירה 5.0	28500	1.0	-100	-.4	-1.0
יצהר ושה	1230	100	-55	-4.3	-100
יצהר א 5שה	735	525	-35	-4.6	-525
יצהר אפ 2	1000				
מן ושח	610 תב	313	-34	-5.3	-1604
מן 5שח	* 410	300	+11	+2.8	+1007
* ביצוע חלקי 85.70%					
סנפרוסט 1ש"ח	18500	152	-500	-2.6	-155
עקרים ב 5שח	הפסקת מסחר				
עלית אנגל 1.0	3030				
עלית בכורה א' ש	1890	883	-10	-.5	-784
עלית 0.1	15944	87.0	-493	-3.0	

טקסטיל והלבשה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
ארגד ושח	הפסקת מסחר				
ארגד אופ 2	הפסקת מסחר				
ארגד אגח 1	הפסקת מסחר				
אופנת ברוך 1 שח	736	300	+11	+1.5	+405
אופנת ברוך 5 שח	505	438	+8	+1.6	+402
אופנת ברוך אפ 5	379		-5	-1.3	-300
אופנת ברוך אפא	387	500	-2	-.5	-500
אקסטל רג ש	13200	97.0	-400	-2.9	-94.0
דלתא-גליל 1.0	2980	1452	+5	+.2	+627
דלתא-גליל 3.0 א	2550	1051	+10	+.4	+702
כיתנת באמונה 1.	1499		-10	-.7	-80.0
כיתנת באמונה 5.	825				
וישליג 1.0	345	200	+14	+4.2	+160
וישליג 5.0	264	131	+3	+1.2	+18.0
יהודית 1.0	5940	5.0	-19	-.3	-5.0
יוקית ושח	2340	495			-237
יוקית 5שח	1850	2592			+1422
יוקית אפ ב	1110	301			-151
מטבי ושח	323	2200	-1	-.3	-1317
מטבי אפ 1	193.0	4500	+2.0	+1.1	+3535
לודזיה 0.1	* 3355	130	+35	+1.1	+45.0
* ביצוע חלקי 74.30%					
ליזרה 0.4	2687	811	-40	-1.5	-811
ליבנת ושח	308	3398	-7	-2.2	-7436
מכל 0.1	5625 תב	560	-625	-10.0	-828
כיתן 0.5	3600	524	+59	+1.7	+171
עיט 1.0	465 תב	3598	-35	-7.0	-3710
עיט 5.0	275	5094	-2	-.7	-1968
עיט אפ 2	245	2600	-10	-3.9	-2365
עיט אגח 1	123.0	4048	+1.0	+.8	+3682
עמק 1.0	319	6526	-6	-1.9	-6463
עמק אפ 1	192.0	3597			+2506
פולגת א ושח	1755	725			+131
פולימר א 0.5	11600	31.0	-499	-4.1	-69.0
פרנוד ושח	875				+205
קיבוד-סנפרינה	11000	40.0	+200	+1.9	+99.0
תעש רוגוזין 1.0	2500	798			+2.0
שלגת ב 4שח	1042	1868	-5	-.5	

מתכת ומוצריה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
אורדן 10.0	10200	181	-300	-2.9	-334
אורדן 50.0	8350	157	-199	-2.3	-157
אלוית 1.0	7600				-87.0
אלוית 5.0	6050	63.0	-88	-1.4	-46.0
ברים ש	410	4345	-5	-1.2	-3768
התכו 1.0	703	18.0			-18.0
התכו 5.0	408	571	-20	-4.7	-1571
התכו אפ	3400 תב	337	-602	-15.0	-337
דקה 1.0	3698	34.0			-6.2
דקה 5.0	1748	263	+1	+.1	+141
קפטאות פז 5ש"ח	4130	146	+30	+.7	+554
כבלי ציון 1.0	הפסקת מסחר				
כבלי ציון 5.0	הפסקת מסחר				
כבלי ציון אפ 3	הפסקת מסחר				
מודן 1.0	לא נסחר				
מתכת טרומי 1 שח	379 תב	4874	-30	-.7	-6129
מתכת טרומי 5 שח	180.0	2947	+1.0	+.6	+5677
נחושתן 0.1	* 40900	10.0	-500	-1.2	-26.0
* ביצוע חלקי 88.20%					
נחושתן 0.5	16000	35.0			-17.0
סקר שלוה 1.0	3120	2956	-140	-4.3	-3162
קרנה 1.0	990				-900
קרנה 5.0	570	3540	+5	+.9	+3278
קרור 1.0	2521	1200			-437
קרור 5.0	* 2177	466	-22	-1.0	-566
* ביצוע חלקי 91.88%					
כלל אלפ	1100	700	-48	-4.2	-1900
כלל אגח	116.0	10755	-1.0	-.9	-12755
סלרוד 5.0	7900	187	+140	+1.8	+192
תעשיות לביש 1.0	950	120	+5	+.5	+183
תעשיות לביש 5.0	644	248	-20	-3.0	-498
קפטאות פז ושח	4406	380	+11	+.3	

חשמל, אלקטרוניקה ואופטיקה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
אלביט 3.0	468000	8.0	-3000	-.6	-21.0
אליס 0.1	7900	70.0	+300	+4.0	+70.0
אליס 0.25 ש	5050	332			-186
אליס 0.25 ב	5000				
אלקטרה 0.1שח	2260	2344	-80	-3.4	-2242
אלקטרה א 0.5שח	1695	2410	-20	-1.2	-2626
אלקטרה אופ 5	1330	703	-10	-.8	-963
אלקטרה אגח 3	170.5	20649	-1.5	-.9	-22906
אריה 0.02שח	24750	68.0	+50	+.2	+242
כלל תעש אלקטר	2420	1315	-20	-.8	-1145
מפקטרונים 1.0	1540	2293	-20	-1.3	-1293
מפקטרונים 5.0	1160	702			-567
טרוברונגר ושח	646	3020	-33	-4.9	-2969
טרוברונגר 5שח	469	4000	-11	-2.7	-5000
ביקלין ושח	1860 תב	165	-180	-8.7	-305
ביקלין 5שח	1000	356	+10	+1.0	+851
קבנסקין ארלר 1.	7300	27.0	-100	-1.4	-127
קבנסקין ארלר 5.	3702	33.0			+33.0
ת.א.ת. ושח	1203 תב	819	-120	-9.1	-1319
ת.א.ת. 5שח	705	3315	-25	-3.4	-4094
ת.א.ת. אפ 1	18500	15.0	-500	-2.6	-34.0
תדאה ושח	625	1675	-32	-3.7	-2775
אלרון 3.0	308802	2.0	-3909	-1.3	

מוצרי בניה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
א.פ.כללבנין ושח	185.5	29631	-3.5	-1.9	-18378
א.פ. בנין אפ א	710	2040	-13	-1.8	-1260
א.פ.בנין אגח א	133.5	11550			+33450
אקרשטיין ושח	600	1255	+2	+.3	+605
אקרשטיין 5שח	409	622	+7	+1.7	+1952
אקרשטיין אפ א	600	855	-2	-.3	-855
אקרשטיין אג"ח 1	135.5	81970			+45030
האחים כולים ושח	165.0	13417	-3.0	-1.8	-10803
אחים כולים אפ1	* 111.0	15277	-2.0	-1.8	-20563
* ביצוע חלקי 16.70%					
בר-טן 1.0	1370	764			+289
בר-טן 5.0	800	450	-1	-.1	-36.0
טרמאכסבסט 1.0	8700				
טרמאכסבסט 5.0	3500 תב	212	-200	-5.4	-178
כ.ל.ב. 1.0	970	280			-280
כ.ל.ב. 5.0	643	150			-150
מודיל הסק ושח	630	543			+637
מוראיקה ולפסן 1	לא נסחר				
מוראיקה ולפסן 5	14000				
נגב קרמיקה 1ש"ח	463	7316			+3399
נגב קרמיקה אפ	254	2700	-6	-2.3	-700

כימיה, גומי ופלסטיק

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
אגן 5.0	2100	1340	-70	-3.2	-584
אליאנס ב 200.0	2025 תב	246	-225	-10.0	-443
גל תעשיות 1.0	* 740	779	+13	+1.8	+750
* ביצוע חלקי 92.20%					
גל תעשיות 5.0	544	1000	+16	+3.0	+1000
גל תעשיות אפ	330	4753			-169
גל תעשיות אגח 1	103.0	1280			-1280
דשנים 0.1	3560	76.0	-140	-3.8	-217
דשנים 0.5	1780	300	-20	-1.1	-300
חיפה כימיקל 10.0	1000	6693	-15	-1.5	-9432
לפסקי 1.0	הפסקת מסחר				
מקסימה 1.0	7870	23.0			+100
מקסימה 5.0	5300	33.0			-33.0
פגי 1.0	27500	115	-100	-.4	-115
פגי 5.0	23050	120	-250	-1.1	-139
פריקלאס ושח	543	3185	-17	-3.0	-2876
פריקלאס אפ 1	193.0	4711	-7.0	-3.5	-6641
קים ושח	5290	175			+150
קים אפ 1	3160				
קים אגח 1	110.5		-5	-.5	-5000
תרו א 5ש"ח	3895	500			-540
פרוכארום 10.0	57770	69.0	+547	+1.0	+42.0
תרו א 5.0	9201	5.0	-448	-4.6	-5.0
כבע 0.01 ש"ח	12697	320	-461	-3.5	
ים המלח ושח	3011	2320	-46	-1.5	
פטרוכימיה 10.0	907	3730	-14	-1.5	

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
כתר ושח	240	6208	-2	-.8	-1985
דפרון 1.0	8976	36.0	-45	-.5	-36.0
דפרון 5.0	6080	50.0	-30	-.5	-50.0
ת.ב.ל. 1.0	9200	114	+90	+1.0	+37.0
יאה ושח	1871	343			+556
לבידי אשקלון 1.	683	1590	-4	-.6	-1590
מולטכם 0.5	51000	16.0	-2000	-3.8	-22.0
סקסכרה 1.0	3090	17.0	-10	-.3	-183
רים 0.1	* 502	2673	+10	+2.0	+3961
* ביצוע חלקי 93.00%					
רים 0.4	279	3512	+3	+1.1	+2914
תעל ב 0.2	20600	260	-750	-3.5	-189
כספל נייר 10.0	386773	6.0	-6889	-1.8	

תעשיות שונות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
אגרון 1.0	389	727	-5	-1.3	-1227
אגרון 5.0	197.0	2970	+7.0	+3.7	+1790
הגמיש יד ושח	3430	155	-50	-1.4	-258
ה.כ.פולק ושח	1610 תב	80.0	-139	-8.0	-145
ה.כ.פולק 5שח	1440	163	-30	-2.0	-631

השקעות תעשיה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
כור בב 1.0	8720	200			+6.1
כלל תעש אופ 3	180.0	31443	-5.0	-2.7	-37542
כלל תעש אגח 6	113.5	21498			-1002
מוקדות ב 0.1	14205	114	-107	-.8	
כלל תעשיות 1 שח	* 248	11536	-2	-.8	
* ביצוע חלקי 98.20%					

חברות להשקעה

השקעה ואחזקות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
אמפא ש	8200	31.0			+81.0
אי.קימה ושח	67.0	17352			+1548
אלגד ע"ס ושח	1540	650	-20	-1.3	-731
אפיק 1.0	לא נסחר				
אפיק 5.0	לא נסחר				
גחלת השקעות ושח	1175 תב	1021	-105	-8.2	-1044
גחלה אפ א	886 תב	274	-70	-7.3	-274
גחלת אגח 1	105.0	5960	-2.0	-1.9	-4440
דנבאר ושח	660	85.0	+5	+.8	+215
דנבאר 5ש"ח	468	521			-28.0
חברה לישראל 5שח	4610	1238	-140	-3.0	-1069
היפסון 0.1	121000				
היפסון 1.0 ש	24000	30.0	+300	+1.3	+30.0
אספא א 0.5	24000	15.0	-10		-23.0
מעריים השק ו"ש	975	5619	-20	-2.0	-10649
דיסקונט השק אפ	1460	3881			-738
דיסקו השק אג"ח	113.5	13875			-8853
מזרחי השק ש	36057	27.0	+357	+1.0	+11.0
כור השק אגח 124	12659				
חדרן ושח	2140	51.0	+70	+3.4	+317
חדרן 5שח	1436	248	-30	-2.1	-941
יצגא ש	12700	100			-100
ירדן א 0.1	1771	128			-7.0
כלל ישראל 50.0	1310	340			-1012
בגוד ושח	485	380	-15	-3.0	-546
בגוד א ושח	423	240			+760
בגוד אפ ב	229				+700
בגוד אג"ח 1	119.0	1550	-2.0	-1.7	-4900
מו השק ש	3000	1165	-50	-1.6	-1287
פמה א 0.1	8500 תב	292	-800	-8.6	-463
פמה 0.5	6845	174	-220	-3.1	-456
פרין ב 0.2שח	15450	571	-550	-3.4	-584
קרין ושח	104.5	9890			-20208
קרין 5שח	71.0	8386			+23853
קרין אפ 2	54.5	73237	-5	-.9	-30437
קרין אגח 1	102.0	13266			+8734
ארדב' פתוח 2.0	10206	301	-208	-2.0	
אלרן ע"ס ושח	1226	2622	-28	-2.2	
חברה לישראל ושה	4744	1408	-147	-3.0	
דיסקונט השק ושה	2764	1177	-42	-1.5	
כלל ישראל 10.0	1327	4351	-24	-1.8	

נסחרות במט"ח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
גזית ם	הפסקת מסחר				

רשימה מקבילה

שרותים

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
[illegible] 1.0	1575 IP		+75	+6.0	+60.0
[illegible] ושח	294	1100	-6	-2.0	-2400
קונסורציום 0.1	829 תב	538	-92	-10.0	-1860
קונסורציום 0.5	475 תב	9164	-53	-10.0	-19466
קונסורציום אופ'	165.0	6095	+5.0	+3.1	+12124
[illegible] ושה	הפסקת מסחר				
[illegible] ושה	319	950	+3	+1.0	+562

מלונאות ושרותי תיירות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
גני הדר וש"ח	160.0	33539	-7.0	-4.2	-43279
גני הדר אפ 1	124.5	5450	-5	-.4	-1050
חוזה ישראלית 1	הפסקת מסחר				

מחשב ושרותי מחשב

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
דקן בינון 1.0	7716	10.0	-26	-.3	-66.0
כלל מחשבים 1.0	8899	100			+78.0
משוב 1.0	430	655	+15	+3.6	+1786
משוב אפ 1	290	800			-300
רשף ושה	740 תב	1800	+40	+5.7	+1081

נדל"ן בינוי ופתוח

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
אבנתים וש"ח	1661	2632	+60	+3.8	+2686
בן-יקר בת 1.0	4850	55.0	-50	-1.0	-55.0
רדוקר 1.0	הפסקת מסחר				
רדוקר 5.0	הפסקת מסחר				
עוד 3.0	1920	500	+20	+1.1	+499
רסקו מבוב	לא נסחר				
רסקו רג	לא נסחר				

חקלאות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
שג-הר 0.1שח	2160	618			+131
שג-הר אופ א	760	2636	-90	-10.6	-3325

טקסטיל והלבשה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
פיו גלייק 1.0	לא נסחר				

מתכת ומוצריה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
אקסגנן 5.0	לא נסחר				
מתכת טרום 1.0	84.5 תב	19514	-9.5	-10.1	-58471
מתכת טרום אופ'	33.5	91525	+2.5	+8.1	+98463

מוצרי בניה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
אלקול ושח	168.5	1971	-1.5	-.9	-1152
אלקול אופ 2	77.0	14977			+6037

מוצרים כימיים, גומי ופלסטיק

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
רבספר 1.0	* 2167	152	+21	+1.0	+21.0
* ביצוע חלקי 87.90%					
נוה ושה	5000 תב	108	-748	-13.0	-299
ת.ב.ל. 1.0	* 1860	69.0	-3	-.2	-1.0
* ביצוע חלקי 98.60%					
ת.ב.ל. 5.0	* 1980	8.0	-20	-1.0	-15.0
* ביצוע חלקי 53.30%					

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
אורדע מרינס וש'	684 תב	22833	+39	+6.1	+41583

תעשיות שונות

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
[illegible] ושח	600	2200	-15	-2.4	-3340
[illegible] ושח	462 תב	2096	+42	+10.0	+1500

השקעה בתעשייה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
מאגרי טכנולוגיה	161.0	14380	+3.0	+1.9	+5936

חברות השקעה

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
אח"ם ושח	565	1275	-5	-.9	-3275
אח"ם אופ' (1)	200				-2000
אמיסר בב 1.0	1510				-932
ישום ושח	209	7550	-5	-2.3	-13921
ישום אג"ח-אופ'	133.0	21400	-2.0	-1.5	-25081
לבירט ושה	לא נסחר				
לבירט 5שה	לא נסחר				
עין השקעות וש"ח	2826 תב		-149	-5.0	-842
עין השקעות 5ש"ח	1520 תב		-80	-5.0	-4336

חיפושי נפט

שם המניה	השער	המחזור	השינוי	השינוי באחוזים	היצע/ביקוש
דלק חיפושים1.0	4490	134	+140	+3.2	+293
דלק חיפושים5.0	* 2480	369	-70	-2.8	-236
* ביצוע חלקי 89.80%					
דלק נפט אפ 2	1790	427	-60	-3.2	-847
פז חיפושי נפט	27423	14.0	-277	-1.0	-21.0
י.ו.א.ל. 5.0	616	18902			-1569
ג.ה.ל. 1.0	6699 תב	63.0	+440	+7.0	+129
ג.ה.ל. 5.0	3271	143			-63.0
שראל ב 0.03שח	6450	50.0			+3.0
נפטא ש	2880000	1.0	-20000	-.7	-2.0

משתנים

שם נ"ע	מספר עסקה	שער פתיחה	שער ת.ר.ך	שינוי באחוזים בנעיל	מחזור בנעיל
הבינלאומי	5	8775	8753	-.25	1706
הספנה	4	283	285	-.35	17505
כלל-סחר	5	458	458	-1.08	16014
שופרסל ב'	5	11535	11448	-1.75	1154
דלק ב'	14	2808	2808	-.99	8342
אפריקה-1	6	45543	45543	-1.25	349
אזורים	4	1091	1091	-1.53	9651
נכסים ובנ'	3	3587	3578	-2.51	2778
הכשרת הישו'	20	64728	64728	-7.00	418
כלל-גרילב	3	791	785	-2.00	11880
עלית	1	15985	15944	-3.00	287
פולגת ב'		1047	1042	-.48	1868
קפטאור פז	5	4408	4406	.25	890
אלרון	3	308802	308802	-1.25	20
טבע	15	12895	12697	-3.50	1880
ים המלח	6	3026	3011	-1.50	4210
פטרוכימים	10	907	907	-1.52	40730
נייר חדרה	12	386773	386773	-1.75	78
מקורות	2	14205	14205	-.75	474
כלל תעשיות	12	248	248	-.80	87536
אי.די.בי פ	3	10310	10206	-2.00	541
אלרן ע' ס	2	1241	1226	-2.23	3922
חב'לישר'ן	6	4793	4744	-3.01	3168
דיס'השקעות	14	2764	2764	-1.50	7417
כלל ישר'10	13	1327	1327	-1.78	19951

ב.פ BP
יישומים פסיכולוגיים בע"מ
INSTITUTE OF PSYCHOLOGY Ltd.
לאחד מלקוחותינו
חברת שיווק ושרות ארצית
ברמת גן
דרושים/ות
לסניפים בת"א, חיפה וירושלים
1. אנשי מכירות מנוסים.
כשורים נדרשים:
יכולת מכירה אגרסיבית, נכונות לעבודה קשה, גיל 24 ומעלה
המועמד המתאים יקבל הכשרה ואפשרות להתקדמות
2. מקדמת מכירות באמצעות הטלפון לסניף תל אביב
דרישות התפקיד:
תאום פגישות לאנשי מכירות
טיפול בעבודה שוטפת של המחלקה
ידע ונסיון בהדפסה
למועמדת המתאימה תמורה גבוהה בהתאם ליכולות
נא לשלוח קורות חיים לב.י.פ יישומים פסיכולוגיים בע"מ ת.ד. 26009 ת"א 63902 סודיות מובטחת

לדורל – רוזן
חברה קבלנית לבנין בע"מ
דרוש
הנדסאי בנין לביצוע
לטלפן
03-268606,
03-268816.

דרושה
מזכירה
+ הדפסה 8.30 – 16.00
מיידי 03-5465590,
03-5463784
03-5464110.

משרד החינוך והתרבות
האגף לחינוך התישבותי
לביה"ס החקלאי „כדורי"
דרושים
מדריך חברתי
לשכבה ז'–ח'
מורה לפרקי מכונות,
חוזק חומרים, אוטומציה, הידראוליקה וחשמל.
מועמדים בעלי כישורים מתאימים יפנו להנהלת בי"ס כדורי, ד"נ גליל תחתון, 15242, טל' 06-767535.

למשרד גדול של רואי־חשבון
דרושים:
1. מתרגם/מגיה
למשרה מלאה, 5 ימי עבודה.
ידיעת אנגלית ועברית על בוריין – הכרחית.
ת.ד. 452 ת"א 61003
2. כתבנית עברית
למעבד תמלילים „לניר"
לעבודה בשעות אחה"צ
טלפון: 03-209379.

למלון בתל־אביב
דרושים/ות
1. סגן ש.ף (סו – שף)
2. מנהל/ת תורן/ית ערב
3. מנהח"ש סוג ג' (חשב שכר)
המתאימים בעלי נסיון רב בענף המלונאות בחוזה, יפנו בכתב לת.ד. 2134 ת"א עבור „מלון".
– סודיות מובטחת –

הקדש לצרכי צדקה
סיוע משפטי
דרוש/ה עו"ד
לתעסוקה מלאה ו/או חלקית בירושלים רצוי נסיון בעבודה מעשית
לפנות לטלפון: 02-246161
בקשות בכתב עד 10.11.87 ללשכה לסיוע משפטי – רחוב בן יהודה 5 ירושלים.

חוק הזדמנויות שווה בתעסוקה תשמ"א 1981
לפי חוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה, אלא אם אופיו או מהותו של התפקיד מונעים קבלתו של בן אחד המינים לעבודה הנדונה. העבריינים צפויים לעונש על פי החוק.

לחברה יבואנית וסיטונאית בתחום חלקי חילוף לרכב, באזור גוש דן
דרוש
מנהל מסחרי
כישורים הכרחיים למשרה זו:
★ ידע ונסיון מוכח בנושא החלפים לרכב.
★ שליטה מלאה בעברית ואנגלית.
★ משא ומתן ברמה גבוהה עם ספקים ולקוחות.
★ ניהול צוות עובדים.
מועמד העונה לדרישתנו ומעונין במשרה, יפנה בכתב יד, בצרוף פרטים אישיים, נסיון קודם וכד' לת.ד. 11333 ת"א מ. 61112, עבור מס. 80.
סודיות מובטחת

למושב צופית
דרוש
עובד אחרי צבא
למחסן הספקה
בדבר פרטים נא לפנות
למזכירות טלפון 052-33202
בין השעות 8.00–12.00 מושב צופית

הדר חברה לבטוח בע"מ
למחלקת בטוח חיים
דרוש/ה
פקיד/ה
בעל/ת נסיון
לעבודה במחלקה.
נא לפנות, לתיאום ראיון
לגב' אילנה עמר, טל. 03-642685.

למפעל תעשייתי דרוש/ה
פקיד/ה שכר
דרישות התפקיד:
★ בעל/ת נסיון בעיבוד שכר, באמצעות לשכת שירות.
★ ידע בחוקי עבודה.
כושר תיפעול, תודעת שירות ויחסי אנוש מעולים.
נא לפנות בכתב יד, בצרוף קורות חיים ונסיון בעבודה, לת.ד. 3063 פתח־תקוה.

לחברת יבוא
דרושה:
פקידה חרוצה
למשרה קבועה
בין השעות 8.00–16.00
נא לפנות לפנה"צ
לטאובה בע"מ
לוינבלום 15 ת"א

דרושות לעבודה
יחודית ומעניינת:
1. מזכירת מכירות
טפח יוזמות ופטמרמטית
2. נשות מכירה
אמביציוזיות עם הרבה נסיון.
טל' בבית 052-924257
במשרד 03-453075.

למוסך לרכב משא
מהגדולים בארץ
דרוש
מנהל טכני
הכישורים הדרושים:
★ ניהול עבודה עם צוות של כ-30 עובדים.
★ נסיון וידע רב במכונאות דיזל.
★ דיאגנוזיסט (מאבחן) ברמה גבוהה.
★ בעל תעודת הסמכה.
המועמד שיתקבל למשרה זו יקבל תנאים מיעדפים.
אם הינך בעל הכישורים הנדרשים, פנה אלינו בדק סחר ומוסך בע"מ, פתח־תקוה, טל' לקביעת ראיון 03-9220526-8 למשה.

למרכז חוגים
דרוש/ה
גרפולוג/ית
„בית ידע"
03-919205

דרוש גזרן מנוסה
למפעל ייצור אופנה.
רח' קלישר 9 ת"א
טל: 03-661006.

מוסד להשכלה בלימודי ערב בתל־אביב
דרושה
מזכירה
לעבודה בשעות אחה"צ
המעוניינות יפנו למנהל בית־הספר בטלפון: 08-461759
– בשעות אחה"צ

מאזן מאוחד לחברת העובדים

מאת מוריה אבימלך

חוק ניירות ערך מחייב „חברה ציבורית", דהיינו חברה שמניותיה או אגרות־חוב שלה נסחרות בבורסה, לפרסם דוחות כספיים לבעלי המניות.

חברת העובדים אינה חברה צבורית במשמעות חוק ניירות ערך, אך במשמעות האמיתית היא חברה השייכת לציבור, ובעלי המניות שלה הם מיליון ושש מאות אלף חברי ההסתדרות. חברים אלו זכאים לקבל דין וחשבון כספי מפורט על חברת העובדים ועל החברות שבבעלותה, לרבות חברות כ„סולל בונה" ו„שיכון עובדים" שאינן חברות רשומות בבורסה.

לפרסום מאזנים ודוחות רווח והפסד יש ערך כלכלי ולא רק צבורי. דיווח אמין ומפורט אינו מאפשר להסתיר „פשלות" – ובאלו יש בכל חברה עסקית – אינו מאפשר לסחיה בשלונות עסקיים ומכריח את מנהלי החברות לבדוק עצמם לא הדף ובזמן אמיתי ולהתייעל.

בחברת העובדים היה עד כה תהליך הפוך. כשהגיע „סולל בונה" למשבר היה הצעד הראשון לרכוש את המניות בבורסה ולהפוך ל„חברה פרטית" שאינה חייבת בדיווח. הדוחות הכספיים מהשנתיים האחרונות לא הגיעו אפילו לידי חברי הוועדה המנהלת של חברת העובדים, אלא לכמה חברים נבחרים בלבד. „סולל בונה" נמצא כיום בתהליך הבראה וצפוי להציג איזון תפעולי כבר השנה. צעד הכרחי בתהליך זה הוא פרסום דוחות כספיים, אף שאלו לא מחמיאים, ולאפשר לציבור חברי ההסתדרות לדעת מה נעשה ברכושם.

הדברים אמורים גם על לגבי „שיכון עובדים", חברה מרוויחה שנוהגת לצאת בהודעה לעיתונות על הרווח שהשיגה. אך לא מפרסמת דוח כספי מפורט ומאושר על ידי רואה חשבון לציבור, מאחר והחוק אינו מחייבה לעשות כן.

קונצרן „כור", כחברה ציבורית, מפרסם דוחות כספיים כפי שמחייב החוק, אך המאזן המאוחד המאוגים של כמה חברות הבת שלו הרשומות בבורסה אינם נותנים תמונה מלאה על כל חברות הקונצרן. כך יכולות מרבית חברות הקונצרן להפסיד משך שנים, ורק כשהתוצאה המאוחדת של הקונצרן מורה על הפסדים, נזלצת הנהלתו לבצע תכנית הבראה בכל מפעל ומפעל. פרסום תוצאות כל אחת מחברות „כור", גם אלו שאינן „חברות צבוריות" היה משמש „פעמון אזעקה" בזמן פורענות.

מזכיר חברת העובדים דני רוזוליו ומנכ"ל חברת העובדים ד"ר שמעון רביד מדברים על כוונתם להעמיק את הפיקוח והבקרה על חברות משק העובדים ולהפוך את חברת העובדים לחברת אחזקות. הצעד הראשון לקידום מטרה זו היא פרסום דוחות כספיים של החברות ופרסום „מאזן מאוחד" של חברת העובדים ל„בעלי המניות" דהיינו לחברי ההסתדרות, תוך אימוץ וולנטרי של כללי הדיווח החלים על „חברות צבוריות".

אלדן טק בצעה חילופי מניות עם חברת בת ערב התשקיף

מאת מוריה אבימלך

אלדן ציוד אלקטרוני, חברת סחר ותיקה ומצליחה המייבאת ציוד רפואי ומדעי, הפכה ערב יציאתה לבורסה להחברת־בת של חברה תעשייתית פעוטה, בעסקה של חלופי מניות.

אלדן ציוד אלקטרוני נוסדה לפני 22 שנה, והיא מייצגת באופן בלעדי חברות בינלאומיות המייצרות ציוד רפואי ומדעי, מוצרים אורתופדים וכימיקלים שונים. לקוחותיה הם בתי חולים, קופות חולים, אוניברסיטאות, מוסדות מחקר ומשרד הבטחון. היקף המאזן שלה מסתכם ב־6 מיליון שקל, ובמחצית הראשונה של 1987 הגיעו מכירותיה ל־5 מיליון שקל והרווח שלה ל 240 מיליון שקל.

לפני שנה רכש בעל השליטה באלדן ציוד אלקטרוני, אברהם פרידלנדר חברה קטנה בשם הילרון ביוכימיקלים, שכל מכירותיה הם כימיקלים שפיתח פרופ. עבירם רז. מאזן החברה הגיע ל־16 אלף שקל, ומכירותיה היו בתהליך ירידה ובשנה האחרונה הגיעו ל־35–45 אלף שקל בבינהים שנתיים. פרידלנדר רכש את החברה ב־30 אלף דולר.

ערב ההנפקה ביצעה אלדן עסקת חלופי מניות לפי סעיף 95 לפקודות מס הכנסה והפטור ממס על עיסקה כזו, וכך הפכה חברת – הבת – שמכירותיה הגיעו לחצי אחוז ממכירות חברת האם ומאזנה לכשליש אחוז ממאזן חברת האם – לחברת האם. העיסקה ההנתה בקבלת האישורים להנפקה והיא מפורסת בתשקיף ההנפקה.

אלדן טק גייסה ביום ראשון בבורסה 1.44 מיליון שקל בהנפקת מניות בדרך של מיכרז הכתה להתיכת יתר של יותר מפי שנים במחיר המינימלי. המזמינים יקבלו כ־45% מהזמנתם, בדרך של הקצאה.

בניית החברה יתחרו במסגרת הקבוצה המקבילה תחת הקטגוריה של „פירותים ובחר". באמור חברת האם היא חברה תעשייתית ואילו חברת הבת, שבה מרוכזות יותר מ־99% מהפעילות, היא חברת סחר.

מנכ"ל החברה אברהם פרידלנדר אמר ל„דבר" כי עסקת חילופי המניות ביצעה להצהיר על כוונתו להגדיל את הפעילות התעשייתית של החברה ולהפכה לעיקר.

משא ומתן שמנהלת החברה עם המכון הביולוגי בנס ציונה, לפיו תקבל אלדן־טק ציוד פיתוח, שהם חומר בסיסי לריפוי מחלות האלצהיימר ולתעשיה פרמקולוגית, עליו הודיעה החברה ערב התשקיף, משתלב בכוונה זו.

מאז ראשית השנה השיגו רוב הקרנות תשואה ריאלית חיובית

מהקרנות הגדולות קרנות הפועלים השיגו את התשואה הגבוהה ביותר – 48%

מאת מאיר תדמור

הרוב המכריע של קרנות הנאמנות, 119 מתוך 112 השיגו במהלך תשעה החודשים האחרונים תשואה ריאלית חיובית, כך עולה מדו"ח הקרנות של חברת הייעוץ מיטב.

בחודש ספטמבר פחות מרבע מכלל הקרנות השיגו תשואה ריאלית חיובית, בהנחה שהמדד עלה בחודש זה כ־1.2%. התשואות בספטמבר היו בבואה נאמנה למה שהתרחש בשוק ההון בחודש זה.

באמור, מאז ראשית השנה השיגו כמעט כל הקרנות תשואה ריאלית חיובית, תשואה העולה על 11.4% (ספטמבר 11.2%), כאשר בראש צועדות הקרנות המתמחות במניות והקרנות הגמישות, אחריהן קרנות מתמחות במניות ההסדר, צמודי מדד ומק"מ.

שלוש הקרנות הטובות ביותר היו אש (מירית) 48.5%, אדר (הפועלים) 48.3% לפיד (הבינלאומי) 48.1%.

48% גידול ברווח באליהו בחצי שנה

לחברה עודף הון של 16 מיליון שקל

חברת הביטוח אליהו סיימה את מאזנה לחצי השנה הראשון של שנת 1987 ברווח של 828 אלף ש"ח וזאת לאחר הפרשה לעתודות לסיכונים מיוחדים (כולל אלמנכרי) בסך של 917 אלף ש"ח, כך ס"כ הרווח המתקבל מגיע לסך של 1,745 אלף ש"ח, לעומת כל שנת 1986 שהרווח הגיע לסך של 1,621 אלף ש"ח ובתוספת ההפרשה לעתודות לסיכונים מיוחדים בסך 528 אלף ש"ח, ס"כ הרווח שהושג הסתכם בסך כולל של 2,349 אלף ש"ח בכל שנת 1986.

החברה השיגה גידול ברווח נטו לששת החודשים הראשונים של שנת 1987 בשיעור של 48%.

ההפרה ממשיכה באי ניכוי צילמר בעתודות בדו"ח הרים. שיטה זו מקטינה את הרווח המדווח של החברה. סכום הצילמר המצטבר הגיע ליום המאזן לסך של 4 מיליון ש"ח.

שיעור ההוצאות של החברה ביחס לפרמיות ירד בתקופה זו ל־14.7% לעומת 16.3% שנה קודמת.

הכנסות מפרמיות ודמים בתקופה זו הגיעו לסך של 45.6 מיליון ש"ח בהשוואה ל־36.7 מיליון ש"ח – עליה ריאלית של 24%.

סך כל עתודות החברה הגיעו ליום המאזן ל־130 מיליון ש"ח בהשוואה לסך של 119 מיליון ש"ח – עליה של 9.2%.

עודף ההון של החברה עפ"י תקנות המפקח על הביטוח מסתכם בסך של 16 מיליון ש"ח נכון ליום 30 ליוני 87. ראוי לציין שזהו עודף הון משמעותי ובין הבודדים בענף.

„הפועלים" נותן אשראי במט"ח ללא היטל 3%

בנק הפועלים מפעיל שורה של קווי אשראי הדרושים במט"ח למימון יבוא ציוד הסקקה, המאפשרים לקבל הלוואות לתקופה ממוצעת של 39 חדש. ובדרך זו ליהנות מפטור מתשלום היטל לבנק ישראל בשיעור של 3% לשנה מדלקה:

★ קווי אשראי בדולרים ובמרקים גרמניים בריבית משתנה המבוססת על ליבור ל־6 חדשים.

★ קווי אשראי בדולרים בריבית משתנה המבוססת על ליבור ל־6 חדשים.

★ קווי אשראי בדולרים בריבית קבועה לתקופה עד 5 שנים.

★ לעסקות בסכום של מיליון דולר ומעלה ניתן יהיה להציע הלוואות לתקופות של 4 או 5 שנים עם [illegible] בסוף התקופה, כאשר במשך התקופה יבוצע פרעון על חשבון ריבית בלבד.

★ קווי אשראי מפציפים במרקים גרמניים ליבוא ציוד בתמורה בסכום של 400 אלף מרקים ומעלה, בריבית [illegible] ומועדי פרעון גמישים.

★ קווי אשראי לתקופות ארוכות עד 10 שנים. כאשר בשנים הראשונות יתן אשראי במט"ח, [illegible] הלוואה שקלית צמודה.

שליש מהבנקאיות לא ימוחזר מעריכים ראשי משרד האוצר

מאת אמנון אחד

במשרד האוצר מעריכים כי שליש ממניות הבנקים שיפדו בסוף הסדר לא ימוחזר וכי כספי פדיונות אלה יופנו לאפיקי השקעה השונים.

עוד מעריכים באוצר כי שליש נוסף מכספי הפדיונות יושקע בחודש בתוכניות החסכון המיוחדות של הבנקים וכי רק שליש מבעלי המניות ימשיכו להחזיק במניות שבידם.

נתונים בדוקים על היקף הביחזור יתקבלו באוצר רק לקראת סוף החודש, מאחר שבעלי המניות יכולים להודיע לבנקים על רצונם לפדות את המניות עד ל־20 בחודש. סך כל המניות שיוכל הציבור לפדות החודש מסתכם בכ־1.2 מיליארד דולר. אם תתאמת תחזית האוצר יוחזרו לתשלום בעדי המניות בסוף החודש כ־1.3 מיליארד ש"ח. מחצית מסכום אדיר זה יספוג האוצר באותו זמן באמצעות תוכניות החסכון של הבנקים.

נוכח הלקות רואה האוצר בעובדה שההזרמה הגדולה [illegible] מכירים בדיי הבנקים תימשך בחודש הבחירות על מניות החשבון לשוק בשבוע על הגירה באורכן של השלבים.

הדולר ממשיך לעלות

מדדים כלכליים חיוביים שפורסמו בארה"ב העלו את שערו של הדולר האמריקאי ביחס למרבית המטבעות. הצהרת שונות בוועידת קרן המטבע הבין־לאומית הנערכת בוושינגטון עודדו אף הם ביקושים דולריים. גם החלטות שבע המדינות המתועשות הגדולות במערב העלו את הביקושים הדולריים, שכן אלה החליטו לתמוך מחדש בדולר בשוקי הכספים. ביטוי לכך נתן שר האוצר הבריטי אשר אמר בישיבת קרן המטבע, שיש לחתור לפיקוח יתר בשוקי הכספים, כדי למנוע תנודות שערים חריפות. גם שר האוצר האמריקאי ג'יימס בייקר תרם לעליית שער הדולר באומרו שהמשך ירידת שער הדולר יגרום לערעור המערכת הכלכלית בעולם המערבי.

המדדים שפורסמו במשך השבוע בוושינגטון תרמו גם הם לביקושים הדולריים. מדד האינדיקטורים הכלכליים עלה באוגוסט ב־0.6 אחוז מדד זה, יחד עם מדדים כלכליים נוספים שפורסמו במהלך השבוע הקודם, תרמו להמשך עליית שערו של הדולר. מומחים בלונדון סבורים ששערו של הדולר ימשיך לעלות לפחות עד לפירסום הנתונים המסחריים של ארה"ב לחודש אוגוסט בשבוע הבא.

מטבע	שער	שינוי
ליש"ט בריטי	1.619	+1.4007
מרק גרמני	1.8455	+1.4011
פרנק שוויצרי	1.5385	+1.6874
גילדן הולנדי	6.145	+1.0249
ין יפני	146.85	+2.3345
הולר קנדי	0.7638	−0.3020
שקל ישראלי	1.6079	+0.3056

* השער בדולרים

עלו מחירי המזון והנפט

מחירי המזון עלו מאוד השבוע. מחיר החיטה עלה ב־7.5 אחוזים ובחיר החיטה – ב־5.5 אחוזים.

גם מחיר הקפה עלה השבוע ל־1336.5 ליש"ט הטונה, עליה של 3.85 אחוזים, אך מיד עם סגירת שוק הסחורות הלונדוני, התחילו מחירי הקפה לרדת ובסוף השבוע היה מחיר ליברה קפה בניו יורק 119 סנטים, ירידה יומית של 2.11 אחוזים.

גם מחיר הקפה עלה בראשית השבוע ואחר כך חזר וירד. הפעילים בסחר הקפה חשבו, שישיבת ארגון הקפה העולמי בלונדון תסתיים בקבלת החלטה על מכסות יצוא שהיתה עשויה לגרום לירידה זמנית בהספקה ולעליית מחירים. אולם הפגישה התפזרה בלי לקבל החלטות ומחיר הקפה צנח.

העליה במחירי הדגנים אירעה בגלל חשש לשיבושים בהספקה בעקבות גשמים באזורי הגידולים ואילו מחיר החיטה עלה בגלל ביקושים גדולים.

ביקושים הקעקתיים לנפט נרשמו בגלל המתח הגואה במפרץ הפרסי.

מחירי הסחורות

זהב (אונקיה)	453.75	דולר
כסף (אונקיה)	7.546	דולר
פלטינה (אונקיה)	566	דולר
נחושת (טונה)	1135	ליש"ט
אלומיניום (טונה)	1200	ליש"ט
קפה (טונה)	1336.5	ליש"ט
סוכר לבן (טונה)	184	דולר
גרעיני חיטה (בושל)	2.9975	דולר
כותנה (ליברה)	0.7175	דולר
נפט ברנט (חבית)	18.72	דולר
נפט דובאי (חבית)	17.14	דולר

עלו שערי הריבית הניידים

במהלך השבוע נרשמה עליה בשערי הריבית הניידים במערב אירופה ובצפון אמריקה. מומחים מוניטריים סבורים שעליית שערי הריבית בארה"ב קשורה לעליית שערי הריבית ביפן בשבוע הקודם. בארה"ב עלו השערים בשל הקשר המוניטרי הפיננסי ההדוק בין יפן וארה"ב, כשמשקיעים יפנים רבים משקיעים בשוקי ההון של ארה"ב. ולפיכך שערי הריבית ביפן וארה"ב משפיעים זה על זה.

השבוע לא עלו שערי הריבית ביפן אך שמועות על כוונת הבנק המרכזי היפני להעלות את הריבית המוערת לניכיון שטרות העומדת היום על 2.5 אחוזים לשנה.

במערב אירופה היתה עליה בשערי הריבית בגלל ההחלטה במערב גרמניה לשנות את מדיניותה המוניטרית. נגיד הבנק המרכזי של גרמניה קרל אוטו פהל אמר בישיבת קרן המטבע העולמית שגרמניה צריכה להקשיח את מדיניותה המוניטרית בשל סימנים מדאיגים של אינפלציה.

שערי ריבית הדולר

ריבית בסיסית (PRIME)	8.75
ריבית לנכיון טטרות	6
ריבית לקרנות פדרלים	7.31
ריבית ליבור הבין־בנקאי	8.5
ריבית ליבור הבין־בנקאי	
ליש"ט בריטית	10.50
מרק גרמני	4.75
פרנק שוויצרי	4.38
גילדן הולנדי	5.63
ין יפני	5.19

ברזיל הגדילה עודף מסחרי

העודף המסחרי של ברזיל בשנת 1987 עשוי להגיע ל־9.6 מיליארדי דולרים לעומת 8.7 מיליארדי דולרים בשנה הקודמת, עליה טובה של יותר מעשרה אחוזים.

התחזית החיובית לגבי סחר החוץ של ברזיל בשנה הנוכחית היא של כלכלני הסוכנות הברזילאית הממשלתית לסחר חוץ. כלכלני הסוכנות ביססו את התחזית על הנתונים החיוביים לחודש אוגוסט. העודף המסחרי היה 1.43 מיליארד דולרים. היצוא הסתכם ביותר מפי שניים מהיבוא 2.75 מיליארדי דולרים יצוא לעומת 1.32 מיליארדי דולרים יבוא.

אוויס נמכרת לעובדיה

חברת אוויס להשכרת הרכב, השניה בגודלה בארה"ב, נמכרה זו הפעם החמישית בשנתיים האחרונות. הקונה הפעם הוא מעין קואופרטיב של עובדי החברה. אוויס נמכרה תמורת 750 מיליון דולר ויחד עם חובות של כמיליארד דולר מגיע המחיר הסופי ל־1.75 מיליארד דולר. בשנים האחרונות נפוצה התופעה של קבוצות עובדים הרוכשים חברות, שלכאורה עומדות על סף פשיטת רגל.

לחברת אוויס ארה"ב אין כל קשר עם חברת אוויס ישראל, שכן החברה הישראלית היא הברהבית של אוויס יורופ, שנפרדה מהחברה האם האמריקאית לפני שנה.

דובים חודרים לשוק שוורים

שמועות סביב סלומון אינק. וסנקפה העלו מניותיהן

שוק „ידידי" – הגדרה מתאימה להתנהגות שוק המניות האמריקאי בשבוע החולף. פתיחת השבוע בעליה הוקה של 31.33 נקודות לרמה של 2601.50 – נקודת גבול בבנית. הרבה הסיבה נובעת בעיקר בגלל הציפיות למספרים חיוביים, על יעדית שבע הגדולות, שבהתאם ההחלטה לייצוב המטבעות המובילים בערכי יחסית פחות או יותר.

נפילה לבחירת – השוק מתקשה לצאת את מיגבלים העליה והאשם נתלה בהתלקחו של שוק האג"ח, הולשה תפוחה על רקע הדיבר של הדולר.

ביום רביעי ואילך עובר שוק המניות האמריקאי עליות, בחלקן חזקות, ובסיבים סביבי בהיבט הנבחר העליה ב־71 נקודות בלבד. המשקיעים ויזמים ותעודות הבנקים במסגרת המסחר היומי את הריצות במיוחד, בשלב מבחים רחוב בגיבות „תרבות" לשוק. אגליגטים – מפורים אבים – בוקים להתבונן באופי יותר כי ההתבססות הקפולות – על תחילת המצב בבריבת בשוק השוורים", בינה שמהלך את בקיצור לאיזה ל„שוק הדובים" (BEAR-MARKET) – בוחנת בעצה הקריטית לשוק בעל נטיית שליליות. נקודות המבחן הבאות יהיו בגבולות שבין 2600–2630.

תשומת הלב העיקרית במוקדת סביב מניות הייעוץ הסטוקות – חברת שתעשיית הספקית סביב „עובדות" הזק, בלומון אינק. חברת ההשקעות הבנקאיים הגדולה, שהתנהגה להכריש עד 21 מיליון במניותיה בחברת מינרלס אנד ריסורסס, ולהתפיק בהתאם בניות מבוקשות. עובדה זו גרימה את שער המניה וגרידת את עליתה למעלה כל השבוע. כל הסקפיה בגלל באתר היבר וכד גם בהברת בפי מגדל לרקע, או אף האמת, אמריקן אקספרס וכו'.

חברת סנקפה בעליה הוקה על רקע שמועות רכישה בדולרים קונים, התברת עצמה מכחישה, לטובת הכל – המניה בעליה הוקה, שבוע שבוע סאותה ויגילס – בעליות על רקע הזבת.

בעיקר של דבר – התנהגות השוק היא בשבבית, ושים מסנג זה הוא אינדיקציה להכבד בשרי להמשך יעלה המגמה.

שערי מטבע חוץ ביום 05.10.87

המטבע	בנקנוטים לאומי קניה	בנקנוטים לאומי מכירה	בנקנוטים הפועלים קניה	בנקנוטים הפועלים מכירה	בנקנוטים דיסקונט קניה	בנקנוטים דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	העברות והמחאות לאומי מכירה	העברות והמחאות הפועלים קניה	העברות והמחאות הפועלים מכירה	העברות והמחאות דיסקונט קניה	העברות והמחאות דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	1.57	1.64	1.56	1.64	1.57	1.64	1.6009	1.6200	1.5955	1.6185	1.6079	1.6201	1.6093
1 מארק גרמני	0.85	0.89	0.85	0.89	0.85	0.89	0.8681	0.8750	0.8657	0.8765	0.8667	0.8776	0.8726
1 ליש"ט	2.56	2.68	2.55	2.67	2.55	2.67	2.5984	2.6309	2.5909	2.6232	2.5952	2.6278	2.6135
1 פרנק צרפתי	0.25	0.27	0.25	0.27	0.25	0.27	0.2605	0.2640	0.2607	0.2639	0.2607	0.2639	0.2621
100 ינים יפאניים	1.07	1.12	1.07	1.12	1.07	1.12	1.0895	1.1032	1.0860	1.0995	1.0599	1.1036	1.0951
1 גילדן הולנדי	0.76	0.79	0.75	0.79	0.75	0.79	0.7713	0.7810	0.7711	0.7807	0.7706	0.7593	0.7734
1 פרנק שוויצרי	1.02	1.07	1.02	1.07	1.02	1.07	1.0410	1.0540	1.0410	1.0540	1.0405	1.0536	1.0470
1 כתר שוודי	0.24	0.25	0.24	0.25	0.24	0.25	0.2476	0.2507	0.2477	0.2509	0.2477	0.2509	0.2491
1 כתר נורבגי	0.23	0.24	0.23	0.24	0.23	0.25	0.2374	0.2404	0.2373	0.2402	0.2372	0.2402	0.2388
1 כתר דני	0.22	0.23	0.22	0.23	0.22	0.23	0.2256	0.2284	0.2254	0.2282	0.2256	0.2265	0.2270
1 מארק פיני	0.35	0.37	0.35	0.37	0.35	0.38	0.3614	0.3657	0.3619	0.3676	0.3613	0.3659	0.3635
1 דולר קנדי	1.20	1.26	1.20	1.26	1.20	1.26	1.2246	1.2400	1.2234	1.2386	1.2232	1.2386	1.2316
1 דולר אוסטרלי	1.12	1.19	1.11	1.19	1.11	1.19	1.1432	1.1575	1.1419	1.1562	1.1416	1.1559	1.1496
1 ראנד דרום אפריקאי	[illegible]	[illegible]	0.46	0.55	0.49	0.55	0.7680	0.7776	0.7659	0.7785	0.7691	0.7758	0.7721
10 פרנקים בלגיים	0.40	0.43	0.40	0.43	0.40	0.43	0.4155	0.4210	0.4174	0.4226	0.4160	0.4233	0.4293
10 שילינגים אוסטריים	1.22	1.26	1.21	1.27	1.21	1.27	1.2325	1.2479	1.2330	1.2485	1.2310	1.2465	1.2396
1000 לירטות איטלקיות	1.19	1.24	1.19	1.25	1.19	1.26	1.2026	1.2176	1.2024	1.2178	1.2036	1.2157	1.2674
1 ECU	—	—	—	—	—	—	1.8016	1.8241	1.5974	1.8239	—	—	1.8150
1 דינר ירדני	4.43	4.55	4.53	4.32	4.46	4.77	—	—	—	—	—	—	4.5764
10 לירות מצריות	—	—	0.09	0.10	0.04	0.06	—	—	—	—	—	—	0.0539
1 לירה [illegible]	[illegible]	0.71	0.67	0.71	0.63	0.65	—	—	—	—	—	—	0.7202

אגרת הקודש של כ"ק אדמו"ר שליט"א מליובאוויטש עם תחילת שנת תשמ"ח

(תרגום מאידיש)

— מכתב שלישי —

ב"ה, ראש חשרי,
יום שלישי שהוכפל בו כי טוב,
פ' וזאת הברכה, שנת ההשמטה
שנת הקהל,
ברוקלין נ.י.

אל בני ובנות ישראל
בכל מקום שהם
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

בעמדנו בראשית השנה החדשה, המיוחדה בכך שהיא „שנת הקהל", ובהתאם למצוה הכללית בזמן בית המקדש, כאשר הקהילו את כל בני ישראל, „העם האנשים והנשים והטף", בבית המקדש, והמלך היה קורא באזניהם פרשיות מן התורה, כדי לזרזם במצוות ולחזק ידיהם יותר ב„יראה את ה'", ביהדות, תורה ומצוות.

ובהמשך למכתב הקודם שבו הוזכר בקצרה שלמרות שמצות „הקהל" במובנה הפשוט קשורה בזמן שבית המקדש קיים, הרי היא עם זאת אקטואלית, במובנה הרוחני, בכל מקום ובכל זמן;

נתעכב כאן על נקודת הדבר ופרטים מסויימים בה, כיצד להביא את הדבר לידי מעשה בפועל, הן ביחס ל„העם" בכלל, יהדות של קהל וציבור, והן בחייו של כל יהודי כיחיד.

★ ★ ★

בראש ובראשונה יש לנצל את ההתעוררות של ימי חודש תשרי, ובמיוחד: של ראש השנה, שבת תשובה וכו', כדי לכנס ולהקהיל יהודים — אנשים, נשים וטף, עד ל„קטני קטנים", לכנס אותם ב„מקום" קדוש, כלומר באוירה קדושה, ולנצל את הדבר לשם המטרה והיסוד של מצות „הקהל": „למען ישמעו ולמען ילמדו ויראו את ה' אלוקיכם ושמרו לעשות את כל דברי התורה הזאת".

במיוחד זו חובתו של כל מי שהוא „מלך", מנהיג בסביבה, רב בקהילתו, מחנך בכיתתו, אב במשפחתו, „לקרוא באזניהם", להשמיע את דברי התורה והמצוות בחוג שלו, בכל מקום שהוא יכול להגיע אליו, בתוקף וברציפות, במידה כזו שהדבר ייצור רושם עמוק והשפעה ממושכת על השומעים.

שידגישו וישפיעו במשך חודש תשרי, ובמשך כל השנה, ובהמשך כל שבע השנים. ש„הקהל" זה יגרום להקהל הבא, השפעה שתתבטא בחיי היום־יום, בהתנהגות המבוססת על „ליראה את ה'", לימוד התורה וקיום המצוות, וביחוד עם כך — בשמחה ובטוב לבב, כפי שהדבר מודגש בעובדה שמצות „הקהל" היא ב„זמן שמחתנו", בחג הסוכות.

★ ★ ★

כבר הודגש פעמים רבות במשך השנה שחלפה, על הציווי „ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", כפי שחז"ל מפרשים: „בתוך כל אחד ואחד מישראל", אשר מתאים לזה כראוי אשר כל אחד ואחת, כולל ילדים קטנים, צריך שישה את ביתו, חדרו, כליו וכו' ל„מקדש מעט", התורה מבטיחה: „הבא ליטהר — מסייעין אותו", עד להבטחת הקב"ה „ושכנתי בתוכם".

כך הדבר בתקפו, ואדרבה: ביתר שאת וביתר עז, בענין ומעשה כללי כזה, ביחס ל„הקהל" המחודש: מוטלת חובה על כל אחד ואחד להתבונן ולבצע את תוכן מצות „הקהל בבית המקדש" בסביבתו ובו עצמו.

במצות „הקהל" מדגישה התורה כי ההקהלה של „העם", מורכבת מאנשים, נשים וטף; לכל אחד מן הסוגים האמורים ישנה — נוסף על קווי האופי הכלליים של „העם" — גם תכונה מיוחדת. אנשים — ביתנים במעלה של עוצמה וכח הנהגה, להיות מורי דרך בהתנהגות הכללית, מתוך לכיתו וכו'; נשים — הן בבחינת „עקרת הבית", הן מנהלות את הנהגת הבית, התחלת חינוך הטף, הבנים והבנות, וכו'. ואילו טף — הם המחונכים, המקבלים, הם מודרכים על־ידי הוריהם ומחנכיהם.

הוא הדין לגבי גם ב„עולם קטן" — זה האדם: אצל כל אדם ישנן (צריכות להיות) כל התכונות האמורות: התוקף והעוצמה של „אנשים", הוסן תכונות שלו המסוגלים וצריכים להנהיג ולהשפיע ולהאיר סביבו, בהנהגת העולם, וכן של „נשים" בהנהגת הבית, ויחד עם זה הוא צריך להיות גם תלמיד ומחונך, כלשון חז"ל: „איזהו חכם — הלומד מכל אדם".

וגם בכך מלמדת מצות „הקהל" את כל יהיה, ב„עולם קטן" שלו, שהוא נדרש „להקהיל" ולאסוף את כל תכונותיו השונות, של „אנשים, נשים וטף", ולהכניס אותן ב„בית המקדש" הפנימי שלו. בהתמסרות מוחלטת לדבר המלך, זה הקב"ה, עד שיהיו כולם חדורים כליל ב„יראה את ה'".

★ ★ ★

ויהי רצון שכל אחד ואחת, כולל ילדים קטנים ינצלו את האפשרויות וההזדמנויות הבלתי רגילות, ששנה זו, „שנת הקהל", כבראה אותה, בכל הענינים האמורים, באופן שיבואו לידי מעשה בפועל.

ועל־ידי פעולות ה„הקהל" והכינוסים יתחזק עוד יותר אצל כל אחד ואחת — „יחד לבבי ליראה שמך".

וההוספה בפעולות הכלליות האמורות תקרב עוד יותר ותחיש את הזמן שבו יקיימו את מצות „הקהל" בכל פרטיה, בבית המקדש כפשוטו, וישמעו את קריאת הפרשיות בתורה מפי המלך המשיח, במהרה בימינו ממש.

בכבוד ובברכה להצלחה רבה בכל האמור,
ובברכה חתימה וגמר חתימה טובה לשנה טובה ומתוקה

מנחם שניאורסאהן

נ.ב.

היה רצוי שנוסף על כינוסי „הקהל" בימי הסוכות, יתכנסו יהודים את הכינוסים, גם במשך עשרת ימי התשובה, ובדי ימים שבין יום הכפורים לחג הסוכות, וכל המרבה הרי זה משובח.

[illegible footnotes]

הרשות ◎ הרשות ◎ הרשות

בנטוב יוזם פעולות למניעת נטישת הנגב הגוברת כל שנה

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר"

ראש מועצת אופקים יחיאל בנטוב פתח במגעים עם ראשי היישובים בנגב כדי לאלץ, לדבריו, את הממשלה לשנות את מדיניותה כלפי האיזור, במיוחד בתחומי הקליטה, הפיתוח, הסיוע בהשקעות, פיזור האוכלוסין ועוד.

בהודעה לעיתונות שמסר אתמול אמר בנטוב: „הגיעו מים עד נפש. אסור לנו לשבת בחיבוק ידיים ולראות כיצד מתרוקן הנגב מתושביו. הממשלה החליטה לכוון את מעט העליה שמגיעה לישראל לאותם אזורים בהם מצויה תעסוקה ומאחר שבנגב קיים, כידוע, שפל בתעסוקה בגלל מיעוט מספר המפעלים והיעדר גיוון תעסוקתי, אין העליה מגיעה לנגב, אלא לאזורים שממילא כבר מאוכלסים בצפיפות גדולה. כך נמצא הנגב מוכה לאורך כל החזית: העליה אינה מגיעה אליו, האיזור איננו מתפתח והתושבים נוטשים בקצב מדאיג ההולך וגדל משנה לשנה".

בנטוב מבסס את דבריו, בין היתר, על ממצאים רשמיים של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שהועברו בימים אלה למרכז להכוונה לערי הפיתוח. הם מצביעים על כך שחלה ירידה משמעותית באוכלוסיית הנגב בשנת 1986 לעומת 1985. ההגירה השלילית היתה מנת חלקן של רבות מערי הנגב, למעט אילת, שרשמה לזכותה עליה בגידול האוכלוסיה בשיעור של 5.9 אחוזים ב־1986 בהשוואה לשנה שקדמה לה. באר שבע, ערד, דימונה ומצפה רמון סבלו מעזיבת תושבים במספרים מוחלטים בשיעורים מתונים. מצפה רמון – ירידה של 8.3 אחוזים, דימונה – 3.8 וערד 1.5 אחוזים.

מניתוח הממצאים עולה שבכל ערי הנגב, למעט אילת, היה מספר היוצאים גדול ממספר הנקלטים. את המכה הגדולה ביותר ספגה באר שבע, שיותר מ־5220 איש עזבו אותה והפער בין הנכנסים ליוצאים מסתכם ביותר מ־2100 נפש. יוצאת דופן מסתמנת בעיירה הבדווית רהט. בה גדלה האוכלוסיה ביותר מ־800 איש.

היועץ המשפטי של עת"א: ניצול תפקיד עירוני לצורך פוליטי אינו פסול

מאת נתן רועי, סופר „דבר" בתל־אביב

היועץ המשפטי של עיריית תל־אביב דוד טלמוד סבור כי אין פסול בניצול תפקיד עירוני לצרכים פוליטיים. כך מתחוור מתשובה ששלח לאריה צוקר, חבר מועצת העיריה, בעקבות ידיעה ב„דבר".

ב־6 בספטמבר הגיש צוקר שאילתה המתייחסת לכתבה ב„דבר" בעניין ישיבת סוחרים יפואים בסניף „חרות" בשדרות ירושלים בעיר במסגרת שיחה על מבצע שיפוצים שעורכת „חלמיש" בראשותם של אנשי „חרות" בעיריה יגאל גריפל והנרי אזולאי כמנכ"ל „חלמיש" ויו"ר סניף „חרות" ביפו.

כותב טלמוד בתשובתו לצוקר: „לא מצאתי בחוק ואף לא בכללים למניעת ניגוד עניינים של נבחרי ציבור ברשויות המקומיות, כללים שאינם בגדר דין, שום הוראה האוסרת על יו"ר הדירקטוריון של תאגיד עירוני לנאום בפני אסיפת דיירים ובעלי עסקים להצביע על הישגי התאגיד ותוכניותיו, גם אם המדובר באסיפה המתקיימת מטעם גוף פוליטי שאותו יו"ר דירקטוריון חבר בו. כל חבר מועצה המשמש כדירקטור בתאגיד עירוני יש לו כידוע השתייכות פוליטית ואינני רואה פסול בכך שינסה בפני בוחריו הפוטנציאליים להצביע על פעולותיו במסגרת אותו תאגיד כפי שאין לדעתי פסול בכך שחבר מועצה יצביע בפני בוחריו על הישגיו במילוי תפקידיו האחרים".

המשטרה תאבטח פסטיבל עכו עקב הפגנות ליכוד, מפד"ל וקיצונים

מתנגדים להעלאת 3 מחזות ★ הנהלת הפסטיבל דחתה דרישת הפסילה; ראש העיריה נגד נסיון פגיעה בחופש הביטוי ★ מחזאי: חוצפה

מאת יוסי ליבוביץ, סופר „דבר"

משטרת מרחב הגליל תיערך בכוחות מוגברים כדי לשמור על הסדר בפסטיבל לתיאטרון אחר בעכו לאחר שחברי הליכוד, המפד"ל וקבוצות קיצוניות הודיעו שיקיימו הפגנות ועצרות מחאה נגד קיום שלושה מחזות. מדובר בהצגות „זונה ציונית", „ביקורת תוצות" ו„אלמנות" שעניינן יחסים בין יהודים לערבים.

סיעת הליכוד בעיריית עכו דרשה שלא להציג את המחזות בטענה שהם פוגעים ברגשותיהם של היהודים. לדברי סגן ראש העיריה ויו"ר סיעת הליכוד בעיר, דוד בר לב, הליכוד מתנגד למחזות דווקא בעכו, עיר בעלת האוכלוסיה המעורבת ביותר במדינה. „אני מרגיש בניצני תסכול חבויים אצל שתי האוכלוסיות ואם המחזות יוצגו בעכו, עלולה להתעורר תסיסה שתהווה הדלקת פתיל־הצתה שתוצאותיה מי ישורנה", אמר.

לדעתו ההצגות הן פגיעה ביהודים ובערבים כאחד. „פוגעים בנפשו של הערבי ומראים עד כמה הוא כביכול מדוכא", ציין בר לב.

סיעת הליכוד פנתה בעניין זה למשרד החינוך ולהנהלת הפסטיבל בדרישה לפסול את ההצגות, אולם ההנהלה דחתה זאת בנימוק שהמחזות קיבלו את אישור הצנזורה.

ראש עיריית עכו אלי דה קסטרו שלל גם הוא את דרישת הליכוד בטענה שחופש הביטוי מחייב להשמיע גם דעות שאינן מקובלות אף על רוב הציבור.

אנשי הליכוד מתכוונים להציב משמרות מחאה מול האודיטוריום בעיר בעת הופעת תיאטרון אל חקוואתי ממזרח־ירושלים. הם זועמים על הזמנת להקה זו לאחר שבפסטיבל לפני שנתיים דרשו חברי הלהקה להסיר את דגלי הלאום בעת הופעתם.

נציגי הליכוד שלחו מברק לשר התיירות אברהם שריר וביקשו ממנו להימנע מלבקר בעיר בעת הפסטיבל. מאז שבת מחתימים חברי הליכוד עצומה נגד העלאת שלושת המחזות, ולדבריהם חתמו עליה יותר מ־2,000 איש.

סופרת „דבר" לענייני תרבות מוסיפה:

מחזאים אמרו אתמול ל„דבר" כי הם מקוממים שתיערך הפגנת נגד. לפי שעה אין האמנים המשתתפים בפסטיבל נערכים להפגנה נגד.

סיני פתר שכתב את המחזה „ביקורת תוצות" אמר אמש ל„דבר": „בר־לב הודה כי קרא רק את תקציר המחזות (שפורסמו בכתב העת פרוזה). זו חוצפה ובורות למחות נגד הצגות שלא ראה ומחזות שלא קרא את הטקסט המלא שלהם. הייתי שמח לנהל איתו דיאלוג לאחר שיצפה בהצגות. בצער שעסקנים בדרגות שונות מנסים לצבור פרסום במחאות מסוג זה. לדעתי זה עוד פרק במלחמה על חופש הביטוי. מבחינת העוסקים בתיאטרון זו מלחמת התשה. העוסקים בתיאטרון עלולים להיסחף לצנזורה עצמית ולחשוב מראש איזה משפט עלול לעורר את קצפו של עסקן זה או אחר".

יום יום נוטשים משקים חקלאיים

מאת דויד משיוב, סופר „דבר" לענייני חקלאות

חבר לשכת מפלגת העבודה וראש מועצת כפר תבור מיכה גולדמן פנה אל השרים שמעון פרס ואריק נחמקין ומזכ"ל מפלגת העבודה עוזי ברעם בבקשה לפתוח את ישיבות הלשכה של המפלגה הנערכות בימי חמישי בדיווח על המצב בהתיישבות העובדת.

לדבריו צריכה מפלגת העבודה ליטול על עצמה את הטיפול במצב החקלאות והחקלאים. הוא אומר כי הטיפול המתמשך הכושל במצבם של המשקים החקלאיים יביא להרס מוחלט של החקלאות ואסור למפלגה להשלים עם מה שקורה לעובדי האדמה. לדבריו נעזבים יום יום משקים.

גולדמן מזהיר בפנייתו לשרים מפני הפגיעה בבטחון המדינה, זאת נוכח העובדה שחלק גדול מהישובים שנקלעו לקשיים נמצאים במקומות רגישים במערך הביטחון ונטישתם עלולה להפר את האיזון גם בתחום זה.

בשבוע הבא תתכנס ישיבת הלשכה ומניחים כי ייערך בה הדיון הראשון בנושא זה.

חיסון ממחלות חורף מומלץ בעיקר במקרים של מחלות כרוניות

מאת רבקה הרציג, סופרת „דבר"

החיסון נגד מחלות חורף מומלץ בעיקר במקרים של חולים במחלות כרוניות – כך נאמר בתשובות הרופאים לפונים אתמול ל„קו הפתוח לבריאות הציבור" שקיימה אתמול, כמינהגה השבוע, לשכת דובר קופת חולים הכללית. אין צורך בחיסון גם לילדים הסובלים מהצטננויות רחופות, אמרו הרופאים לאמהות מודאגות.

הרופאים הסבירו כי הצטננות היא מחלה נגיפית ואין לה כל קשר עם שתיית מים קרים או אכילת גלידה. לא כל הצטננות היא שפעת. לשפעת אין למעשה עד היום טיפול יעיל. צריך לקחת אקמול או אספירין, לשתות הרבה. אין צורך לשכב במיטה ואף מותר לצאת מן הבית, הכל בהתאם להרגשה.

את ההצטננויות, ביניהן שיעולים, נזלת ודלקות אזניים אי אפשר למנוע כי אין כל טיפול מונע למחלות נגיפיות ומי שרוצה להקטין את הסיכון אין לו דרך אחרת אלא להימנע מלבוא במגע עם קהל.

מושתל הלב עובדיה מצרי יפתח צעדת באר שבע

מאת אמיר רוזנבליט, סופר „דבר"

מושתל הלב עובדיה מצרי יפתח את צעדת באר שבע הראשונה, שתתקיים ב־20 באוקטובר במסגרת אירועי שנת ה־40 לשחרור העיר.

בכך נענה מצרי לפנייתם של ממלא מקום ראש עיריית באר שבע אריק ניסן וסגן ראש העיריה רפי שטרית אשר ביקרוהו שלשום בבית החולים הדסה בירושלים. מצרי, השומר על מצב רוח מרומם, אמר לניסן ושטרית: „אני צריך לחיות למען עצמי, למען משפחתי וידידי. והחשוב מכל: כדי לטעת תקווה בלב כל אלה הזקוקים להשתלות באמצעות שרותי הרפואה בישראל ולעודד אנשים לתרום איברים כדי לתת חיים לאחרים".

לצעדת באר שבע, שתתנהל בשני מסלולים, נרשמו עד כה כ־6000 איש ומארגניה מצפים להשתתפות של 10,000 צועדים, בתוכם אלוף פיקוד הדרום יצחק מרדכי וחיילי חטיבת גבעתי.

שיקום החקלאות צריך להתבסס על חזרה למערכת אשראי מרוכזי

מאת סופרת „דבר"

שיקום המגזר החקלאי לטווח הארוך מחייב הקמה של מערכת פיננסית חדשה המבוססת על חזרה לעקרונות של האשראי המרוכז. כך אמר ריצ'רד עדמון, משנה למנכ"ל בנק הפועלים, ביום עיון בנושא „אלטרנטיבות ליציאה מהמשבר הכלכלי והחברתי של התנועה הקיבוצית", שהתקיים אתמול במדרשת רופין.

עיקרי השיטה שעליה יש לבסס את המערכת החדשה הם:

★ ריכוז והצמדה של פעילותו הפיננסית של המשק הבודד לבנק אחד. בחשבונותיו של המשק יופקדו בבנק המרכז.

★ קביעת תכנית פעולה שנתית, תוך קביעה מוסכמת ומוגדרת מראש של היקפי המקורות הכספיים והשימושים שייעשו במקורות אלה.

★ קביעה של מקורות מימון הולמים, המתאימים לצרכי מערכת המימון החדשה.

★ קיום מעקב צמוד אחר ביצוע תכנית הפעולה השנתית המוסכמת.

★ תיקון התכנית, במידת הצורך, על ידי הגורמים החקלאיים (משרד החקלאות והסוכנות) והגורמים הכלכליים (הבנק המרכזי והקרנות התנועתיות), בשיתוף עם המשק הבודד.

חזרה למערכת פיננסית של אשראי מרוכז, סבור עדמון, הוא צעד הכרחי לשיקום המיגזר החקלאי, אך אינה יכולה לעמוד בפני עצמה. יש לבצע שינויים במערכת התנועתית הכוללת – הן במישור הארצי והן במערכת המפעלים האזוריים והארגוני הקניות – במגמה להגביר את יעילות פעולתה ולשפר את מנגנוני הפיקוח שלה.

מצב כוח האדם במשטרה „קריטי"

מאת יוסי ליבוביץ סופר „דבר"

„מצב המשטרה בכוח אדם קריטי. בשנה האחרונה הוקפאו 600 תקנים, בוטלו 100 משרות וכעת יש מחסור של 300 שוטרים", אמר אתמול מפכ"ל המשטרה רב ניצב דוד קראוס בפגישה עם ראשי רשויות מקומיות במשטרת זבולון.

קראוס מנסה לפשר בין ירון ועמית בענין כביש מריבה

מאת נתן רועי, סופר „דבר" לענייני משטרה

מפכ"ל המשטרה רב ניצב דוד קראוס נקט לפני כשבוע יוזמה פרטית וניסה לערוך סולחה בין ראש עיריית רמת גן אורי עמית ועמיתו בגבעתיים יצחק ירון. זאת, על רקע הסכסוך שפרץ ביניהם על רחוב בן־גוריון בגבול בין שתי הערים.

הפגישה, שנשמרה על ידי כל הצדדים בסוד, נערכה בבית ירון. במהלכה הרים קראוס, שהוא תושב גבעתיים, את קולו מספר פעמים והבהיר לירון כי עליו לסגת מעמדתו מאחר שהצדק עם עמית.

ירון: „הדיון היה יוזמה פרטית של המפכ"ל ומטרתו היתה לרדת בשקט על העניין כולו. אינני צריך שיצדיקו את עמדתי. יש לי מכתב של משרד התחבורה שבו תובעים אנשי המשרד מעמית להסיר את התמרור ברחוב דרך בן גוריון.

„סיכום הדיון היה הדדי ועל פיו ייפגשו המומחים של שתי העיריות לדון בסכסוך. אולם בסוף השבוע הופיע תמרור בלתי חוקי נוסף שהציבה עיריית רמת גן. דעתי היא כי עמית ואני צריכים להשאיר את הקטטות לעורכי הדין", אמר ירון.

דובר עיריית רמת גן שמאי גולן, שאישר את דבר נסיון הסולחה, אמר בתגובה כי עמית איננו מוכן להיכנס לתוכן הדברים שהיו בפגישה. „התחייבנו שלא נוציא שום פרט ממנה," אמר.

לסופר „דבר" נודע כי המחלקה המשפטית בעיריית רמת־גן מכינה תביעה פלילית נגד ירון ועירייתו על הפרת החוק והורדת התנועה שהיתה אסורה לזרום דרך רחוב בן גוריון לרמת־גן במקום לגבעתיים, כמסוכם במכתב שבידי עמית.

כזכור, הסכסוך בין שני ראשי העיריות החל בעת שנעשתה הרחבת דרך בן גוריון על ידי עיריית גבעתיים בקטע מפינת ריינס עד רחוב בן־צבי. עמית הציב אבן שפה לאורך הכביש כדי למנוע מעבר מכוניות מרחוב בן צבי שמאלה לדרך בן גוריון ופניה שמאלה מדרך בן גוריון לבן צבי. בעקבות כך החל ירון לתקוף את עמית.

העיתונאים יוסיפו לסקר משחקי בית"ר־ירושלים

הנהלת האיגוד הארצי של העיתונאים החליטה אתמול, „בלי לגרוע מחומרת התקפות הפיזיות והמילוליות כלפי העיתונאים", להשהות את החלטתה מן השבוע שעבר ביחס לכיסוי משחקי בית"ר־ירושלים כדי לאפשר למוסדות הספורט לעמוד בהבטחותיהם להבטיח את שלומם ותנאי עבודתם ההולמים של העיתונאים העוסקים בסיקור אירועי הספורט.

כן גינתה ההנהלה את מאמן בית"ר מרדכי שפיגלר על התנהגותו האלימה כלפי העיתונאים.

נפתחת תערוכת הפרח בחולון

מאת עמרם גבאי
סופר „דבר"

במעמד שר החוץ שמעון פרס, סגן שר החקלאות המצרי ומוזמנים רבים תיפתח הערב תערוכת הפרחים הבינלאומית ה־11 בפארק הנוער בחולון. יוצגו כשני מליון פרחים מ־25 ארצות. התערוכה תהיה פתוחה 10 ימים. מחיר הכרטיס 10 שקלים.

הטור השבועי

המשך המאבק על פיצויי השחיקה של 26.7%

בהתייעצות בראשותו של אוריאל אברהמוביץ שהתקיימה ערב יום הכיפורים נותחו הסעיפים הנוגעים לגימלאים בהסכם השכר החדש ונקבעו הצעדים להמשך המאבק למען השגת פיצויי השחיקה בשיעור המלא של 26.7% כפי שקבעה ועדה פנימית של האוצר ואושר בועדת הכספים של הכנסת.

בדיון [illegible]

(א) העובדה שנאמר במפורש בהסכם הקיבוצי (סעיף 5 (ו)) [illegible] רות המדינה (גימלאות), או הסדרי פנסיה תקציבית אחרים ותובא בחשבון לצורך חישוב ותשלום פיצויי פיטורים, וכן תובא בחשבון לענין קרן השתלמות". היינו, הישגי השכירים חלים על הגימלאים.

(ב) שנקבע המשך הטיפול בשאלות היסודיות והאקטואליות של הגימלאים וכך נאמר בסעיף 9, (ב) ו(ג) „הצדדים מסכימים על הקמת ועדה לבדיקת מצבם של גימלאים הנהנים מפנסיה תקציבית אצל המעסיקים החתומים על הסכם זה, אשר תקבע את שיעור הפער בגין שחיקת הגימלה של הגימלאים שפרשו בעבר ואת יישום ההסכם במימלה, שיטת חישוב המשכורת הקובעת עדכונה".

(ג) המסקנות המוסכמות של הוועדה יהוו חלק מהסכם זה.

(ד) על חשבון פצוי השחיקה ניתנה מקדמה בתחילה מ־1 באפריל 1987 ובשיעורים הבאים:

שנת הפרישה	תוספת באחוזים
1985	5%
1984	5%
1983	5%
1982	5%
1981	5%
1980	5%
1979	8%
1978	8%
עד – 1977 ועד בכלל	10%

ביקורת הושמה בעיקר בשני עניינים:
א) המקדמה היא נמוכה מדי לעומת הדרישה של 26.7%.
ב) לא נקבע תאריך לסיום פעולת הועדה הנ"ל.

בסיכום הישיבה נאמר כי נציג הסתדרות הגימלאים בועדה יפעל להקדמת הדיון בנושא השלמת פיצויי השחיקה ולקיים פגישה עם יו"ר הועדה לשם גיבוש עמדה משותפת של הגורם ההסתדרותי בועדה בשאלות השכר לצרכי פנסיה ושיטות עדכון הפנסיות.

בדיון השתתפו עוד הח"ה אורי אלפרט, לאה גיחון, חיים טל־מור, קלמן ליפשיץ ודב סתת.

נאוה ארד: נקדם את חוקי הגימלאים בכנסת.
חברת הכנסת נאוה ארד, הודיעה ליו"ר הסתדרות הגימלאים א. אברהמוביץ, כי מיד אחרי תום הפגרה של הכנסת תפעל השדולה למען הגימלאים לקידום החוקים שנתקבלו בקריאה טרומית.

בארגון גימלאי קא"ם
מזכירות הארגון קיימה דיון בנושא הבחירות להסתדרות הגי־מלאים והח' משה ברטל סקר את משא מועד הבחירות וסוכם לדרוש שמכל המוסדות המוסמכים להחליט סופית ולקבוע מו־עד לבחירות. מזכירות הארגון תבוא בדברים עם ארגוני גימל־אים אחרים במטרה לזרז קידום ההחלטה.

בסניפים
פתח־תקוה – ב־17 באוגוסט ש.ז. התקיימה אספת גימלאים בהשתתפות משה קלינצבסקי ואהרן כצנלסון יו"ר הסניף.
רמלה–לוד – ב־3 בספטמבר ש.ז. התקיימה אספה בהשתתפות הח' מוריס ביטון מזכיר פועלי הבנין, בהנחיית אברהם ברון. נבחר ועד מהח"ח: אברהם ברון, משה רפפורט, טוביה מוזס, אברהם ירמה, נתן רייזר, יהודה אולברג (מלוד) ורפאל בוקוב־זה (מרמלה). בישיבה ראשונה ב־6 בספטמבר ש. ז. נבחר אבר־הם ברון כמזכיר ועד הגימלאים בסניף פ"ת – לוד – רמלה. נבחרה גם ועדה לטיפול בפרט והם: משה רפפורט, אברהם יר־מה, וטוביה מוזס.
נטעים – ב־7 בספטמבר ש.ז. התקיימה הרצאה של ד"ר יצחק נוי על הלביא ותעשיית הנשק בישראל. הנחה בנימין גרשפלד שציין גם כי לקראת השנה הבאה תבוצע פעולה תרבותית בנושאים שונים.

ותיקי מפ"ם
לסיום פעילות גימלאי – ותיקי מפ"ם בפ"ת לתשמ"ז נערך טיול לדרום הארץ. בנגבה הדריכה שלומית גורן וסיפרה על עמידת הקיבוץ במלחמת השחרור. ביד מרדכי ביקרו במוזיאון השואה ובאתר הקרבות של שנת תש"ח.
גימלאי מפ"ם מת"א ורמת־גן, גבעתיים וחולון, ערכו טיול בן שלושה ימים לירושלים וסביבותיה. נשיא המדינה הואיל לקבל את הקבוצה במשכנו. בדבריו העלה על נס את פועלו רב השנים של מאיר יערי ז"ל. הח"ה התארחו במועדון מפ"ם בירושלים. ליד שולחנות ערוכים ברכו אותם צבי אטלס, ולולה קובלנב, הגימלאים הוותיקה של המועדון.

האוניברסיטה הפתוחה
ההרשמה ללימודים נמשכת. על המעוניינים לפנות בהקדם כי הלימודים מתחילים מיד אחרי החגים.
לפנות לרח' ארלוזורוב 93, הסתדרות הגימלאים קומה ד' חדר מס' 407.

מבטחים
ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
ההנהלה המרכזית
לחברי „מבטחים"
לרגל יציאת העובדים לחופשה מרוכזת, יהיו סניפי מבטחים בארץ
סגורים בסוכות
דהיינו, מי"ט ז' בתשרי 9.10.87
עד כ"ג בתשרי 16.10.87 ועד בכלל.
לגימלאי „מבטחים"
לחברי מבטחים ומשפחותיהם
לעובדי המוסד ובני ביתם
ברכת שנה טובה ומועדים לשמחה
הנהלת „מבטחים"

ביום השנה ה־14 לנפילת בננו היקר
סגן חיים בר־גיורא ז"ל
במלחמת יום הכפורים
נעלה לקברו להתייחד עם זכרו ביום רביעי
י"ד בתשרי תשמ"ח 7.10.87 בשעה 10.45
לפנה"צ בבית העלמין בקרית שאול
מתאספים על יד השער בשעה 10.30
ההורים השכולים
בת־שבע ומנחם בר־גיורא

לקיבוץ מסדה
ולמשפחת רולל
משתתפים בצערכם על מותו
של יו"ר איגוד שירותי כבאות טבריה
מנחם רולל ז"ל
הכבאים, מפקד העוזרות
וחברי הנהלת האיגוד:
יו"ר מועצה אזורית הגליל התחתון, בני גורפינקל
יו"ר מועצה מקומית מנחמיה, ח"כ בני שליטא
יו"ר מועצה מקומית כפר תבור, מיכה גולדמן
גזבר האיגוד שלם יעקב

אנו מודיעים בצער על פטירת יקירתנו
רעיה אוברוצקי
(אלמנת מקס אוברוצקי)
הלויה תתקיים ביום רביעי י"ד תשרי תשמ"ח 7.10.87
בשעה 11.00 לפנה"צ.
נפגשים בבית העלמין הישן בראשון־לציון ליד השער הראשי
המתאבלים: הבנים – מתי ותמי
עמירם ודרורה
הנכדים והנינים

המשביר המרכזי
אגודה שיתופית להספקה בע"מ
בערב חג הסוכות
ובימי חול המועד
יהיו משרדי ומחסני המשביר המרכזי
פתוחים לקהל בין השעות 7.30־12.30.
בברכת שנה טובה

לחבר הנשיאות ומזכירות האגוד הארצי של הרופאים חברי ההסתדרות
חבר הנהלת הקרן לעדוד המחקר ע"ש דוד בן־גוריון
פרופ' נתן גולדבלום
חתן פרס ישראל למדעי החיים ורפואה 1988
ברכות ואחולי הצלחה
להמשך פעילותך המדעית והצבורית
האגוד הארצי של הרופאים חברי ההסתדרות
המועצה לרפואה צבורית של ההסתדרות
קרן המחקר ע"ש דוד בן־גוריון
הועד העולמי „המדע לשרות העובד"

קרא ב־ דבר של סוכות

מירון בנבנשתי
השמחים
ואף על־פי כן, בלתי הפיך

חבל תליה בדמשק, „האחים המוסלמים" בסוריה
רן אבידן

ועדת לנדוי, במבט כוף
מרבה צימקי

אירינה וויקטור בראיילובסקי
תולדות סירוב עליה
דוד קרשיק

פסטיבל הנוער הדמוקרטי,
מוסקווה 57' – שיחזור
יקותיאל שור

מפלגת העבודה –
„גוש אמונים"
מגעים
אוריאל בדעמי

קבוצת ה„הפובוטניקים"
של יבנאל
נעה גל

מקומונים יהודיים,
ניו־יורק, סן־פרנציסקו,
לונג איילנד
יקיר צור

ד"ר סופיה מנשה על
במרים בפרסומאים
יוסף מיכלסקי

פסטיבל חיפה,
פיולי חג,
„מאצ'י את מאצ'י" – לגדול
עם תאציר – אמיר רתם,
צבי אילן, רליה שוהן

חיים אחרונים – „הוספיס"
בהר הצופים
יהודה לוי

מזג האוויר
ביעדי הטיסה
החשובים
של סוויסאיר

אוסלו	5	12 –	מעונן
אמסטרדם	9	15 –	מעונן
בואנוס איירס	10	23 –	מעונן
הלסינקי	2	14 –	בהיר
הונג קונג	25	28 –	בהיר
וינה	8	18 –	בהיר
זנווה	11	16 –	מעונן
טוקיו	18	27 –	מעונן
טורונטו	2	15 –	מעונן
יוהנסבורג	7	20 –	בהיר
לונדון	14	21 –	מעונן
ליסבון	16	18 –	גשום
מאדריד	11	21 –	מעונן
מונטריאול	4	12 –	מעונן
ניו יורק	4	12 –	בהיר
סאן פאולו	12	24 –	מעונן
פאריס	16	24 –	גשום
פרנקפורט	8	14 –	מעונן
ציריך	6	10 –	מעונן
ריו דה זנרו	15	23 –	בהיר
שטוקהולם	11	14 –	מעונן
שיקגו	2	20 –	מעונן

תל־אביב: רח' בן־יהודה 1, טל. 5102625
ירושלים: רח' יפו 30, טל. 231373
חיפה: דרך הים 2, טל. 384655
באר שבע: רח' האבות, טל. 35242
swissair

בת נולדה לנו
אילת ומוטי ברזני, ירושלים
נכדה
ללבנה ומשה טסטה   ללאה ומאיר ברזני
נינה
לקלרה ושמואל טסטה   לזהבה בן סניור
רחל שילוני
ירושלים 6.10.87

לחברינו לבנה ומשה טסטה
איחולי מזל טוב
להולדת הנכדה
בית „דבר"

למשפחה ולבית מסדה
משתתפים באבלכם במות
מנחם רולל ז"ל
ראש המועצה בעבר ומבוני עמק הירדן
מועצה אזורית עמק הירדן
צמח מפעלים אזוריים
משקי עמק הירדן

נהג!
עשה את
המינימום
למען אלה
העושים את
המכסימום.
תן טרמפ לחייל!

קרן הגימלאות המרכזית
של עובדי ההסתדרות בע"מ
מודיעה
לרגל חופשה מרוכזת של העובדים משרדי הקרן יהיו
סגורים
בחול המועד סוכות מה־8 ועד ה־18 באוקטובר 1987
הנהלת הקרן והעובדים מאחלים לציבור המבוטחים
והגימלאים שנה טובה ומועדים לשמחה

השתתפותנו הכנה באבלו הכבד של
הכרנו מרדכי ברזילי
במות אביו ז"ל
ועד עובדי חברת החשמל לישראל
מחוז הדרום

דבר היום

מחסום ארץ

מפגש ישראלי־פלשתיני שעמד להיערך השבוע באוניברסיטת סאן־דייגו שבקליפורניה בוטל, לאחר שכמה מהמוזמנים הישראלים כבר יצאו אליו, בעקבות איסור שהטיל משרד הבטחון על צאתו של המוזמן מעזה, פאיז אבו־רחמה. אין זו הפעם הראשונה שמשרד הבטחון מונע מפלשתינים מתונים לצאת לאירוע כזה; התמיהה על תבונת ההחלטה אינה פוחתת רק משום שהאיסור נעשה שיגרתי.

אבו־רחמה מקובל כאחד הבולטים שבאנשי עזה. לפני שנתיים כבר הסכימה ישראל כי ישתתף בצוות הפלשתיני במשלחת המשותפת עם ירדן, לשיחות השלום עם ישראל. בכך היה אבו־רחמה לאחד משני פלשתינים שקיבלו הכשר ישראלי, לצד חנא סניורה ממזרח־ירושלים. בהעניקה לו הכשר זה, ידעה ממשלת ישראל כי אבו־רחמה נוטה לאגף המתון באש"ף. הוא לא נפסל, משום שאין כל אפשרות לאייש משלחת משותפת רק בפלשתינים המשתייכים למימסד הירדני (כמו שר־החוץ טאהר אל־מאצרי, שמשפחתו משכם), או המקושרים אוהדי ירדן (ומצרים, בהקשר העזתי) בשטחים. מי שרוצה להידבר עם הפלשתינים ישאף להתגבר מהקיצוניים הדבקים בטרור, אך לא מהמוכנים לפשרה מדינית. לצורך זה אין משמעות רבה לשאלת מעמדם האש"פי הרשמי של הפלשתינים. עוד זכורה ההתפלפלות על כשרותם של החברים במועצה הלאומית הפלשתינית, כגוף מעין־פרלמנטרי גדול ונטול סמכויות מעשיות כמו אלה של הגוף המוסדי של אש"ף. כיום נשמעת התפלפלות זו קצת דומה לטענת אנשי "חירות" כי חברותו של משה עמירב במרכז מפלגתם אינה חשובה כי במרכז אלפיים חברים.

ההידברות צריכה להיות עם ירדן ועם הפלשתינים. במיקוח יש עדיפות לנציגיו של המלך חוסיין, אך גם הם מעוניינים לקרב את מתוני אש"ף, כי בלעדיהם לא יסכימו הפלשתינים משני עברי הירדן להסדר ישראלי־ירדני. השיקול הישראלי העליון צריך להיות עידוד רובד מנהיגותי בשטחים שיתנער מהטרור וישאף להידברות. דומה שגם ראש־הממשלה יצחק שמיר מודע לכך, אך אינו מסוגל להתגבר על עכבותיו. במקום להידבר עם הפלשתינים המסוגלים לייצג את עמם, או אף להתיר זאת למקורביו, הוא מסתפק בשיחות עם תומכי ירדן בשטחים — אולי כתחליף לפגישה האישית המיוחלת עם חוסיין. אורחו בסוף השבוע הבא, שר־החוץ ג'ורג' שולץ, לא יהיה ברדן כמו שמיר בפגישותיו עם אנשי השטחים — והוא יודע מדוע.

ראש המינהל האזרחי בעזה, תא"ל שייקה ארז, נתמנה עתה לתפקיד המפתח של ראש המינהל האזרחי בגדה המערבית. הוא נתמך בידי מתאם הפעולות בשטחים שמואל גורן, המייצג קו נוקשה. בעבר נתקל פאיז אבו־רחמה במחסום ארז, שמנע את צאתו למפגשים עם ישראלים בארה"ב. ראוי לקוות כי בשובו לשטח רגיש עוד יותר ישכיל תא"ל ארז לפתוח גם מחסומים של הידברות בצד נוקשות בטחונית.

מי יסמן את שבילי הארץ

מאת צבי אילן

החברה להגנת הטבע מערערת על חיובה, בפסיקת שופט, [illegible] בסך 12 מיליון (!) שקל [illegible] של נער באסון טיול לפני שש שנים; בינתיים הטיל פסק־הדין צל כבד על המשך הטיולים בנופי הארץ

ב־1981 נפגע נער בן 16, ג'ון כהן מארה"ב, בטיול בפלגן מטעם החברה להגנת הטבע. נגד החברה הוגשה תביעת נזיקין גדולה, שהיתה תלויה כצל מאיים על פעולותיה. בסוף השבוע שעבר פסק שופט כי על החברה והמדריכה לשלם לתובעים 7.7 מיליון דולר, יותר מ־12 מיליון שקל. מאז סוערות הרוחות בחברה. זהו סכום הגדול פי ארבעה מכל סכום שנפסק אי־פעם בישראל במשפט נזיקין – טוענים בחברה ומציינים, כי מתוך הסכום הזה נפסקו לעורכי־הדין 886,000 דולר.

לבקשת התובעים הוטל עיקול על רכוש החברה להבטחת זכויותיהם. החברה ביקשה מיד עיכוב הליכים. היא טענה ושוענת להפתעה. דוברי החברה אומרים שפסק־הדין מוטעה והחברה תערער לבית־המשפט העליון. העירעור יהיה הן על הקביעה שהחברה אחראית למקרה האסון והן על גובה הסכום שנפסק. השופט קבע בפסק־הדין שלו, בהתאם לפירושו את החוק, שהליכה בטיולים מותרת אך ורק בשבילים מסומנים בשמורות טבע. דוברת החברה אומרת על כך: החברה לומדת את פסק־הדין והיא תיערך בהתאם. בינתיים, בהסכמת כל הצדדים בפרשה הטראגית, נקבע שהחברה ממשיכה בפעולתה הרגילה.

פסק־הדין החמור הזה מעורר שאלות ותהיות רבות, אך מעל לכל חשש להמשך קיומו הסדיר של מוסד הטיולים בארץ, לא רק של החברה להגנת הטבע. רק במקצת משטחי הארץ מסומנים השבילים. האם לא יטיילו בשטחים האחרים, שהשבילים בהם לא סומנו עדיין? צחוק הגורל הוא שהחברה דוחקת זה שנים בגורמים השונים לסמן שבילים, ועל־פי רוב עושים זאת אנשיה. משרדי התנועה הציבורית לסימון שבילים הם בבית החברה. והפעולה נעשית בשלבים. האם עד שלא תסתיים כולה לא יטיילו בכל הארץ? ברור שמובילי מטיילים יצטרכו מעתה לשקול היטב לפני שייכנסו להרפתקה שיש עמה סיכון כלכלי כה גדול.

בחברה להגנת הטבע רשומים כעשרים־אלף בתי־אב ועוד 25,000 יחידים. התקציב התפעולי השנתי שלה 25 מיליון שקל, מזה 60 אחוז מימון עצמי, 15 אחוז תשלומי משרד החינוך תמורת שירותי הדרכה והסכום הזה תמיכת המדינה בפעולות החברה. שאלתי את הדוברת דליה הדומי מה מקומו של נושא הבטיחות בפעולות החברה. היא הביעה, בשם החברה, צער עמוק על מקרה האסון של ג'ון כהן, אך ציינה שאין למעשה תאונות ופגיעות בטיולי החברה, המובילה 750,000 איש בשנה, מילדים ועד קשישים, מהארץ ומחו"ל. ב־34 שנות קיומה לא חוייבה החברה אף פעם אחת בדין על התרשלות שגרמה נזק גופני. הבטיחות בטיולים היא בראש סדר העדיפויות בחברה. לשם כך עושים הרבה מעל למה שמתחייב על־פי ההוראות — השתלמויות למדריכים, ליווי של מלווים, חובשים, קשר, תיאומים עם צבא ומשטרה. יש בחברה גם מבקרת בטיחות, הכפופה במישרין למנכ"ל החברה.

פסיקה בסדר גודל "אמריקאי" כזה חשפה כבר את החברה, ובעקבותיה את גופי הולכת המטיילים הקטנים יותר, לסיכונים המסוגלים לשתק חלק מהפעולה. הם לא בטוחים לגבי שלקות כי המהלומה הזו תוסיף עוד יותר את תודעת הבטיחות, והסכנה והיפגעות תצומצם עד למינימום. מצד אחר אין להבעית מכה כזאת על החברה. פעולתה אינה רק הולכת טיולים. היא ממלאה תפקיד ציבורי מהמעלה הראשונה בשמירת איכות הסביבה ובשיפורה, וראוי לשפוט אותה לפי תנאי הארץ.

אנשי החברה סוערים כמובן רב — אנו ממשיכים לפעול כרגיל, בכל המישורים. הפעולות נמשכות כסדרן. החברה מבקשת למנוע פגיעה מיותרת בתוכניה לפני שיסתיימו ההליכים המשפטיים כולם, והיא מקווה שיסתיימו כך, שתוכל להמשיך ולפעול כבעבר, לתועלת הציבור כולו.

זה עולה בחיי אדם

מאת רבקה הרניש

מערכת הבריאות על סף השבתה כללית; יותר מ־2000 ניתוחים בוטלו בששת השבועות האחרונים; כל הסקטורים במערכת הכריזו על סכסוכי עבודה; המבול צפוי מיד אחרי החגים; על הממשלה לקבל החלטות ברורות אבל בינתיים זה לא מזיז לה

ממש לא ייאמן שהממשלה יכולה להרשות לעצמה זילזול כה בוטה בצרכים החיוניים ביותר של אזרחי המדינה. מערכת הבריאות נמצאת על סף השבתה כללית, אין סקטור אחד של עובדים במערכת זו שלא הכריז על סכסוך עבודה ולאחר החגים צפוי המבול הכללי של "עיצומים". רופאים מרדימים מבצעים זה שבועות "הרדמה בטוחה" וגורמים לצימצום הפעילות בחדרי ניתוח ב־30 אחוז. בגלל "הרדמה בטוחה" ועיצומי רופאים בבתי־חולים של קופת־חולים בוטלו בחודש וחצי האחרונים יותר מ־2000 ניתוחים מתוכננים מראש. רק במקרי חירום יכולים חולים לצפות היום לטיפול נאות, אך לממשלה זה לא מזיז. בישיבתה האחרונה ביום א' השבוע פשוט "רשמה לפניה" הממשלה את אזהרתה של שרת הבריאות, שהשריפה כבר מתפשטת. הממשלה לא קיימה כל דיון מעמיק בנושא ולא נקבע מועד לדיון כזה. לפיכך אין לצפות להתערבות ממשלתית בנעשה במערכת הבריאות [illegible] כלשהו למנוע את העיצומים הקרבים.

האטימות של חברי הממשלה למשבר במערכת הבריאות, ולסבלם המתמשך של החולים — מקוממת, ומקוממת עוד יותר העובדה, שאטימות כזאת מפגינים אנשים, שלהם ולמשפחותיהם מובטח בכל מקרה הטיפול הרפואי הטוב ביותר בזמן המתאים. על רקע אדישותם, כמה צורמות הכרזותיהם־אזהרותיהם, כל אימת שפורצת שביתה במערכת, על המחיר בחיי אדם שגובה השבתת שירותי הבריאות!

שירותי הבריאות בנויים על עבודה משולבת של כל הסקטורים במערכת. החולים לא ינותחו אם המנתחים שובתים. אולם גם אם המנתחים עובדים הם לא יוכלו לנתח כאשר עובדי מעבדות שובתים, כי לפני כל ניתוח יש לעשות בדיקות מעבדתיות שונות. המנתחים לא יכולים לנתח אם אין אחיות בחדרי ניתוח. גם אם מנתחים, אחיות ועובדי מעבדות מקיימים "שקט תעשייתי" ייסגרו חדרי הניתוח כאשר עובדי נקיון שובתים. גם אם כל הסקטורים האלה יעבדו עבודה תקינה, לא יהיה אפשר למנוע שיבושים קשים אם עובדי הרנטגן, העובדים הפרה־רפואיים ואפילו "רק" עובדי המינהל נוקטים עיצומים. מערכת הבריאות בכללותה, ומערכת האישפוז בפרט, אינה יכולה לתפקד כהלכה ללא עבודה משולבת של כל הסקטורים המועסקים בה, ממנהל ועד פועל נקיון פשוט.

סכסוכי עבודה משבשים זה שנים את עבודת מערכת הבריאות, שהוצמד לה הכינוי "מערכת חולה". הממשלה לא מצאה עד כה לנכון, אף לא במשבר אחד, לקיים דיון מעמיק וממצה על סיבות החולי של מערכת הבריאות ולהסיק מסקנות. היום תוצאת המצב מגיעה לשיאה. לא סקטור אחד בלבד מאיים בשביתה. כמעט כל עובדי המערכת נמצאים בשלבים שונים של סכסוכי עבודה. עומדים לשבות אפילו רוקחים, שחלקם הגדול נוטש את בתי־המרקחת הציבוריים ומוצא עבודה בבתי־המרקחת הפרטיים. כל העיצומים הסקטוריאליים והאיומים בשביתות עלולים להביא לשביתה כללית של כל המערכת בזמן הקרוב ביותר.

שרת הבריאות טוענת, כי עובדי מערכת הבריאות הם "הדפוקים ביותר", כלשונה, דפוקים יותר מכל העובדים במגזר הציבורי. יש אמת בדבריה. העובדים הפרה־רפואיים, שבחלקם הם גם אקדמאים, או העובדים המיקרוביולוגים והביוכימאים, למשל, משתכרים כ־600–700 ש"ח בחודש. אין ספק שזה שכר עלוב מאוד, גם בימים של מדיניות כלכלית המכוונת לצימצום האינפלאציה. שרת הבריאות תובעת לבדוק את טענות העובדים ולחשב את היקף דרישותיהם. לשם כך יש לפתוח איתם במשא־ומתן. דרכה של שושנה ארבלי־אלמוזלינו היא הכיוון הנכון והיא גם מוליכה להרגעת רוחם של העובדים. אין ספק שהיא טובה מהדרך שמציע ח"כ פנחס גולדשטיין, התובע להפעיל צווי ריתוק נגד השובתים במערכת הבריאות. הוא שכח, כנראה, את לקח השביתות הקודמות – "עשיית שרירים" נגד עובדים מקופחים מובילה רק לבזיון החוק.

עם זאת, אין להתעלם גם מעמדתו של שר האוצר, המתנגד לתוספות למערכת הבריאות מעבר למה שסוכם בהסכם המסגרת. התוספות הקטנות גם לא יועילו, כי שורש הבעיה הוא בהוצאה הלאומית לבריאות. זה מה שצריך לעבור. על סדר־יומה של הממשלה; חובתה להתכנס לדיון יסודי בשירותי־מערכת הבריאות. ההוצאה הלאומית לבריאות היא שקובעת את אפשרויות הפעילות במערכת הבריאות הציבורית. הממשלה חייבת לנתח את המצב ולהסיק מסקנות. אם אין אפשרות להגדיל את ההוצאה הלאומית לבריאות, אין מנוס מצימצום השירותים הניתנים במסגרת ביטוח הבריאות הנוכחי. כבר היו דברים מעולם. כך נהגו במדינות רבות. אם לא מגדילים את ההוצאה הלאומית לבריאות, יש לשקול הטלת מיסוי על סיגריות, על אלכוהול, על דברים שגורמים נזקים לבריאות ובכך מגדילים את צריכת שירותי הבריאות. את כספי המיסוי המיוחד הזה יש להעביר לצרכי מערכת הבריאות. אפשר גם להעלות את דמי ביטוח הבריאות בקופות־החולים. אין טעם לחפש פתרונות בהתייעלות נוספת של המערכת. בתחום הזה נעשה כבר לא מעט וממנו לא תצמח לה הישועה.

הממשלה יכולה לעשות הרבה לשיפור מצבה של מערכת הבריאות אם תחפש פתרונות ברצינות ולא תסתפק בשפתיים. מה שאסור לממשלה לעשות הוא להוסיף ולהתעלם מן האבדן הבא על המערכת; אסור לה להמשיך ולהטמין ראשה בחול. המחיר שנשלם, אם המדיניות הזאת תימשך, יהיה כבד מדי.

עדכון ומציאות

מאת דוד משיוב

אין סיבה לקיפוח השרים, הח"כים ובכירי השירות הממשלתי בשכרם. אבל לא ייתכן שתוספת השכר שתשולם להם תהיה גבוהה יותר מהשכר התחילי במשק כפי שנקבע באחרונה אחר מו"מ מייגע בין ההסתדרות לאוצר

שכרם של שרים, חברי כנסת ובכירי השירות הממשלתי מתעדכן אחת לחצי שנה בקירוב. לאחרונה נעשה עדכון כזה לפני כשבעה חודשים. אין ספק, כי צריך לעדכן את שכרם של אלה מדי פעם. אבל אסור שהעדכון יהיה מנותק מרמת השכר של כלל העובדים או מהתוספות שהם מקבלים.

שר האוצר משה נסים מתריע זה חדשים, שאין אפשרות להעלות את שכר העובדים. המו"מ על הסכמי השכר החל מהתנגדות מוחלטת למתן תוספת ונסתיים בהסכם שלפיו כל השכירים בשירות הממשלתי — להוציא החברות הממשלתיות — יקבלו תוספת של 75 שקל. תוספת זו תגדיל את השכר התחילי במשק ל־660 שקל במשכורת חודש אוקטובר לעומת שכר של 525 שקל קודם לכן.

עכשיו מוסרת ידיעה בעתון, כי שכרם של שרי הממשלה, חברי הכנסת ופקידים בכירים בשירות הממשלתי יועלה בשיעור 21 אחוז במשכורת חודש אוקטובר, אשר תשולם להם בראשית חודש נובמבר. העלאה זו נובעת ממוסד לביטוח לאומי והיא תסוכם סופית לאחר פרסום מדד חודש ספטמבר, שיפורסם ב־15 באוקטובר. ההנחה על־יסוד הערכת המשרדים הכלכליים היא, שתוספת היוקר שתשולם לשכירים במשק תהיה בשיעור 6 אחוזים.

שכרו של ראש הממשלה מקביל לשכרו של יו"ר הכנסת והוא עומד כיום על 4,242 שקל לחודש. תוספת של 21 אחוז פירושה הגדלת השכר ביותר מ־850 שקל לחודש. שכרם של שר, מבקר המדינה, ונגיד בנק ישראל הוא 3,942 שקל בחודש. תוספת בשיעור 21 אחוז תגדיל שכרם של אלה ב־800 שקל בקירוב לחודש. שכרו של חבר כנסת כיום הוא 3,540 שקל בחודש ותוספת של 21 אחוז תגדיל את שכרו ב־720 שקל בקירוב. שכרו של נשיא המדינה הוא נמוך יחסית, 2,271 שקל, אולם משכר נשיא המדינה אין מנכים מס והוא שכר נטו. שכרם של השרים, חברי הכנסת והבכירים במשק הוא שכר ברוטו כולל גילום קרן ההשתלמות.

נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, שפורסמו ב־30 באוגוסט השנה בדבר השכר הממוצע במשק מראים, כי סך הכל תשלומי ברוטו למשרת שכיר באפריל–יוני השנה עמד על 1,400 שקל בקירוב. שכר חבר הכנסת גדול פי 2.5 מהשכר הממוצע במשק. שכרו של שר פי 2.75 מהשכר הממוצע במשק, ושכרו של ראש הממשלה ויו"ר הכנסת – פי שלושה.

אין סיבה ואין צידוק לקיפוח השרים, הח"כים והבכירים בשכרם. אבל, יחד עם זאת, לא ייתכן שנבחרי העם – אלה שרבים מהם טוענים השכם והערב, כי כלכלת ישראל אינה יכולה לשאת בנטל העלאות שכר בלתי־מבוקרות ולכן על ההסתדרות והאיגודים המקצועיים להיות אחראים בתביעותיהם מהמעסיקים – יהיו מנותקים מן המציאות ומן הטיעונים שלהם עצמם. ובמונחים מהחיים: לא ייתכן שתוספת השכר שתשולם הפעם לשרים, לח"כים ולבכירי השירות הממלכתי תהיה גבוהה מהשכר התחילי במשק כפי שנקבע לאחר מו"מ קשה ביותר בין ההסתדרות לנציגי האוצר כאשר לנגד עיני נציגי ההסתדרות עמדה טובתם של בעלי השכר הנמוך במשק, אלה המתקשים לפרנס את משפחותיהם, לא גומרים את החודש, נכנסים לאוברדראפט רציני בבנקים – ומגדילים אותו.

מכל הנימוקים הללו ראוי שהשרים, הח"כים והפקידים הבכירים עצמם יבינו את האבסורד בהעלאת שכר כה גבוהה לעצמם בעוד קרוב לארבע מאות אלף שכירים במשק מקבלים שכר של 600–800 שקל בחודש. על חברי הכנסת עצמם לנקוט יוזמה ולצמצם את תוספת השכר המתוכננת להם ולמקביליהם בדירוג, כדי שלא תנקר את העין על רקע המציאות הקיימת היום במשק ונוכח הסכמי השכר שנחתמו עם הממשלה לכלל עובדי שירות המדינה.

עלבונו של ערמוני

מאת אוריאל בן־עמי

אביו הישיש של גיבור ישראל, מנופלי נבי יושע במלחמת השיחרור, תרם את כל חסכונותיו, רבבות שקלים, לפיתוח ה"לביא"; חודש ויותר לאחר ביטול הפרוייקט עדיין לא טרח איש להודיע לו מה ייעשה בתרומתו

גדליה ערמוני

גדליה ערמוני עשה את שלו, במשרד הבטחון כבר לא צריכים אותו יותר. בראשית השנה תרם גדליה ערמוני שלושים ושישה אלף ש"ח מחסכונותיו למען פרוייקט הלביא. ערמוני, בן השמונים ושמונה, הוא אביו של יוחר ערמוני, גיבור ישראל שנפל בתש"ח.

בחודש אפריל השנה הוא הופיע במערכת "דבר" וסיפר לנו על החלטתו לתרום את הסכום הכביר לזכר בנו וחבריו, שנפלו בנבי־יושע. יוחר בנו, שהיה אז בן שבע־עשרה שנים בלבד, חיפה במקלעו על חבריו שנסוגו מן המצודה ומצא בכך את מותו שלו. הוא נהרג עם עשרים ושבעה לוחמים נוספים על המצודה.

במשך השנים סיפח צה"ל את מורשת־הקרב שלו הגליל את חלקו של יוחר ערמוני, כגיבור ישראל בקרב בנבי־יושע. על גבורתו של יוחר הוציא צה"ל מערך מורשת־קרב, הנלמד עד היום בבסיסיו.

גדליה ערמוני, כאבות, החליט לתרום את כל חסכונותיו לזכר עשרים ושמונה נופלי נבי־יושע ולזכר שמונה מגיני הליחי שנפלו. הוא כתב לשר הבטחון יצחק רבין: "כל השנים אינני מפסיק לחשוב מה היה קורה לו היו בידינו הכלים הדרושים, שלושה־ארבעה אירונים, בעת המלחמה לשחרור מצודת נבי־יושע. מי יודע, אולי רבים היו עוד בחיים איתנו וביניהם יוחר שלנו, זכרונו לברכה. אילו כך היה הדבר, היה לנו כעת בן טוב ויקר. הלב כואב ונקרע בשאלות שאני שואל את עצמי: איזה מין יהודי היה צומח מיוחר שלנו, שהיה כעת בן חמישים, במשפחתנו?"

במשרד הבטחון היו נבוכים מתרומתו של גדליה ערמוני לפיתוח הלביא. כשנתקבלה תרומתו, כבר נטו כפות המאזניים לצד ביטול המשך פרוייקט המטוס. שר הבטחון הודה לערמוני במכתב על תרומתו ויועציו אף הבטיחו, כי השר יבקרו בבית האבות במוצא, שם

(המשך בעמ' 8)

55 החומות והמגדלים

מאת ח"כ עדנה סולודר

הוויכוח על סדרי העדיפות של ההתיישבות לגיטימי, אבל מי שעוסק בהתיישבות פיראטית ומגדיר את עצמו כממשיך מבצעי "חומה ומגדל" של ה"הגנה", אינו מבין את טיבה ומשמעותה של אותה התיישבות

שנת 1987 משופעת באירועי "יובלות" התיישבותיים: 65 שנה להתיישבות בגליל, 65 שנה להתיישבות העובדת בעמק יזרעאל, 60 שנה לקיבוץ המאוחד, 50 שנה ל"חומה ומגדל", 40 שנה להקמת 11 הנקודות בנגב, 20 שנה להתיישבות בגולן.

בחודש האחרון חגג עמק בית־שאן 50 שנה ל"חומה ומגדל" ומתוך השנתיים הקרובות נוכל וראוי לציין יובלות – 55 במספר – של הישובים שהוקמו במסגרת "חומה ומגדל". המקבץ הראשון שלהם הוקם בעמק בית־שאן בין השנים 1936 – 1939. הנקודה הראשונה במקבץ הזה, ניר־דוד, הוקמה בדצמבר 1936 ובה גם גובשו התבניות הראשונות והוקמו המבנים הראשונים להתיישבות נועזת ומיוחדת זו. המעיין כיום במפת המדינה המחולקת, כפי שהיתה אמורה להיות לפי תכנית "ועדת פיל", נוכח מהחשיבה ומהתנופה של מעצבי מדיניות "חומה ומגדל", שהביאו לשינוי מפת המדינה דווקא בשנים הקשות של המדינה־בדרך:

היו אלה שנות מאורעות תרצ"ו – תרצ"ט (1936 – 1939): הישוב היהודי היה במצור: 600 קורבנות נפלו מתוך פחות ממאתי מיליון היהודים שהיו אז בארץ; הציבור ההוא, מותקף מדי פעם על־ידי המון ערבי ונרדף על־ידי השלטון הבריטי שניסה לשברו ולבודדו, מצא את הכוח הנפשי, הכלכלי והבטחוני, להתגייס לתנופת התיישבות שיטתית ומתוכננת. התנופה הזו שינתה את גבולות המדינה העתידיים וסיכלה את מדיניות "הספר הלבן", שאסרה עליית יהודים וצמצמה את אפשרות רכישת הקרקע הלאומית.

תכנית "חומה ומגדל" לא צמחה יש מאין. היא צמחה מתוך הישוב המאורגן והמגויס, שקיבל את כוחו מכוחות המדינה־שבדרך וה"הגנה". מעצבי תכנית "חומה ומגדל", שנועדה להיות התגובה על הניתוק והמצור שהטילו הערבים על הישוב היהודי, הביאו בחשבון שיקולים מדיניים, כלכליים ובטחוניים. על־פי שיקולים אלה נקבעו סדרי העדיפויות לעליית השובים, שיצרו עובדות בשטח, וקשרו קשר רצוף בין ישובים קיימים ומבודדים באזורים מרוחקים ומהם אל המרכז.

מבני "חומה ומגדל" סיפקו את הצורך בהקמת ישוב במהירות, בלילה. הקונסטרוקציות הוכנו מראש והיו בהן מגדל ופרוז'קטור לתצפית ולקשר, וכן קירות עץ להגנה (כיום העליה מילאו אותה בחצץ). מבנים אלה הגנו על מקימי הישוב מהתקפות הערבים ושימשו להם למגורים חודשים ושנים, עד הקמת מבני הקבע.

המתיישבים היו חברי ה"הגנה" ובראשם אנשי ההתיישבות העובדת, שקובצו וגויסו לפלוגות הקמה, לעזרת גרעיני המתיישבים, עד שהלילה נאחז הישוב בקרקע ויכלו להתבסס במקום ולהגן על עצמם. מילדותי בצפון עמק בית־שאן (והוא דרום עמק הירדן), בקיבוץ גשר וילדים באשדות־יעקב, שעלה באותן שנים לאדמות הקבע שלו בילהמייה, אני זוכרת את העמק והוא ריק מיהודים, בגבעה יער שאנה ובית הטיבה ובית־אלפא, ובתווך בית־שאן העוינת. ציפור הנפש היה בוקר לילות שלמים בהתפללו על הגאוגב ("כוכב הרוחות") הבאיים, קורע את החושך בהבהביו. אני זוכרת את החושך ואת קולות הירי. אני זוכרת, לפתע, נבנבוני אורות. במרחב האפל מבין עמק הירדן לעמק יזרעאל היו פרוז'קטורים מאותתים זה לזה בלילות וברבבת העמק החלו לעלות יהודים, גם בין גשר לבאכה. רבים היו מתקבצים בלילות ומסתודדים: באשדות בוקר היו יוצאים בפלוגות המגויסים וחוזרים לעת ערב, על פניהם גאוה ובפיהם סיפור העליה.

בילדים לא ידענו להעריך את המעשה, אך הערצנו את העושים. והיום, כאשר כבוגרת, אינני יכולה שלא להשוות מה היו פני הקבוצים שלנו, פני הגליל והנגב ופני הארץ כולה, אלמלא אותם מבצעי־עליה.

באותן שנים היו ההתיישבות המבוססת מני צדיה של אותה מפלגה. היום, כאשר ההתיישבות העובדת נמצאת בשפל ספיר הדמוני, כאשר מתערערת ההכרה בחשיבותה ובתלוב הגיבור הציבורי שניתן לה, עולה מאליה השאלה: האם אין עוד צורך בהתיישבות, בעיקר בהתיישבות העובדת, שנוסף על הקליטה הבטחונית מימשה את מטרת פיזור האוכלוסיה ובנתה צורת חיים מקוית חברתית, מושתתת על קהילה־עבודה תוך שוויון וערבות הדדית?

הצורך ביישוב הארץ על־ידי התיישבות על כל צורותיה עדיין קיים. עדיין אזורים נרחבים ריקים מיהודים בערבה ובנגב, בגליל, בבקעה ובגולן. עדיין יש צורך בשבירת הרציפות הערבית, בפיזור אוכלוסיה ובהגברת הבטחון במרכז הארץ ובגבולותיה. הוויכוח המתנהל על סדרי העדיפויות של ההתיישבות הוא ויכוח לגיטימי. הוא נובע מתפיסות מדיניות שונות. אך יש דברים שלא יכול להיות עליהם ערעור ואף לא ויכוח:

● אנחנו, שהקמנו את מדינת ישראל ובחרנו להיות בה, חיים בה – ולא על תנאי – בטוב וברע. אנחנו נקבע את פניה של מדינת ישראל – לטוב ולרע – רק בהיותנו כאן.

● הוויכוח על סדרי העדיפויות של ההתיישבות הוא לגיטימי, אך מעשה ההתיישבות במדינת ישראל הריבונית אינו יכול להיות מעשה פיראטי של גנבים בלילה. מי שמתהדר על מבצעי "ההגנה" ובמבצעי "חומה ומגדל" של המדינה־בדרך ורואה עצמו לעיתים כממשיכם, אינו מבין משמעות אותה התיישבות, שהיתה כולה פרי תכנון וביצוע, והיתה כולה באחריותם ובמרותם של מוסדות הישוב של המדינה־שבדרך. היום על אחת כמה וכמה חייבים לקום ישובים רק על־פי החלטת המוסדות המיישבים הממשלה.

● התיישבות אינה עניין ארעי אלא עניין של קבע. כך יש לראותה ובהתאם לכך יש להציג את התנאים לקיומה, את התשתית האנושית והתעסוקתית לביסוסה יש לתכנן היטב מראש, כדי שיהיה זה ישוב שיוכל לקיים עצמו (גם כיום, על אף הרוויחה הציבורי הבטוש בנרון, נראה לי שאין בהתיישבות המבוססת על ערבות הדדית, לעמידה בתנאים קשים).

בלי הכרה ציבורית רחבה, נכונות להתגייס לעניין, בלי חינוך הנוער להגשמה ולישוב הארץ (והיום, הודות לנסיון שנרכש, אין המתיישב החדש חייב לעבור את "דרך היסורים" הקשה שעברו הורינו בשנותיהם הראשונות בארץ), לא נגיע לעצמאות אמת, לא בתחום הבטחון ולא בתחום הכלכלה.

هكذا من الأصل

صكنا من الاهل

מכתבים למערכת דבר

שליחי אלוהים לא נאנסו לראות סרט

עם בלוא הערכתנו ליותם יהושע אבקין לכתיבתו ולעיים רוחו נראה לי שנשתלח יותר מדי בנערי ירושלים („דבר" 29.9.87). כליתר יצא קוצפו עליהם עד שאינו שדרכו לוכד דברי אמת בקלע לעיות ובלבד שיוכל להכפיש ולהעליל ה"ב בעיר שכבר אינו נער וגם אינו ריבה. ה„כנדיק" שבה הדיוח המקין בטלוויזיה הממלכתית באותו ליל שבת אליו התייחס הכותב ושכתבו לא ריתק דיו את הציבור וזה הלך לראות סרטים בקיר.

את הסרט הכוב שהקרינה הטלוויזיה וגנחו לא לבעו „לינגוקינג" פרידתו הזועקת של יותם וגם לא את „שבעת המכוערים", שאינני יודעים מיכי בתורת אלוהים חכמה, אלא דווקא סרטים ישראלים כ„חוזר־הנגדי" של גרוסמן ו„לא שם זך" בעקבות ספרו של בן־אמוץ, סרטי וודי אלן ו„גרוסו־טרקיעה" – סרט בריתי.

לא ברור, מדוע הושיב את אלוהים בירושלים והפך את תל־אביב ל„עיר־העתיד". אם אמנם שוכן אלוהים בשכונות „אדרשבת" ו„שיכרבגינ" אין ספק, שהוא מרגיש טוב יותר ב„סינמטק" וב„בית־אגרון".

בכל מקום, שליחי אלוהים בירושלים, הביביה של הכותב, לא נאנסו לראות סרט, שהרי הכל הוקרן במקומות סגורים ובריחוק רב במקום מגורים.

כדאי מידה רבה של התבטלות בפני אנשי הכפיה הדתית כדי להציג את מאבקם של תושבי ירושלים לעונג־שבת משלהם במרחב קבו שבו אין הדתיים גרים ומבצעים כדי ש„יותם" יקריש מאמר כה גדול להכפיש פעילות של אנשים המתייצבים להגן על אמיתותיהם.

הקולות של אנשי ר"כ, אנשי ההורדים שם אין בהם גם בתוהו ל„כעס דבריו של בן־אמוץ" או ל„בעיבת כינורו של וודי".

לחיות חיי תרבות משוחררים מאימתה של הכפיה הדתית אין משמעו להפוך את ירושלים ליבוס גם לא ליבוס מודרנית, כשם שתל־אביב איננה יבוס אלא עיר דינאמית תרבותית חיה.

אני מסכימה עם יותם שהמאבק בירושלים הוא תפל ומפל הכל ביותם התפנה ללבות אותו.

ח"כ שולמית אלוני

סנהדרין וכנסת – להפרדת הדת מהמדינה

כל מי שגודל במדינה מודרנית, נאורה ותרבותית לא יוכל להסכים למצב הקיים של איום החילוניים להיפסבע להוראות ובינהגי הדת הפרימיטיביים ומתקיפות, שהעם היהודי היה שבע נע ונד במדבר סיני. משהו הכינגה באה, וצריך לתת לו ביטוי בכל התחומים. הפרדת הדת מהמדינה היא צו התקופה. יהיו הדתיים כרצונם, החילוניים כרצונם. אין כפיה ואין יריבות ומלחמות אחים. במדינה מתוקנת לא כופים דעת מיעוט על הרוב. וגם יודעים לכבד את דעת האחרות חיי המיעוט.

יש לבחור סנהדרין ליד הכנסת שתהיה הסמכות העליונה בענייני דת לאנשים הדתיים בלבד. הכנסת תהיה הבית הבכיר, והסנהדרין בתחתית, לכבשא את המדינה מעל לדת. כל הרשויות הדתיות למיניהן של פלגי הדת השונים יגבילו להלוכין בפני החוק. כל פלג דתי יוכל לבחור לו את עסקיו כרצונו באופן חופשי למענו בלבד. אני משוכנע, שתהליך בלתי־נמנע זה יצעיד את המדינה והחברה בישראל קדימה, ויחסור מיליונים יהודים חופשיים אליה.

המצב הקיים של כפיה דתית – היא בלתי־נסבל להלוכין ואסור שיקולים של בחירות ולשוקואמונים יתבלו במשך עשרות שנים בצורכי הפרט והכלל החיוניים ביותר. אפשר וצריך לשקול גם שינוי שיטת הבחירות כדי לנטרל את ראשי המפלגות הדתיות מלשלוט במערכת הכללית. יש להפריד הדת מהמדינה עכשיו ומייד. נושא חיוני כזה צריך להיקבע במשאל־עם קצר ומסכוני שיתן תשובה חד־משמעית ללא גמגומים.

עמי ליבנה
עין־חרוד, מאוחד

קשיים בקבלת מידע

בארצנו קשה מאוד לקבל מידע, כי במשרדי הממשלה, בעיריות ובמוסדות אחרים, אין פקיד שתפקידו לתת מידע מבורר לאזרח השואל.

בעיריית ת"א שהיא מוסד גדול ומסובך, עד שאני מבררת לאן עלי לפנות בעניין מסוים, עלי לצלצל פעמים רבות, כי פקיד מחלקה אחת שולח אותי לאחרת.

אותו הדין בבית־המשפט. אשר לא היכרתי את נהליו שנים רבות. כדי לקבל מידע, הגעתי עד לדרג ההיררכי הגבוה ביותר, אל שופט, והוא ענה על שאלתי באדיבות ואת משום שהאחראים על המחלקות השונות לא ידעו וגם לא מכיר בית־המשפט משום מה חושב שאין תפקידו לענות בסבלנות לאזרח השואל. כששואלים מידע של נהלים עונים לך שאתה מבקש ייעוץ ועליך לפנות לעו"ד. כדי לברר בבית־המשפט בת"א מהי כתובתו של בית־המשפט בנצרת היה עלי לבקר במספר חדרים וכשהגעתי למזכירות, ענה לי הפקיד שזאת לא חובתו לספק מידע מעין זה. למרות עודף הפקידים הבולט לעין, האזרח נענה בחוסר רצון ובחוסר אדיבות. חוסר הידיעה של הפקידים העובדים בבית־המשפט על המחלקות השונות של המוסד בו הם עובדים מדהימה.

פקידי קבלת־הקהל אינם יודעים את ההוראה בתקיפה, המחייבת אותם לומר את שמם כאשר הם נשאלים. מצב זה של קשיים בקבלת מידע מכביד מאוד. פתרונו קל ביותר ואינו כרוך בהוצאות. מדוע אין המכונים ערים לבעיה זאת.

אביבה אהלי
תל־אביב

„אוברדראפט" במים

הדגשתי בהזדמנויות שונות כי ה„אוברדראפט" במשק המים ימשיך להטריד אותנו עוד שנים אחדות, גם אם תהיינה ברוכות בגשמים. בהזדמנויות אלה ציינתי גם את חשיבות המאבק של מוסדות המים והמיגזר החקלאי למען המשך „הידוק החגורה". אולם מעולם לא אמרתי, כפי שצוטט בעתונכם (4.10.87) כי המוסדות המופקדים על משק המים נכנסו לאדישות ולשלוה בעקבות שנת הגשמים הברוכה. לא אמרתי ואינני חושב כך.

צבי אורטנברג
יו"ר מינהלת הכנרת

זה לעומת זה

ב„דבר" מיום 22.9.87 הופיעה ידיעה המרתיחה דמו של כל איש הכואב את האסון המתרחש לנגד עינינו כל יום ולא נראה קץ התהליך המבחיל בדרכים.

בעמ' 6 באותו גיליון אנו קוראים את הידיעה כדלקמן: נגזר דינו של חייל צעיר אשר גרם לתאונה מתוך העדר כל אחריות בסיטה ביניבלית, תאונה שעלולה היתה להיות קטלנית לפעייה אנשים. גזר־הדין: שלילת רשיון נהיגה ל־60 יום.

בהמשך אותה ידיעה מופיע גזר־דין של אשה שנהגה ללא רשיון הנהיגה אצלה (בעת הנסיעה) גזר־הדין: שלילת רשיון לשנה: פלוס שלילה על תנאי לשלוש שנים פלוס קנס 5,000 שקל.

אם נעמיד זה לעומת זה שני גזרי־הדין אנו באים למסקנה שאנו חיים אולי במדינת פראים בטרבר־אפריקה אצל הוטנטוטים אוכלי אדם ושבתי־המשפט לתעבורה פועלים אצלנו לפי נהגים ברבריים היאים לימי־הביניים. אין פלא, שרוצחים פוטנציאליים ממשיכים להתהולל בכבישינו ללא דאגה מאחר שכל מה שעלול לקרות להם זה שלילה לכמה חודשים עבור חיסול סיטונאי של אוכלוסיה שהיא נתונה להסחיהם של פראי אדם, הן ברמות נהגים פרימיטיביים הן ברמות „שופטים" העושים איתם יד אחת.

אליעזר פרימנגר
קרית ביאליק

לא ירבעם אלא רחבעם

ברצוני להעמיד את עו"ד אברהם פישמן מתל־אביב על טעותו. במכתבו למערכת („דבר" 16.9.87) הוא מייחס את הפסוק „אבי יסר אתכם בשוטים ואני אייסר אתכם בעקרבים" לירבעם בן נבט, ולא כן הדבר. פסוק זה יש לייחס לרחבעם בן שלמה. כשבא רחבעם לשכם אחרי מות שלמה לרשת את כסאו התייצבה אצלו משלחת מהעם כשבראשה ירבעם בן נבט וביקשו ממנו להקל על העם את העול הכבד שהטיל עליהם אביו. אחרי שרחבעם התייעץ עם ה„ילדים", יועציו הצעירים, הוא קיבל את עצתם, לא רק להקל על עולם, אלא עוד להכביד עליהם. והוא אמר למשלחת „קטני עבה ממתני אבי", „אבי יסר אתכם בשוטים ואני אייסר אתכם בעקרבים".

דבריו אלה הביאו לפילוג בעם. עשרה שבטים הלכו אחרי ירבעם (ממלכת ישראל) ורחבעם מלך רק על שבטי יהודה ובנימין (ראה מלכים א' פרק י"ב).

מרדכי שוחט
ירושלים

★

ב„דבר" 16.9.87 זועק עו"ד אברהם פישמן על הפגיעה בזכויות החלשים תחת הכותרת למי מגיעות הזכויות?

כדי להמחיש את ההתייחסות של השלטון הנוכחי לחלשים הוא מחזיר אותנו לימי שלטונו של „האכזר מכל מלך" ראו רחבעם בן שלמה, אשר קיבל את עצת ה„ילדים" לאמור: אבי הכביד את עולכם ואני אוסיף על עולכם „אבי יסר אתכם בשוטים ואני אייסר אתכם בעקרבים".

טעות היא בידי עו"ד אברהם פישמן שהוא מייחס את תגובה זו לירבעם במקום לייחסה לרחבעם.

חיים מאירי
תל־אביב

אנגליציזמים מיותרים

בתגובה לשימוש מגזם בביטויים לועזים שלא לצורך באחת הכתבות ב„דבר", פירסם בטעתו בריסמבא בעיתונאותנו כמיכאל אסף ז"ל את נימוקיו והסבריו בנושא זה.

והנה במאמרה הקצר של סלי זלינגר (17.8.87) על עיזאת נאפסו היא כותבת: מה הכביב על התקשורת ומה „אאוטי"... מאד מאד „אין"... „האינטגריטי" הלאומי – כאילו אפסו לה ביטויים הולמים בעברית.

יש המשלבים ביטוי לועזי כשחסר להם בו ברגע המונח המקורי המתאים בלשוננו, ויש כנראה העושים זאת מגינונים של התנבדרות־סרק. אופנה שכזאת.

היות ואין לחשוד בכשירותה של הנ"ל לכתוב עברית תקינה, נשארת בלית־ברירה האפשרות האחרת.

מן הראוי, לא להיות אדישים כלפי תופעה מכוערת זו, המשמשת דוגמה רעה לחיקוי. יש להבחין בין המותר והמיותר בשילוב לע"ז בלשוננו.

י. אשל
בת־ים

לפני 60 שנה

הודעת ההנהלה הציונית

לונדון. נתפרסמה הודעה החתומה על ידי כל חברי האכסקוטיבה הציונית, בלונדון ובירושלים. בהודעה נאמר כי המצב קשה ביותר, אולם ההנהלה מאמינה כי יעלה בידה למלא בהצלחה את תפקידה – אם אך תנתן לה תמיכה מתמדת ושלמה. תפקידי האכסקוטיבה הם – ביסוס, הרחבה ואיזון התקציב. בשרון מעשה (אפ־טנסי) וחסכון הם צודי המצב הכספי הנוכחי. לפני האכסקוטיבה מטרה אחת – טובת א"י העברית.

„המזרחי" נקנס בחילול שבת

שלשום נתבררה בבית משפט העיריה תביעת משטרת תל אביב נגד מסבה „המזרחי" שברחוב אלנבי, שנבבא פתחו בליל שבת לאחר הזמן הקבוע בחוקת השבת העירונית. הטוען מצד המסבה אמר, כי המאחרים עסקו בלמוד פרקי תהלים ומשניות והשוטר הבחין לא הכחיש זאת. אעפ"כ מצאו השופטים, כי זמן סגירת בתי האוכל הנו חובה גם על מסבת „המזרחי" וחייבו את המסבה בתשלום הוצאות משפט בסך 10 ג"ט.

דבר

לפני 40 שנה

מעפילי „גאולה" גורשו

שתי אניות המעפילים „גאולה" („פאדוקה") ו„מדינת היהודים" נתפסו אתמול על ידי אניות הצי הבריטי ונגררו לנמל חיפה. הראשונה הגיעה „גאולה" ו־1550 מעפיליה הועברו לאנית הגירוש „אמפייר קומפורט" שהחל בהעברתם לקפריסין.

הניצולים למען המעפילים

לונדון. באסיפת המונים שהיתה אמש במחנה הניצולים היהודים בברגן בלזן נתקבלה פה אחד החלטה שהוגשה על ידי הועד המרכזי של היהודים המשוחררים באזור הבריטי כי הם מוחים על זכות הבכורה שלהם בקבלת רשיונות עליה לארץ ישראל מהמכסות החדשיות של ממשלת א"י לטובת מעפילי „יציאת אירופה".

פארן – „גבור"

לונדון. פרסום רב ניתן למשפט רוי פארן בעתונות וברדיו לונדון. המייג'ר הפך לגבור העתונים העממיים.

אנשים • אנשים • אנשים • אנשים • אנשים

אזעקת שוא

סורדן גלי צה"ל אלי ישראלי (בתמונה) שאושפז ביום א' בבית החולים „איכילוב" בתל אביב בעקבות כאבים בחזה, עבר אתמול בבוקר צינתור לב במחלקה הקרדיולוגית של בית החולים וישוחרר תוך יום־יומיים הביתה. כך מסר ל„דבר" מנהל המחלקה, פרופ' שלמה לאניאדו. פרופ' לאניאדו: אבל, כי תוצאות הצינתור טובות. צילומי כלי הדם לאחר הצינתור הראו, כי כלי הדם הכליליים, שמוליכים את הדם אל הלב, פתוחים.

עוד טרנספר

אחד המנהיגים הגזעניים בדרום־אפריקה, פרופסור יוהאן שאבדוש, בהיכאר בגמליאות, מטיף לרפטריאציה של כל הלא־לבנים אל מקורות מוצאם, לשחורים הוא צופה טרנספר לארצות אפריקה ולצבעוניים לאסיה. גם ההודים מוצעים לרפטריאציה – לפלסטינה.

ביטוי של הוקרה

שגריר בלגיה בישראל, בוב לבאק מסיים בימים אלה את כהונתו כאן עלה ביום ששי האחרון במיוחד לירושלים כדי להניח זר על קברו של חוזה המדינה בנימין זאב הרצל. השגריר הסביר למקורביו כי הוא החליט להניח את הזר כביטוי להוקרתו לחוזה המדינה. הוא הביע תקוה כי בעשהו ישמש תקדים לחברי הסגל הדיפלומטי בישראל המסיימים את כהונתם כאן. השגריר הבריא ביום ראשון מישראל בדרכו למולדתו.

מיכלסקי

יראו וישפטו

משה בליטנטל, יו"ר הסיעה הדתית המאוחדת בעיריית חיפה פנה אתמול אל יונה יהב, יו"ר מועצת המנהלים של התיאטרון העירוני בחיפה בתביעה להוריד את ההצגה „ימי פרנקפורט העליזים" שפתחה בימים אלה את עונת התיאטרון החדשה בעיר, בטענה שהיא אנטי לאומית וגם ספגה ביקורת שלילית.

בתגובה אמר אתמול יונה יהב כי לא כל הצגה שהביקורת איננה אוהדת היא אות וסימן להורדה מהבמה. „יש לנו התחייבויות כלפי רבבות מנויי תיאטרון, נעבוד בהן עד הסוף", אשר לנושא המרכזי של המחזה המתאר ניצול שואה שחזר לגרמניה המנהל מועדון „פורנו" בפרנקפורט ואת פגישתו עם צבר ישראלי הבא לעבוד במועדון ואינו מוכן לקחת חלק במשחק המכוער של ניצול השואה והאנטישמיות לעשיית רווחים. זה נושא חשוב היות וקיימת קהילה יהודית גדולה בגרמניה לאחר השואה. בענין רמתו של המחזה אמר יהב כי כל צופה ישפוט לעצמו.

אריאלה ראובני

שר המסחר והתעשיה אריאל שרון ביקר אתמול באתר הצילומים של הסרט הישראלי „תל אביב – לוס אנג'לס" בכיכובו של דודו טופז ובבמויו של שמואל אימברמן („לא שם זין"). שרון הציג עצמו בפני טופז כ„אחד מהשין גימלים" שלו. טופז לא הבין ואז הוסיף שרון: „לפני מספר שנים אמרת כי אנשי הליכוד הם שין גימלים, לפניך אחד מהם".

כולנו צרכנים

איגוד הצרכנים של סין העממית התקבל כחבר מלא בארגון הבינלאומי של ארגוני

הצרכנים. הנג גיאנג יון – נשיא האיגוד הסיני ולי וואי קאי, חבר האיגוד, נפגשו בעת כינוס הארגון הבינלאומי במדריד עם רזי צוהאנג, דובר הרשות להגנת הצרכן בהסתדרות. הנציג הישראלי מספר שהפגישה הראשונה היתה קרירה אך לאחר כמה פגישות נשבר הקרח שהרי, לפי דבריו של נשיא הארגון „כולנו צרכנים ללא גבולות לאומיים".

בתמונה: חברי המשלחת הסינית עם רזי צוהאנג.

שני מחזות וארנבת

„ערב מינורי", מכנה יוני להב את ערב הקריאה (יום חמישי הקרוב) שלו בגלריה גורדון. שני מחזות, שבעבר חשב להעלות כהצגות, והיום הוא מרגיש שקריאה משרתת אותם טוב יותר, „המלך מקבת הראשון" ו„חמשת הזוטות של הנסיכה". מחזה ארוך ומחזה קצר, ואולי גם קטעים נוספים, על־פי תגובות הקהל. גם ארנבת תהיה אולי בערב זה. ארנבת של ממש הלוקחת חלק באחת מסצינות „מקבת". יוני להב („כולם היו בני חוץ מעטמי", „הבית ברחוב שינקין") יקריא את המחזות, ושבוע לאחר מכן יהיה בדרכו לארה"ב, לנוח במשך חודש.

ורדה צימרמן

רוקדת פלמנקו

רקדנית הפלמנקו דליה לאו (בתמונה) יוצאת בסוף חודש אוקטובר 87 לספרד ליטול חלק במרתון המחול הספרדי 87. האירוע יתקיים במדריד וישא את הסיסמה „רקדנים רוקדים פלמנקו", וכוריאוגרפים חשובים יציגו בו את עבודותיהם האחרונות. דליה לאו רקדנית ישראלית שהשתלמה בבלט קלאסי ומודרני אצל הדירקטור נוימן, מיה ארבטובה, ודינה כהן. היא עומדת לצאת בחודש מרץ 88 במופע שיקרא „מחווה לפלמנקו" בלוויית תזמורת חמר ספרדי.

מינורי

דפנה כהן־מינץ מונתה למנהלת אגודת הידידים של אוניברסיטת תל־אביב. היא מחליפה את אלישבע פרדמן, מסר התעשיין משה שמיר, נשיא אגודת הידידים של האוניברסיטה. כהן־מינץ סיימה תואר ראשון בהיסטוריה ובמדעי המדינה באוניברסיטה העברית בירושלים ותואר ראשון בספרות אנגלית באוניברסיטת תל־אביב. בשנים 1965–1983 עבדה באוניברסיטת תל־אביב בתפקידים בכירים במינהל. בשנת 1983 הצטרפה לצוות ההקמה של האופרה הישראלית החדשה, ולאחר מכן היתה הממונה על יחסי הציבור של התזמורת הקאמרית הישראלית. היא נשואה לכרוזלן תנחום („תני") כהן־מינץ ואם לשלושה.

המדור נערך ע"י אורה ארמינקו.

התאגדות רבי־אמנים

מאת אורין אייזרס

שחמט

התאגדות רבי־האמנים הבינלאומיים (GMA) פירסמה את ההודעה הבאה:

הנהלת ההתאגדות בישיבתה מיום 16.8.87 בבילבאו שבספרד, קיימה משחקים סימולטניים נגד 200 ילדים מקומיים תמורת כיסוי הוצאות בית־המלון לשלושה ימים. אירוע זה זכה לתהודה רבה, ואלפי צופים נהרו לחזות במתמודדים: אלוף העולם גארי קספרוב, סגנו אנטולי קרפוב, יאן טימן, ליובו ליובוייביץ', לאיוש פורטיש, בנט לרסן, ג'ון נאן ולובו קאבאלק. הנהלת ההתאגדות מקווה, כי אירוע זה יהווה דוגמה לאירועים דומים בעתיד, בערים אחרות.

ההנהלה החליטה לעבר כבלת דמי־השתתפות מינימליים לרבי־אמנים בתחרויות בינלאומיות, וכן להעסיק בשפטן אשר יבדוק זכויות יתרים למשחקי השחמט. בנט לרסן ובסל קוק, המנהל הבלגי, נתמנו לסדר לחברי ההתאגדות ביטוח בריאות ותוכנית פנסיה.

הנהלת ההתאגדות הגישה לפיד"א המלצות לשינויים בחוקי המשחק, וכן קריאה להרחיק למשך שנה אחת כל שחקן המשתתף בתחרויות בדרום־אפריקה. אולם, היות והפיד"א דחתה את ההמלצות לא יהיה שיתוף פעולה בעתיד בין ההתאגדות והפיד"א.

הנהלת ההתאגדות מדגישה כי השחמטאים המקצוענים הם האנשים המוסמכים לקבוע את תקנוני התחרויות הבינלאומיות בכל הנוגע לתחרויות, חוקי המשחק והתנאים הכספיים.

ההתאגדות מבקשת הכרה מהפיד"א בעניינים חשובים שהיא מייצגת, והתעלבות מכנה תהפרס בניסיון לסכל את מאבקי ההתאגדות לשיפור תנאיו של השחקן המקצועי.

הנהלת ה־GMA החליטה לקבל הצעות לאירגון אירועים בנוסף לגביע העולם בשחמט (CWC), כדי שתוכל לארגן תחרויות ברמה גבוהה גם לחברים שאינם יכולים ליטול חלק בגביע העולמי. תוכנית הגביע העולמי (מחזור של שש תחרויות) תפורסם בסביליה בספרד, שתערך החודש בסביליה שבספרד, מקום הדו־קרב בין קרפוב לקספרוב.

כן החליטה ההנהלה להוציא לאור איגרת לחבר שתכלול מידע חשוב לחברים, למען שחקני שחמט.

כזכור, תחרות הבזק שנערכה לפני חודשים מספר בבריסל אורגנה בשיתוף פעולה עם התאגדות רבי־האמנים. בבכורה זכה גארי קספרוב עם 17 נק' לפני יאן טימן 15, אנטולי קרפוב וליובו ליובוייביץ' 12½ נק' כ"א. בגמר ניצח קספרוב את טימן 1½:½. המפסד היחיד בתחרות של קספרוב היה נגד היוגוסלאבי ליובוייביץ' (לבן).

[illegible]

באיגוד

בישיבתה מיום 6.9.87 אישרה הנהלת האיגוד את השינויים, בכללי הליגה, הבאים:

1) בכל הליגות מוטלת החובה על הקבוצה המארחת לדאוג לכל הציוד הדרוש, כולל שעונים.

2) לא תאופשר הוספת שחקנים, לאחר תום ההרשמה.

3) קבוצה אשר לא תופיע לשני משחקים, תודח אוטומטית ממשחקי הליגה.

4) במשחקי הליגה יאופשר שיתופו של שחקן רק אם הוא אזרח ישראלי, תושב ישראלי או עולה חדש כהגדרתם בחוקי המדינה. כמו־כן, ניתן לשתף שחקנים כלשהם, בתנאי ששהו ברציפות בארץ לפחות במשך 90 יום, לפני המשחק הראשון.

ג'ון שפילמן שחקן השנה

ג'ונתן שפילמן נבחר כשחקן השנה באנגליה לשנת 1987. הוא צבר 191 נקודות, והקדים את נייג'ל שורט 187, מורי צ'נדלר 64, גלאן פליר 51, מייקל אדמס (סגן אלוף העולם לילדים עד גיל 16, ובעל שני ציונים לאמן בינלאומי) 40, סוזן ארקל (אלופת אנגליה ואב"ל) ויליאם ווטסון 27 נק' כ"א.

שפילמן זכה השנה בהשגים רבים, ובין־היתר העפיל לתחרות המועמדים. בתחרות המסורתית בהסטינגס חילק את המקום הראשון יחד עם הדני הנודע בנט לרסן. המשחק הלבן:

[illegible]

ניצחון לשווידלר

האמן הבינלאומי אליהו שווידלר ניצח באליפות הפתוחה של אנטוורפן שבבלגיה בצברו 7 נק' מ־9 משחקים, והקדים בהפרש שיוויון נקודות את תיארי פנסון (בלגיה), א.פ. אריק קנופרט (הולנד) ושולץ (צ'ילה) ואת א.פ. ברונו קרליאר (הולנד) וריצ'רד מאולדרס (בלגיה) 6½ נק' כ"א.

מאוצר התחבולה

בשנת 1965 זכה יצחק אלוני בפעם האחרונה באליפות המדינה. בתחרות־הגמר הוא התמודד בשחור נגד שמעון כגן, אשר שנתיים מאוחר יותר זכה בתואר.

לאחר המסע ה־38 של הלבן הגיע כגן ליתרון חומרי, אך בסיום מבריק הפך אלוני את הקערה על־פיה. הכיצד? (הפתרון במוספר).

[illegible]

ברחבי הארץ

★ מחר 7.10.87 בשעה 8.30 תפתח במועדון הפועל בראשון־לציון תחרות ילדים על־שם ארז לבנה.

★ בחול־המועד סוכות יפתח בראשון־לציון המדרחוב החדש. במרכזו יהיו שני משטחי שחמט חדשים שיועמדו לרשות הקהל הרחב, ויופעלו על־ידי המועדון הפועל המקומי. כן ייערך בטקס הפתיחה משחק סימולטני תחת כיפת השמיים.

★ ביום שני 12.10.87 בשעה 10.00 תתקיים בחדר האוכל של בית החינוך המשותף בקיבוץ דגניה א', תחרות לילדים ונוער לזכרו של יעקב גדבך, שהיה חבר קיבוץ גשר ושחקן הפועל אפיקים. פרטים והרשמה: עוזי ברשלום טלפון: 06-755755.

★ בתאריכים 29.10-31.10.87 תערך בקיבוץ שפיים אליפות ארצית בשחמט לקבוצות במקומות עבודה. פרטים והרשמה יש לפנות לאבנר הוברמן, מנהל המחלקה למקומות עבודה במרכז הפועל, טלפון: 03-260181.

★ בתחרות בזק לפתיחת העונה שנערכה במועדון הפועל הרצליה, השתתפו 22 שחקנים ב־7 סיבובים „שוויצריים". ניצח בעם מגלה עם 6 נק', בהקדימו את רוני שרף 5½ ויובל רובינשטיין 5 נק'.

★ יצאה לאור חוברת שחמט בהוצאת לחודשים 8-9/87 ובה תקנון בית־הדין העליון, רשימת 200 השחקנים הראשונים במד־הכושר, וראיון עם סגן אלוף העולם אנטולי קרפוב.

★ בתחרות בזק לפתיחת העונה שנערכה במועדון הפועל פתח־תקוה, נטלו חלק 27 שחקנים, ובגמר ניצח רב־האמן יהודה גרינפלד עם 8 נק' מ־9 משחקים, לפני יצחק בן־מנחם ויוני שמר 6½ נק' כ"א ועמי גל 6 נק'.

★ באליפות טירת־הכרמל (16 משתתפים) ניצחו במשותף יואל יונה ואפרים כהן 14 נק' כ"א, לפני רוני אליהו ומאיר כהן 13 נק' כ"א.

עלבונו של ערמוני

(המשך מעמ' 7)

הוא מתגורר, כדי להודות לו באופן אישי.

עם זאת, הם ביקשו לעכב את ביקור השר, עד להחלטה הסופית בעניין הלביא. הם אף הוסיפו ברגישותם, כי לא ראוי שערמוני יקרא בעיתון, כי הלביא בוטל, בלי שיוחלט קודם־לכן, מה לעשות בתרומתו.

בינתיים, כידוע, בוטל הלביא. גדליה ערמוני קרא על כך בעיתון. משרד הבטחון לא טרח להודיע לו, מה ייעשה עתה בתרומתו. שר הבטחון, ממילא, גם לא לחץ את ידו עד כה.

בלי כל כוונה רעה, כמובן. רק קהות־חושים כלפי אזרח נאמן, שנתן את כל שהיה לו.

יועץ שר הבטחון לתקשורת, שנתבקש להגיב: „העניין בבדיקה".

הפועלים הנפקות בע"מ

הודעה

על תוצאות ההנפקה של אגרות חוב סדרה 17 בערך נקוב כולל של 42,000,000 שקל חדש

עפ"י תשקיף החברה שפורסם ביום 23.9.87, הוצעו לציבור בדרך של מכרז, אגרות חוב רשומות על־שם, 1993–2007 (סדרה 17), צמודות קרן וריבית למדד המחירים לצרכן, בערך נקוב כולל של 42,000,000 שקל חדש.

להלן תוצאות המכרזים:

	סכום מוצע	סכום הבקשות שהתקבלו	מספר הזמנות שנתקבלו	השער שנקבע במכרז	שיעור ההקצאה בשער שנקבע
מכרז I 30.9.87	21,000,000 ש"ח ע"נ	58,485,900 ש"ח	240	97.5%	10.616299%
מכרז II 4.10.87	21,000,000 ש"ח ע"נ	34,839,100 ש"ח	223	98.5%	72.02945%
סה"כ	42,000,000	93,325,000 ש"ח			

הזמנות במחיר הנמוך מהשער שנקבע בהקצאה נדחו.
הזמנות במחיר הגבוה מהשער שנקבע בהקצאה כובדו במלואן.
הזמנות במחיר ההקצאה כמפורט לעיל כובדו בשיעור ההקצאה כמפורט לעיל.

י"ג בתשרי תשמ"ח – 6 באוקטובר 1987.

מקורות חברת מים בע"מ
מודיעה בזאת כי
משרדיה יהיו סגורים
בחוה"מ סוכות תשמ"ח (8.10.87–15.10.87)
בתבלי הספקת המים
תקוימנה תורנויות למקרים דחופים.

נהג!
עשה את המינימום למען אלה העושים את המכסימום.
תן טרמפ לחייל!

דירות

וילות ובתים

קבוצת קציני חיל האויר מתארגנת לבניית שכונת וילות ובתים, בגן־יבנה, בדבר פרטים: 08-536474 בערב לאבי (30215)

בפ"ת בכפר־גנים קוטג' למכירה +תוספת 5 חדרי שינה 03-906132 03-9234603 (29811) 03-9224503

בראשון־לציון במערב קוטג' 7 חדרים לבניה פרטית "220,000 דולר. (30285) 03-9662278

דובין והמודיע: הולה מ־ בירה קוטג'ים הלה מבל־ סים בהרצליה היוקה, מ"ר 140,000 דולר+ מע"מ +ערבות בנקאית 052-543460 (25655) 052-81719

באוחדבות מציעה בר־מן השרון, בכר העצמאות, דירות בנות 3, 3½, 4 ו־5 חדרים משרדי ההנהלה: רחוב ז'בוטינסקי 33 ראשל"צ 03-953060 ציון סלמן (27888)

דירות למכירה

ת"א־יפו

דירות למכירה 4 חדרים ומעלה

ברמת־אביב ג' 5 אקסל־קיוסים מ־136,500$ ב־ תוספת מע"מ אפשרות לתשלומים נוחים "ישר־קו" "ISCO" 03-426293-4-5-6 (29283)

בשיכון־ל' דירה אחרונה לאבלוס מידי 5 חד־רים דו' לוי־אשכול 40. לפרטים: חברת "אביב" (23950) 03-7512203

במגדל דיזנגוף ק"24 דירה יפהפיה ומרוהטת עם כל השיכלולים, נוף מק־סים ובריכת שחיה 03-281145-8 (23030)

דירות למכירה 3-3½ חדרים

במגדל דיזנגוף 2 חדרים ק"20 דופ מחיר... 03-232536 03-221417 (21870)

דירות למכירה 4 חדרים ומעלה

קריון 4 משופצת קומה גבוהה בלבדי ל"סונר" (17442) 03-346441

דירות למכירה 3-3½ חדרים

דירות למכירה 2-2½ חדרים

דירות למכירה

דירות למכירה 3-3½ חדרים

חולון־בת־ים

דירות למכירה 4 חדרים ומעלה

דירות למכירה 3-3½ חדרים

דירות למכירה 2-2½ חדרים

דירות למכירה 1-1½ חדרים

שרון

דירות למכירה

דירות למכירה 4 חדרים ומעלה

דירות למכירה 2-2½ חדרים

דירות למכירה 2-2½ חדרים

דירות למכירה 1-1½ חדרים

דירות

דירות למכירה 4 חדרים ומעלה

דירות למכירה 3-3½ חדרים

דירות למכירה 1-1½ חדרים

דירות גג

דירות למכירה 3-3½ חדרים

ביקוש דירות

דירות בשכ"ח

דירות מרווחות

עסקים

מעונינים לקנות פנטנו־פים קטנים משומשים (21727) 9341160

אולמות

חנויות

להשכרה חנות כ־200 מ"ר ע"י כבר דיזנגוף +טלפונים 03-615324 (21840) 03-458610

משרדים

בהזדמנות! להשכרה מול הקניון בר"ג 400 "1000 מ"ר לתצוגה ומ־שרדים בלעדי "לרכוש נכסים" 03-5742777 (23284)

מבני תעשיה

בחולון, ראשל"צ ובת"ים 500 3,000 מ"ר. "ג.ת.מ נכסים" (29666) 03-372169

מגרשים

למכירה מגרשים בז'בוטינסקי (גוש 3927) "סיון נכסים והשקעות" (29647) 03-941352

למשקיעים דרושים מגר־שים בכסף/קומבינציה בראשל"צ ת"א "סיון נכסים והשקעות" (29638) 03-941352

בראשל"צ להשקעה מג־רש חקלאי מקום מעולה "סיוון נכסים" (25957) 03-941352

בקרית־אונו להקמת בית מ־דית אפשרות שלדים "סיוון" נכסים" (25954) 03-941352

בגן־יבנה במרכז לבניה מ־דידית לוילה 17,200 דולר+ מע"מ, 2000 במ־ זמן היתרה במשכנתא, באשדוד: 08-574335, בערב: 08-574587, 08-574823 משרד המ־כירה פתוח בשבת (23778)

הצעות עבודה

מסגרים, בנושים, לעבודה מידית, תנאים מצויינים, "א.ו.ת.", (23962) 03-203052-3

מכונאי אחזקה, לעבודה מידית, אפשרי בחולון 03-203052-3 "א.ו.ת.", (23958)

פועלי יצור באלקטרוני־קה בתעשיה, בעלי רקע טכני, תנאים מצויינים "א.ו.ת." (23957) 03-203052-3

ל"מרפדית שי" (בשכונה עזרא בת"א) דרושים רפדים מקצועיים. לבה־אימים לאחר נסיון, תנ־אים טובים 03-371066 (23445)

בלהיבות ומחוסות ממ־סות לעבודה על ברקי־סים באזור ת"א "חבר" (22597) 03-221214

הנדסאי טכנאי מכונות להכנון צנת קיטור ודר־רים "חבר" 03-221214 (22592)

טכנאי/ קודק מכונות לזיווד אלקטרוני להרצליה "חבר" (22587) 03-221214

בון מנהל במחסן המצרה (עדיפות לקט"ח בצה"ל) ידע בניהול צוות עובדים. לראיון להביא קורות חיים בכתב "חבר" 03-221214 (22580)

תינוקו! קורס דוגמנות ילדים, נשים וגברים למתאימים בלבד לקביעת ראיון 03-202533 (22204)

סטודנטים זה למרכז מידע לחברה גדולה בת"א (משמרות) (21740) 03-286111

עובדי זה ייצור למפעלי תעשיה בפ"ת בני־ברק ראשל"צ ובת־ים בתנ־אים טובים 03-286111 (21728)

מכונאי תעשיה מנופים בוגרי בי"ס מקצועי וי־צואי חימוש ת"א למ־שמרות בפ"ת לוד ות"א (21717) 03-286111

לחברה בעידותי כח־אדם" סוכן דינמי ה ואחראי זה רצוי נסיון +רכב בתנאים טובים. (21621) 03-5103811-2

פקידים/ות

מזכירה ע/א (רצוי צרפ־תית) מנוסה ועצמאית +הדפסה +טלקס +קו־רספונדנציה למחלקת יצוא במפעל תעשייתי. תנאים מצויינים "א.כ.א." 03-282487 (22705)

דרושה פקידת יבוא, ידע באנגלית תנאים טו־בים. נא לפנות לטל' (22336) 03-338955-6

לעו"ד מזכירה מנוסה כולל הפעלת מעבד תמ־לילים "וורדפל" 15.00 03-265660 08.00 (21848) 03-252307

מזכירה בכירה לחברה אמריקאית גדולה בת"א (שפת אם אנגלית) הדפ־סה +קצרנות אנגלית (לעבודה זמנית) (21736) 03-286111

עוזרת משפחתית

למעון נעמה בצפון ת"א 2 מטפלות +נסיון למש־רה מלאה וחלקית (24286) 03-449991

טבחים — קונדיטורים

למעון נעמה בצפון ת"א מבשלת לחצי משרה (24289) 03-449991

גזירה/תפירה

למשקם דרושה מודליסטית בעלת נסיון למפעל הלבשה, נותן בעל נסיון, נגזר גנון. תנאים מצויינים טל' (23928) 03-337725

מנהלת חשבונות

טכנאים הנדסאים

שרטוט וגרפיקה

עובדי דפוס

חשמל ואלקטרוניקה

חשמלאים מוסמכים ומ־נוסים באחד מהתחומים: תעשיה/ בנין/ רכב/ אחזקה/ מעליות. תנאים טובים "א.ו.ת." 203052-3 (23948)

ל"א.ו.ת." דרושים: 1) מ־חווטות/ מלחימות. 2) מבקרי איכות ויזואלית. תנאים מצויינים. (23944) 03-203052-3

עובדי יהלומים

נגרים

לנגריה גלבוע בבני־ברק דרושים נגרים טובים 03-787717 (23432) 03-5709337

נהגים

נהגי משאית (15 טון) לעבודת לילה למפעל מ־זון בת"א 03-286111 (21718)

מחסנאים

מוכרים/ות

סוכנים — מקדמי מכירות

מפעילי ציוד מכני

פועלים/ות

עובדי נקיון

עובדת נקיון למשרה מלאה למעון נעמת טל־פון (22104) 03-210979

עובדי מתכת

מתכנת ומפעיל סי.ג.סי מחשב "אקומה" נסיון של 3 שנים לפחות בת־חום, בחולון. (21786) 03-372304

מסגרים/ רתכים (אפשרי מתחילים) למפעל ברא־של"צ ותולון (הסעות וארוחות) 03-286111 (21723)

שומרים

שליחים

שליח רציני למכשירי כ־תיבה +רשיון לטוסטוס 03-822014 ורכב (23446)

מכוניות

מוסמאי טכני מכונה בר גר קורס מפעי"ם +עבו־דה על מחשב ורשיון נהיגה למפעל העשיה בראשל"צ 03-286111 (21732)

אאודי

אמריקאיות

שברולט קפריס השמ־לית יפהפיה 18 עבודה, 03-381686 בבית 03-384988 03-9649271 בערב (21894)

ב.מ.וו.

ג'יפים

דייהטסו

דלתא

וולבו

אוטוביאנקי

אוסטין

אופל

هكذا من الأصل

هكذا من الاصل

שידורים

טלוויזיה

טלוויזיה חינוכית

08.00 טלטקסט: עד כאן.
08.05 שעת כושר.
08.15 חשבון משום ד': גיאומטריה (כ).
08.40 ראשית הקריאה: ביניים 1.
09.00 אנגלית ה'.
09.20 תרגום לערבית: טבע – דבר אלי בתנועה.
10.10 אנגלית ד'.
10.30 רחוב סומסום: בעגועים לחברים (סוכות).
11.00 צרפתית על יסודי.
11.15 חשבון ה': מיהו השבר הגדול?
11.30 גיאוגרפיה של א"י: פני הארץ – שלוש גבעות (כ).
12.00 גיאוגרפיה כללית ז'-כ': מסעו של איל הצפון.
12.25 ספרות על־יסודי: אמנות הבמה של שייקספיר.
13.00 מוסיקה על יסודי: העשרה, מוסיקה אלקטרונית.
13.30 בדעי הכבע: הבריכה.
14.00 טלטקסט: עד כאן.
14.05 סרט קולנוע – כוכבי סביב בין כוכבים, דרמה על ד"ר בנסינג ממציא האינסולין.
15.40 שעת כושר.
16.00 פרפר נחמד – בתאבון.
16.25 רובוטריקים.
17.00 ערב חדש.

טלוויזיה כללית

17.30 שלוש, ארבע, חמש וחצי – "הסוכה המעופפת", על פי סיפור שכתב לוין קיפניס. משתתפים: ששי קשת, יונה אליאן, שמעון כהן ועמי וייסברג.
17.50 אלף – סדרה קומית לכל המשפחה.
18.20 ילדים בעולם.
18.25 "הגיע זמן לשיר" – לחג הסוכות.
18.30 קיצור החדשות (ערבית).
18.32 נקודת מוצא תכנית המפגישה ערבים ויהודים, השייכים לתחום התבונות משותף. הפעם: על שרבבים (ערבית).
19.30 חדשות (ערבית).
20.00 כותרות מבט.
20.02 "ימי בית הספר של תום בראון" – סדרת דרמה אנגלית, הפרק השני: תום מגיע לבית הספר ופוגש חברים חדשים, שמתחו נפגמות, כשהוא פוגש את פלשמן הבן.
21.00 מבט לחדשות.
21.30 תשדירי שירות.
21.40 מבט שני.
22.20 בידור חוץ לארץ – קונצרט של הזמרת ברברה סטרייסנד, שנערך השנה בארצות הברית לראשונה אחרי 20 שנה.
23.15 "קלי קלות" – פרק חמישי: "עניין של סוסים".
23.45 "מבזק של מקסט" – מבט אל עכו; חדשות הלילה.

ערוץ 2

19.00 – באותו עניין: 19.30 – מחול; 20.00 – מבזק; 21.00 – סוף 2.

טלוויזיה לבנונית

12.30 חיים אחרים (סדרה); 13.00 מועדון 700; 13.30 התעמלות; 14.00 ילדי ההרפתקאות (מצוייר); 14.30 הבית המעופף (מצוייר); 15.00 שוכני הסלעים (תכנית לילדים); 15.30 סרט "אבוט וקוסטלו באפריקה"; 17.00 נסיעה בחלל (דמיונית); 18.00 חדשות; 19.00 צוות לעניין (פעולה); 20.00 מקגייוור (סתן חשאי); 21.00 זאב בעופוף (פעולה); 22.00 מועדון 700; 22.30 חיים אחרים (סדרה).

טלוויזיה ירדנית

13.50 סרטים מצויירים (ער' 1); 14.50 המצלמה הנסתרת (ער' 1); 15.15 על טעם ועל ריח (ער' 1); 16.00 תכנית בידור בצרפתית; 16.30 מטבח בינלאומי: דוקומנטרי על בישול; 16.30 כדורגל בינלאומי (ער' 1); 17.00 חדשות בצרפתית; 17.30 חדשות בעברית; 18.30 צרות כפולות, קומדיה אמריקאית על אב עם תאומות; 19.10 אהרה, סדרת מתח אמריקאית; 20.00 חדשות באנגלית; 21.10 פתוח כל שעות היממה, קומדיה אנגלית.

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאזנה נינוחה – בתוכנית: אנדנטה פאבורי ברה מג'ור; מנדלסון: הפתיחה "חלום ליל קיץ"; שומאן: קונצ'רטו בלה מינור לצ'לו ולתזמורת; דבוז'אק: סימפוניה מס' 8 בסול מג'ור, אופ. 88; דבוז'אק: בגטלות, אופ. 47.
09.00 קונצרט בוקר – בתוכנית: 11 בגטלות, אופ. 119; סטרבינסקי: "פולצ'ינלה" סויטה לבלט; באך: קונצ'רטו מס' 1, ברה מינור, לצ'מבלו ולתזמורת; היידן: רביעייה בסול מג'ור, לכלי קשת, אופ. 76 מס' 1; ברוקנר: סימפוניה מס' 1 בדו מינור; סזאר פרנק: כוראל מס' 1, במי מג'ור, לעוגב; לולי: "דיאס אירה" מוטט.
11.57 פינת השיר – משירי אברהם בן יצחק (סונה).
12.00 מן הסדרטיה – רביעיית ת"א מנגנת: רביעייה לכלי קשת במי במול מאג'ור ק' 589 בצרלטון; רביעייה במי מינור, אופ. 44 מס' 2.
13.05 בהאזנה נינוחה – מיצירות: מונטוורדי, ויוולדי, מוצארט, היידן ופרוקופייב.
15.00 מוסיקה צעירה.
16.00 קונצרט קאמרי – מידה זכאי, אלט / מייקל אליאסן, פסנתר – שירים מאת: מהלר, שנברג, הברג, ברג ושוברט.
17.30 קולות – שירים של צ'ייקובסקי, שוסטקוביץ' וסטרווינסקי (דיטריך פישר דיסקאו, יבגני נסטרנקו, אן מורי).
18.00 מבחר התקליטייה.
19.00 פניני אופרה – לקט מתוך "היהודיה" מאת הלוי (מ. ארויו, א. מופר/ ר. טאקר/ המקהלה האמברוזיאנית/ פילהרמוניה הנושה/ דה־אלמיידה).
20.05 אינטרלוד רצף מוסיקלי.
20.30 קונצרט התזמורת הקאמרית הישראלית שידור חי קונצרט פתיחת העונה – מנצח: יואב תלמי; סולן: עמנואל גרובר, צ'לו – י.כ. באך: סימפוניה אופ. 18 מס' 1; ברטוק: דיברטימנטו לכלי קשת; נעם שריף: קונצ'רטו לצ'לו ולתזמורת (בכורה); בטהובן: סימפוניה מס' 2.
23.00 מעולמי יצירות – שוברט מחזורי שירים.

רשת א'

10.05 שירהצה – קטעות משירים מהולין ישראלים.
15.30 האוניברסיטה המשודרת – "הסיפורת הישראלית בשנות ה־60", שיחה עם משה שמיר (חלק שני).
16.05 מועדון שעון החב – מעולמו של האדם המבוגר.
17.10 צבעי הקשת – הפעם: "שירים ממזרח אירופה".
22.05 שנינו יחד וכל אחד לחוד – הפעם: "אמנות הבגירה בנישואין".

רשת ב'

16.30 שעה קלה עם הפרברים.
18.06 צבעי הקשת – שירים.
19.35 שירים עבריים.
20.05 פרקי חזנות "בבקשתך".
22.05 צריך לצלצל פעמיים – שירים עבריים.

רשת ג'

18.06 מקום בצמרת – מצעד הפזמונים הישראליים.
21.05 אדום עתיק.
23.05 פניני ג'ג.

גלי צה"ל

16.05 ארבע אחרי הצהריים.
18.05 שעה קלה על כלכלה.
19.05 שירים עבריים.
20.05 [illegible]
20.55 פינה חמה ללב.
21.30 לילה לא שקט.
23.55 שיחות חצות – עם שרי קנקין – יו"ר אגודת שחיל.

צה"ל 2

18.05 רדיו רדיו.
20.05 קבבבבסים.
22.05 הפסקת עשר.
23.05 קול הצ'ו הזה.

להברה מסחרית בת"א
דרוש
איש מכירות
בעל נסיון רקע חקלאי
+ רשיון לרכב
לפנות לאלי טל. 03-375010

אינטרבון
לרגל התרחבות החברה
1. למחלקת המכירות
מקדמת מכירות בטלפון
דרישות: נסיון קודם בתחום המיגזר העיסקי.
2. למחלקת ההתקנות
טכנאי התקנות
דרישות: רצון, ידע בסיסי בנושא התקנות מרכזיות טלפוניה
לתאום ראיון 03-7519192.

למפעל העובד ליצוא
דרוש
עובד בעל נסיון בענף
עיבוד מתכת, ללימוד מקצוע חדש.
תנאים טובים למועמד המתאים.
טל: 03-7510066

נהג!
עשה את המינימום למען אלה העושים את המכסימום.
תן טרמפ לחייל!

דרושה
פקידה
צעירה וחרוצה
עם ראש פתוח לעזרה
בהנהלת חשבונות
לא נחוץ ידע קודם
03-624589 03-625801
לבקש את דבורה משעה 10.00

המקינטוש
דרושה
אחראית חנות
למשרה חלקית
בחנות החברה ביתילי – ר"ג
★ השכלה תיכונית מלאה
★ רצוי מעל גיל 27
★ נסיון קודם במכירות
★ הופעה נאה ומסודרת
★ ידיעת השפה העברית על בוריה
נא לפנות לטל: 03-833677 03-833770.

דירות למכירה · עסקים · הצעות עבודה · מכוניות · מציעים למכירה · ריפוי והדריה · חניה · דירות · שרותים כלליים · פוליש וניקיון · קיט ונופש · קופות רושמות · שוכרים · הכרויות · חניה · דירות · ירושלים · באר שבע · אילת · וילות ובתים · כלי נגינה · הלוואות · חקלאות · ריפוי והדריה · בידור · רנו · השכרת רכב · חלפי רכב משומשים · מציעים למכירה · אופנועים וקטנועים · פורד · ריהיטים · סיטרואן · סימקה־קרייזלר · פולקסוואגן · סוזוקי · פיאט · פיאט · מסחריות · מרצדס · סובארו · אלפא רומיאו · אוטוביאנקי · טלבוט · טנדרים

[illegible]

בהזדמנות נדירה דירה 8 חדרים בנתניה ביאליק למסירה מיידית! 053-617840 (27991) 052-448685

חג הגינות שווה בעסוקה תשמ"א 1981
יסוד הוק זה אסור לסרב לקבל אדם לעבודה מחמת מינו או מחמת היותו נשוי או הורה, ... המוטבים על פי החוק.

רנו 9 1400 אוטומטית 1983 השכרה לשעבר קילומטר 160,000 ש"ח 18,000 (21408) 03-887162

טרנספורטר דיזל 1985, 1986 חלונות וספסלים "מכוניות עלית" (21340) 7510889

קווימס השכרת רכב מציעה למכירה צי רכב גודל 86 מהסוגים הבאים סובארו ג'סטי 1000 סובארו 1300 בתנאי אשראי נוחים ואחריות ליגיר ומנוע לתקופה של 3 חודשים או 5,000 ק"מ לפנות למנשה פרידמן 03-291114 03-295819 (23024)

לבית תיכון בת־ים דרוש מורה לאנגלית טל. 03-762373.

ביה"ס התיכון ע"ש סוקולוב (גימנסיה סוקולוב לאור) דרושים
• מורה לאנגלית (אפשרי בוגר/ת סמינר או סטודנט/ית היקף המשרה יקבע עם המועמד/ת
• פקידה
לטלפן 03-839863 03-822766 ובערב 03-871128.

לעבודה מיידית בת"א דרושה: פקידת יבוא מנוסה ידיעת אנגלית + הדפסה וטלקס. טל. 03-660366 לגב' הופמן.

למשרד רואה חשבון דרושה: פקידה כתבנית מנוסה בעל בעבר תמלילים למשרה מלאה. טל. 625972

צעירים בעלי רשיון מעל 15 טון להפעלת מיכלית שאיבה. 1000 ש"ח נטו + אחוזים
פקידה לחצי יום.
אינסטלטור בעל רכב לעבודות תיקונים על בסיס קבלני 052-557556

ORS שרותי כח אדם
למחלקה הטכנית בתל־אביב דרושות:
מלחימות/מחווטות
העונות על אחת מהדרישות הר"מ
1) נסיון של שנתיים לפחות במעגלים מודפסים:
א. משמרת ראשונה – פ"ת, ת"א
ב. משמרת שניה – חולון
2) יוצאות צבא: נסיון של שנתיים לפחות בח"א, ח"י או מודיעין, מישמרות ראשונה ושניה ברמת־השרון.
מועמדות מתאימות מתבקשות לפנות אל אגי או ציפי בימים א'-ה' בין השעות 08.30-16.00 ביום ו' ובחול המועד עד 12.00.
יש להגיע עם אישור על לימודים, פנקס שחרור ליוצאות צבא ואישורים ממקומות עבודה קודמים.
כתובתנו: כיכר אתרים 134, ת"א.
טלפון: 03-202460.
הטובים עובדים קבוע ORS

הדפוס־נעורים
בית־ספר תיכון מקצועי ומכללה טכנולוגית
טכנאי אחזקה ראשי
תאור תפקידים: אחזקת המתקנים הטכניים ופיקוח שוטף עליהם – מבנים, מערכות חשמל, קיטור, מים, ביוב וציוד טכני.
דרישות התפקיד: השכלה של טכנאי בניין או חשמל. נסיון של 5-10 שנים בעבודה דומה, כולל אחריות להפעלה צוות עובדים. (אפשרות לדיור במקום)
– המעוניינים יפנו בכתב למחלקת כח־אדם "הדסה – נעורים", דואר נעורים 40298
טלפון 053-666831
(המודעה מתייחסת לגברים ולנשים כאחד)

למוסד ציבורי גדול
דרוש/ה
מנהל/ת חשבונות ראשי/ת
★ השכלה ברמה של מנה"ח מדופלם או מקביל.
★ נסיון מקצועי של 5 שנים לפחות.
נא לפנות בכתב יד לת.ד. 1092 ירושלים 91999.
– סודיות מובטחת –

לנוחות המבקרים מתבקשים לדייק ולהגיע בזמן לבתי הקולנוע

סרטים

תל־אביב
אסתר: המורה 9.45, 7.30, 5
אמיליה: משפחת פלורד 9.30, 7.15, 5
בית ליסין: מונטי פייטון, טעם הוקן 11.15
בן־יהודה: הבלתי משוחדים 9.30, 7.00, 4.30
גורדון: פורסט הגבעה 9.30, 7.30, 4.30
גת: המכשפות מאיסטוויק 9.45, 7.30, 5
דיזנגוף 1: שם הורד 9.45, 7.30, 4.30, 11.00 1.30
דיזנגוף 2: גבר באהוב 9.45, 7.30, 4.30, 11.00 1.30
דיזנגוף 3: שירותים אישיים 9.45, 7.30, 4.30, 11.00 1.30
היכל: האלמנה השחורה 9.30 7.15
הוליווד: מרדף להב 7.15, ילדים חורגים לאלוהים 9.30
הוד – סקס
הוד: השוטר מבוורלי הילס 2 9.30, 7.15, 5
הקולנוע (בית ציוני אמריקה): יומן אהבות 9.30, 7.15, 4.30
חן 1: פגישה עיוורת 9.45, 7.30, 5
חן 2: לבו של אבג'ל 9.50, 7.35, 5
חן 3: הנוכל, האוהבת והמאהבת 9.55, 7.35, 5
חן 4: נשק קטלני 9.50, 7.30, 5, 2, 11
חן 5: אני והחברה 9.50, 7.25, 5, 2, 11
לב 1: המשפחה 9.50, 7.15, 4.40, 2
לב 2: גברים, גברים 10, 8, 5, 2
לב 3: משפחת המלוכלכים 10, 7.50, 5, 2
לב 4: נרדפי הרצון 10, 7.50, 5, 2
לימור: מעקב חושני 9.30, 7.15, 5
מוזיאון: סגור לרגל שיפוצים
סינמטק: קולנוע קיץ במוזיאון: בית האביבים 4.30, 7.15, 9.30
סבוי: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.30, 4.30
פריז: (אלנבי הפתוחה) בייבי ארוזנה 9.40, 7.30, 5
סינמה 1: סוד הצלחה 9.40, 7.30, 5
סינמה 2: ילדים חורגים לאלוהים 9.40, 7.30, 5
סמדר: סגור לרגל שיפוצים
הסינמטק הישראלי: בליד ראנר 9.30
פאר: לא שם דין 9.45, 7

ירושלים
אדיסון: השוטר מבוורלי הילס 2 9.15, 7.00, 4.30
אורנע: סגור
אורית 1: בעקב חושני 9, 7, 4.30
אורית 2: לא שם דין 9, 7, 4.30
אורית 3: לא יכולה בלי זה 9, 7
4.30 נודה כוכב אחר 11.15 רצח בעיניים
אורית 4: 007 באזור הסכנה 9, 6.50, 4.30
11.15 בעיר פברי לבות
אורית 5: סוד הצלחה 9, 7, 4.30
11.15 מבע העסקים של אבא
אורית 6: בייבי אריזונה 9.15, 7, 4.30
אריה: לא יכולה בלי זה 9.30, 7.15, 4.30, 12, 2
11.30 מופע הקולנוע של הוקי
צפון: דאן דה פלורס 9.30, 7
הפעה: הבלתי משוחדים 9.30, 7.00, 4.30
תמוז – "מבט אחרון": הדיפתריה שלא נמצאו של פלמים בעל הביצים הקנקיות 7.30, 9.40
תבליט: חבות מעבר לפינה צה"ס 9.50, 7.40, 5.30
תל־אביב: רובוקופ 9.30, 7.15, 5
הנמיה הישראלית: קזבלנקה 9.50

חיפה
אורה: השוטר מבוורלי הילס 2 9.15, 7, 4.30
אורלי: חבות מעבר לפינה 9.15, 7
אמפיתיאטרון: משפחת פלורד 9.15, 7
ארמון: סגור
חן: האלמנה השחורה 9.15, 7, 4.30
עצמון 1: רובוקופ 9.15, 7, 4.30
עצמון 2: גבר באהוב 9.15, 7, 4.30
עצמון 3: ילדים חורגים לאלוהים 9.15, 7, 4.30
פאר: המורה 9.15, 7, 4.30
קריאור: לא שם דין 9.15, 7, 4.30
בית אגרון: תום סבריאר 4.30, מלון לצעירים 6.00, 8.00, העבר השאר העד 9.45
תמות – הבחורים של אלבב
הנחל: הבלתי משוחדים 9.15, 7.00, 4.30
סנטר: אני והחברה 9.15, 7.15
עדן: רובוקופ 9.15, 7, 4.30
תיאטרון ירושלים: כותו של טוקן 9.30, 7
דאן דה פלורס 9.30, 7

קריות חיפה
פנורמה: המורה 9.15, 7
הבירה: בלוז לחופש הגדול 9.15, 7
אוריון: משפחת פלורד 9.15, 7
בית העם: סוד הצלחה 9.15, 7
הדובה: הנינג'ה האמריקאי 3 9.15, 7
ניצה: שרותים אישיים 3 9.15, 7
חן: הבלתי משוחדים 9.15, 7, 4.30
רב גת 1: פגישה עיוורת 9.15, 7, 4.30
רב גת 2: אני החברה 9.15, 7, 4.30

אשדוד
אסתר: הנינג'ה האמריקאי 3 9.30, 7.15
אשדוד: בלוז לחופש הגדול 9.15, 7.15

אשקלון
אסתר: הפרק מסקיטו 9.30, 7.30
גאון: לא שם דין 9.30, 7.15
רחל: לבו של אבג'ל 9.30, 7.15

באר־שבע
קרן: סוד הצלחה 9.30, 7, 4.30

הרצליה ■ רמת השרון
היכל: השוטר מבוורלי הילס 2
כוכב היכל: גבר באהוב 9.30, 7.15
כוכב: 007 באזור הסכנה 7, משחק פראי 9.30

עפולה
מיפתרון: סוד ההצלחה 9.00

חולון ■ בת ים
ארמון: קרוקודיל דנדי 7.30, 9.30
מגדל: המורה 7.15, 9.30
מתנ"ס קרית שרת: אל תקרא לי לבן 9.30 - 7.15 / 4.00 בכבי
סבוי: רובוקופ 9.30, 7.15, 5.00
עצמאות: השוטר מבוורלי הילס 2 9.30, 7.15, 5
רינה: השוטר מבוורלי הילס 2 9.30, 7.15, 4.30

כפר־סבא ■ רעננה
עמל: שם הורד 9.30, 7
תל: לא שם דין 9.15, 7
אורות: סגור
בית ברלה: הטפרה 8.30

לוד ■ רמלה
אורלי: סגור
בית דוד: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.15
אורון: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.15

נהריה ■ עכו
הוד: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.15
רקס: בן הדור האמריקאי 9.30, 7.15
אביליהמיה: סגור

נתניה
דוד: בשר כלו 9.30, 7.15
מגדלי: דימון חי 9.15, 7, 4.30
אסתר: השוטר מבוורלי הילס 2 9.15, 7
שרון: המכשפות מאיסטוויק 9.15, 7, 4.30

קרית אונו
מרכז קרית אונו: 007 באזור הסכנה 8

פתח־תקוה
שלום: קרוקודיל דנדי 9.30, 7.15
היכל 1: השוטר מבוורלי הילס 2 9.30, 7.15, 5
היכל 2: רובוקופ 9.30, 7.15, 5
היכל 3: משפחת פלורד 9.30, 7.15, 5

ראשל"צ ■ רחובות
ג.ג. רין 1: השוטר מבוורלי הילס 2 9.30, 7.15, 5
ג.ג. רין 2: שוטר ראש 9.30, 7.15, 5.00
ראשון: המורה 9.30, 7.30
בית העם: שם הורד 9.30, 7
הדר: סוד ההצלחה 9.30, 7.15
חן: המורה 9.15, 7.15

רמת־גן וגבעתיים
אורדע: פגישה עיוורת 9.40, 7.30
ארמון: המורה 9.40, 7.30, 5
לילי: מרדף להב 9.30, 7.15, 5
הדר: הבלתי משוחדים 9.30, 7, 4.30
רב גן 1: המכשפות מאיסטוויק 9.40, 7.25, 5
רב גן 2: הנוכל האוהבת והמאהבת 9.40, 7.30, 5
רב גן 3: מעקב חושני 9.40, 7.30, 5
רב גן 4: בקצב השעון 9.45, 7.30, 5
שבעת: לא שם דין 9.30, 7.15

הפועל ת"א דילגה בנקל מעל המשוכה של אליצור נתניה

מאת משה כהן

„מחזור של כמעט". כך ניתן לסכם את משחקי המחזור השני בליגה הלאומית בכדורסל, בו הוסיפו קבוצות הפועל מירושלים וחיפה להפתיע. המשחק המרכזי של המחזור בין הפועל ת"א לאליצור נתניה היה המשחק המשעמם ביותר אמש והתל־אביבים זכו בנצחון קל.

אמש הוכח שוב, כי הפערים בין הקבוצות צומצמו ואין עוד משחקים „בטוחים", כמו בעונות הקודמות. את הרושם הטוב ביותר הותירה הפועל ת"א, שלא התקשתה להביס את אליצור נתניה.

מכבי ת"א עדיין לא הצליחה להכנס להילוך גבוה, אבל מוקדם מידי להסיק מסקנות לגבי המשך העונה. הפועל חיפה המשיכה להפתיע ואמש היא [illegible]

לאבאן מרסר בנסיון קליעה לסל הנתניתי, תחת שמירתם הצמודה של נברסון ולוקאס.

הטבלה הלאומית

	הקבוצה	משח׳	נצ׳	הפס׳	סלים	נק׳
1.	הפועל חולון	2	2	0	144:177	4
2.	הפועל ת"א	2	2	0	145:174	4
3.	גליל עליון	2	2	0	136:161	4
4.	מכבי ת"א	2	2	0	166:183	4
5.	הפועל ים	2	1	1	181:191	3
6.	אליצור נתניה	2	1	1	169:173	3
7.	בית"ר ת"א	2	1	1	175:167	3
8.	אליצור רמלה	2	1	1	169:157	3
9.	הפועל חיפה	2	0	2	145:132	2
10.	מכבי חיפה	2	0	2	187:169	2
11.	מכבי נתניה	2	0	2	189:165	2
12.	מכבי ר"ג	2	0	2	203:159	2

עובדות ומספרים מחזור 2

הפועל ת"א 85 (42)
אליצור נתניה 72 (28)
המצטיין: יונתן דלול
שופטים: וידובניק וורניק
צופים: 5000
אולם: יד אליהו

★ הפועל ת"א: דלול 19, סאונס 19, מרסר 19, איימוס 13, פרישמן 11, לאומף 4.

★ אליצור נתניה: מאלוביק 14, ווייסמן 14, נברסון 10, לוקאס 9, קימן 8, פייר 7, גורן 6, ברכה 4.

מכבי ת"א 99 (59)
הפועל ים 96 (39)
המצטיין: ריקי בראון
שופטים: זגול ודמות
צופים: 1900
אולם: מלחה

★ מכבי ת"א: מאגי 25, ג'מצ'ייר 19, ברקוביץ 16, באולד 16, קורנליוס 8, ארואסטי 7, דניאל 5, סימס 5, ליפין 2.

★ הפועל ים: בראון 31, בנט 25, מילר 23, קנז 11, האריסון 9, חזן 7.

גליל עליון 62 (40)
הפועל חיפה 61 (32)
המצטיין: אבנר שטרסוב
שופטים: זליגר וגוטליב
צופים: 1500
אולם: רוממה

★ גליל עליון: ליף 24, מרסין 16, הנפלד 18, פריימן 5, מזרחי 2, פלישר 2.

★ הפועל חיפה: יוסטון 16, שטרסוב 15, גודס 10, חלס 8, יזברסס 6, קסיף 6.

אליצור רמלה 98 (51)
מכבי חיפה 96 (54)
המצטיין: משה סניור
שופטים: פישר והגן
צופים: 800
אולם: רמלה

★ אליצור רמלה: מקנזי 27, חוזז 22, ויליאמס 18, סניור 16, והפסטר 11, משה ניסים 4.

★ מכבי חיפה: בוזין 28, שפע 21, רוזנברג 16, פלוהארט 12, גודזון 10, שטיינהאוזר 7, ברגע 2.

הפועל חולון 104 (51)
מכבי ר"ג 85 (34)
המצטיין: בל דאוסון
שופטים: מנשה הרמן ועמי גלילי
צופים: 500
אולם: אוסישקין

★ הפועל חולון: דאוסון 37, סרי 20, בודמור 17, אורנג' 16, בוגין 8, מולכו 2, אלימלך 2, דיסמן 2.

★ מכבי ר"ג: מאיר 25, קילינג 22, בינו 10, רכליס 7, ארדיטי 7, שילר 4.

בית"ר ת"א 83 (44)
מכבי נתניה 74 (43)
המצטיין: [illegible]
שופטים: עמית ונוימן
צופים: 200
אולם: ד. ברנדיון

★ בית"ר ת"א: סימפסון 23, יעקבי 17, מודו 13, האבוד 10, גינזבורג 7, מוסקוביץ 5, קולהאוס 4, שטיין 4.

★ מכבי נתניה: בלאט 19, בראון 18, סטאק 17, קרטר 12, שלכטר 6, בספי 2.

מלך הסלים

1.	בל דאוסון (חולון)	58
2.	בוזין (מכבי חיפה)	56
3.	סימפסון (בי ת"א)	55
4.	סאונס (הפועל ת"א)	53

החמישיה

משה סניור (אליצור רמלה)
יונתן דלול (הפועל ת"א)
ריקי בראון (הפועל ים)
מרק סימפסון (בית"ר ת"א)
בל דאוסון (הפועל חולון)

הכוכב

יונתן דלול

יונתן דלול, שחקן הרכש של הפועל ת"א, שהיווה אמש גורם ראשי בנצחונה הקל של קבוצתו בקרב צמרת מול אליצור נתניה.

דלול קלע ללא דופי [illegible]

במחזור הבא

(18.10.87)
מכבי ת"א – מכבי נתניה
גליל־עליון – הפועל ים
הפועל חולון – הפועל חיפה
מכבי חיפה – מכבי ר"ג
אלי נתניה – אלי רמלה
בית"ר ת"א – הפועל ת"א

נשים

אלה תוצאות משחקי המחזור השני בליגה הלאומית לנשים: הפועל גלבוע – בני יהודה ת"א 69:71; אליצור ת"א – הפועל חיפה 63:77; הפועל [illegible] – אליצור פ"ת 59:69; הפועל ת"א – אליצור קרית־אונו 38:58; מכבי ת"א – הפועל ירושלים 44:79.

המשחק המרכזי

ויינקרנץ ניצח את שרף ללא מאמץ

מאת יוסי משורר

שחקני הפועל ת"א הוכיחו אמש שוב, כי השנה הם יהוו גורם חשוב במאבק על כתר האליפות. חניכיו של משה ויינקרנץ [illegible] את ידידו הטוב המשובב, צבי שרף – 72:85 (28:42).

ההפתעה היחידה במשחק היתה הדרך הקלה בה הושג הנצחון התל־אביבי. אפילו פעם אחת לא הצליחו הנתניתים להוביל והיתרון התל־אביבי לא הוטל בספק אף לרגע.

[illegible] של עמוס פרישמן, [illegible] לינקון סאונס, שקלע היטב ולאבאן מרסר, [illegible]

האימון הקל של דאוסון

מאת ניסן פרידמן

הנצחון הקל של הפועל חולון על מכבי ר"ג 85:104 (34:51) [illegible]

[illegible] 37 נקודות [illegible]

רק בפתיחת המחצית השניה ניצלה ר"ג הפיגור [illegible] בלבד (55:48). בשאר שלבי המשחק שלטה חולון ללא עוררין.

העולה מנתניה נשברה בסיום

מאת דוד בבלי

העולה החדשה לליגה הלאומית, מכבי נתניה, נחלה אמש הפסד ביתי צורב מול קבוצתה הבינונית של בית"ר ת"א – 74:83 (43:44).

שחקני „עיר היהלומים" לא הצליחו להוות יריב הולם לשחקני „המנורה". משחקם היה חלש ומפוזר ונראה, שהם יתקלו בקשיים מרובים במהלך העונה.

הבית"רים נהנו מיכולתם הטובה של סימפסון, יעקבי ומודו, שקלעו ללא דופי והצליחו למוטט בדקות הסיום את יריבתם.

במחצית הראשונה עוד הצליחו הנתניתים להחזיק מעמד, אבל בדקות הסיום הצליחו האורחים להבטיח ללא קושי את נצחונם.

הנצחון ברח מידי גודס

מאת יצחק צ'יבין

שחקנה הצעיר של הפועל חיפה, גיא גודס, היה אמש השחקן האומלל ביותר באולם רוממה. שמונה שניות לפני תום משחק קבוצתו מול הפועל גליל־עליון, ניסה גודס לקלוע מבחוץ. הוא החטיא ולמזלו הכדור החוזר שב אליו. גודס ניסה לקלוע שוב והכדור נחטף ממנו. [illegible] לגליל־עליון – 61:62 (32:40).

המשחק עצמו לא התעלה לרמה מניחה את הדעת. שחקני שתי הקבוצות הרבו לאבד כדורים פשוטים ולהחטיא ממצבי קליעה נוחים. השחקן המצטיין במשחק היה ללא ספק אבנר שטרסוב, שקלע חמישה סלי שלוש נקודות.

בשורות הגליל בלט רק כדי ליף, שלמעשה החזיק את חבריו בתמונת המשחק.

בפתיחת המשחק הוליכו שחקני הגליל ללא קושי, אבל בהמשך עברה היוזמה לחיפה. בדקות הסיום שוב הצליחו שחקני הגליל ליצור לעצמם יתרון ברור, שלמעשה הספיק להם.

סניור החזיק רמלה בתמונה

מאת משה דנציגר

כדורסלני מכבי חיפה [illegible] אמש הם נוצחו ברמלה ע"י אליצור המקומי – 98:96 (54:51).

הרמלאים ראויים [illegible] שכן הם שיחקו בשאפתנות רבה ולא נבהלו מיריבתם היוקרתית. את הפתעת המשחק היווה [illegible] משה סניור, [illegible] ללא דופי ואף קלע סלים חשובים בדקות המכריעות.

16 שניות לפני תום המשחק הוליכה רמלה ביתרון – 94:96. [illegible] 96:96. שלוש שניות לסיום הצליח חוזז לכפר על טעותו, לאחר שבוצעה עליו עבירה. חוזז לא התרגש והצליח לקלוע את שתי זריקות העונשין בהצלחה.

הגשם שיבש את אליפות הטניס

משחקי הסיבוב הראשון באליפות הטניס הלאומית [illegible] בגלל הגשמים. רובם הופסקו במערכות הראשונות ויימשכו היום.

[illegible]

כדורעף

אלה משחקי המחזור השני בליגה הלאומית בכדורעף, שיערכו היום: מכבי חיפה – מכבי פ"ת, הפועל עמקים – הפועל [illegible], הפועל [illegible] – הפועל כפר־סבא, הפועל רמת־אביב – הפועל קרית־אתא, אליצור ת"א – הפועל המעפיל, הפועל עידן – הפועל מטה אשר.

האלופה נזקקה למזל רב בבירה

מאת יצחק קליין

רק ניסיונם העשיר של שחקני מכבי ת"א, הוליך אותם בדקות הסיום [illegible] מול הקבוצה [illegible] של הפועל ירושלים – 99:96 (59:39).

[illegible]

המחצית הראשונה היתה טובה לשחקני ת"א, שהוליכו ללא קושי בתום המחצית – 39:59. המחצית השניה נפתחה ע"י ירושלים בסערה. תוך ארבע דקות קלעו [illegible] 20 נקודות, לעומת ארבע של ת"א. בהמשך הם אף עלו ליתרון – 78:82. [illegible] ת"א לעצמם והצליחו לנצל כמה איבודי כדור [illegible] של ירושלים, [illegible] עם נצחון דחוק.

הבלגי פאנאס ובת ארצו דיק זכו בצליחת הכנרת התחרותית

אליאב טל בן ה־15 היה ראשון בין הישראלים וחמישי בדירוג הכללי ● הבלגית כבשה את המקום השני בדירוג והקדימה שני בלגים נוספים

כריסטיאן פאנאס, בן 19, מבלגיה, זכה אתמול בצליחה הבין־לאומית ה־18 של הכנרת. הוא עבר מרחק של כ־10 קילומטר מעין־גב לחוף גיא בטבריה בזמן של 1.52.49 שעה (34 שניות [illegible] 1976 ע"י [illegible]).

בין הנשים הגיעה ראשונה, ושניה בדירוג הכללי, שאנטל דיק בת 21 מבלגיה, שקבעה שיא צליחה חדש לנשים בזמן של 1.57.58 שעה.

בשעה 8.30 בדיוק, [illegible] ניתן אות הזינוק ע"י מנכ"ל הפועל יצחק אופק, בחוף עין־גב. 31 שחיינים, ביניהם ארבעה מחו"ל, [illegible] המשתתפים הוא נער בן 11, אייל הררי מהפועל חולון.

[illegible] פאנאס הבלגי [illegible] לאורך כל המיכהה על קצב [illegible]. אחריו, בהפרש של כמה מאות מטרים, שחו האורחים מבלגיה. [illegible] שגב פורת מהפועל גליל עליון ויגל סקוביבקי מהפועל ימק"א ירושלים.

לקראת הקילומטר השביעי התעייפו השחיינים הישראלים ואת הכבודה ביניהם נטלו, עד לסיום, הנער אליאב טל מהפועל נתניה ואיילת אורן מהפועל גליל עליון.

טקס חלוקת הפרסים נערך בחוף גיא בטבריה. ברכו את המשתתפים וחילקו את הפרסים למנצחים: סגן ראש עירית טבריה יוסי פרץ, מנכ"ל הפועל יצחק אופק, ומזכיר מועצת פועלי טבריה יוסי כהן.

צליחת הכנרת אורגנה ע"י מרכז הפועל ועירית טבריה, בשיתוף עם מחלקת הספורט של המועצה האזורית עמק הירדן, המרכז לתיירות [illegible] בטבריה, מועצת פועלי טבריה.

נצחון בלגי כפול בכנרת: כריסטיאן פאנס ושאנטל דיקס צלחו בהצלחה את הכנרת והקדימו את השחיינים מישראל (צילם: א.קנפר).

המנצחים: גברים: 1. כריסטיאן פאנאס (בלגיה) 1.52.59 ש'; 2. ג'ז ראנב (בלגיה) 2.07.07 (רביעי בדירוג הכללי); 3. שגב פורת (הפועל גליל עליון) 2.11.19 (שביעי בדירוג הכללי). נשים: 1. שאנטל דיק (בלגיה) 1.57.58 (שניה בדירוג הכללי); 2. היידי ורקסויה (בלגיה) 2.05.55 (שלישית בדירוג הכללי); 3. איילת אורן (הפועל גליל עליון) 2.08.42 (שישית בדירוג הכללי). נערים: 1. אליאב טל (הפועל נתניה) 2.07.35 (חמישי בדירוג הכללי וראשון בין הישראלים); 2. גרב סקוביבקי (הפועל ימק"א ירושלים) 2.11.37; 3. בועז סוורץ (הפועל ימק"א ירושלים) 2.14.28. נערות: 1. מיכל סקר (הפועל חולון) 2.19.48; 2. נירית הררי (הפועל חולון) 2.72.38; 3. שולי כהן (הפועל רחובות) 2.26.47.

הנשיא הרצוג מעניק המדליה לגליקשטיין (צילם: י.הררי)

הרצוג: גליקשטיין חלוץ ומופת בספורט

מאת אלי גרונר

נשיא המדינה, חיים הרצוג, העניק אתמול את מדליית האיגוד הבין־לאומי לטניס לשלמה גליקשטיין לציון 25 הופעותיו בגביע דייוויס.

במהלך הטכס במשכן הנשיא בירושלים לא הסתיר גליקשטיין את התרגשותו. המדליה הוענקה לו במעמד בני משפחתו, חברים ורבים, שליוו אותו לאורך הקריירה המזהירה שלו. [illegible]

הנשיא הרצוג [illegible] „גליקשטיין העלה את הטניס הישראלי על המפה" [illegible] חלוץ ומופת ספורטיבי [illegible]

[illegible] יותר מ־25 הופעות בדייוויס [illegible]

שוודיה הצטרפה להודו בגמר הטניס

שוודיה השלימה אתמול את נצחונה על ספרד 2:3 והיא תתמודד עם הודו המפתיעה בגמר גביע דייוויס בטניס.

ההתמודדות החלקית בברצלונה לאחר יום של גשמים, איפשרה לסטפן אדברג לזכות בנקודה השלישית והמכרעת בנצחונו על אמיליו סנצ'ז 4:6,6:8,4:6. תהיה זו ההופעה החמישית ברציפות של השוודים בגמר.

אדברג נזקק לשעתיים כדי להכניע את יריבו. המשחק הופסק [illegible] ל־20 דקות בגלל ממטרים עזים, אולם הוא חודש והגיע לידי הכרעה. הספרדי הוליך 0:3 במערכה הראשונה, אולם אדברג הפך הקערה על־פיה [illegible]

גמר הדייוויס יהיה בדצמבר [illegible]

במשחק הפורמאלי האחרון ניצח הספרדי חבייר סנצ'ז את מאטס וילנדר.

סטפן אדברג מונף אל־על ע"י חבריו הצוהלים לאחר שהעלה את שוודיה לגמר גביע דייוויס.

חזן ועטר נעדרו מאימון העתודה

מאת שמואל קליגר

נבחרת העתודה של ישראל המשיכה אתמול באימוניה לקראת המשחק הקרוב נגד הנבחרת הצעירה של קפריסין, שיהיה בחיפה ב־21 באוקטובר, במשחק מוקדם של הנבחרת הבוגרת נגד נבחרתה הלאומית של קפריסין.

המאמן [illegible] הריץ את 21 חניכיו באימון כושר ולאחר מכן במשחק פנימי [illegible] אצטדיון רמת־גן.

לא השתתפו באימון אלון חזן מהפועל פתח־תקוה וראובן עטר [illegible] מכבי חיפה. [illegible]

קפריסין עלולה לבטל בואה לארץ

מאת ג.אשר

נבחרת קפריסין בכדורגל הבהירה אתמול, כי היא עלולה לבטל את משחקה מול נבחרת ישראל ב־21 באוקטובר בחיפה. הקפריסאים הודיעו, כי יבטלו את בואם לישראל אם יתברר כי לא יתיצבו בהרכבם החזק ביותר.

אלופת קפריסין, קבוצת אומוניה, עלתה לשלב הבא בגביע אירופה לאלופות ולפיכך לא תוכל לשחרר את שחקניה למשחק מול ישראל.

הביטול של נבחרת קפריסין עלול לגרום להתאחדות הישראלית בעיות. שכן, המפגש יועד להנצחתו של המאמן אבי רן ז"ל. לפיכך הוחלט, כי המשחק מול נבחרת מלטה בחודש נובמבר יהיה לזכרו של אבי רן אם תבטל נבחרת קפריסין את בואה.

מזכירות ההתאחדות לכדורגל קבעה אתמול, כי רב שהר, ראובן פריינר ועמנואל שפר ימשיכו לכהן כחברי ועדת הנבחרות של ההתאחדות לכדורגל.

הנהלת ההתאחדות לכדורגל אישרה שינוי בתקנון ההעברות הקובע, כי שחקן מעל גיל 38 לא יחשב כהעברה. השינוי בתקנון התקבל על־פי פניתו של הכדורגלן יעקב זיתוני מהפועל חולון.

זיתוני טען, כי בגין גילו אין הקבוצות חפצות ל„בזבז" עליו העברה. הוא מנהל מגעים עם קבוצה בליגה הלאומית ובינהן מכבי פ"ת.

השינוי בתקנון יאפשר למספר שחקנים נוספים בגיל מתקדם כאברהם לב לעבור לקבוצה אחרת לא על חשבון מכסת ההעברות.

ראשל"צ התנחמה בנצחון בגומלין

מאת שמואל קליגר

[illegible] לקבוצת הכדורעף של מכבי ראשון לציון [illegible] להמשך המשחקים בגביע אירופה לאלופות [illegible] 23:27.

[illegible] של 9 שערים במשחק הראשון 24:32 [illegible]

כ־600 צופים היו באולם [illegible]

לאחר ההפסקה עוד הצליחו המקומיים להוליך בהפרש 6 שערים, לפני שנשברו בגלל עייפות [illegible]

הרבו להבקיע למכבי ראשון לציון: בנקן 7, דודקר 6, אוסלנדר 5. [illegible] 7 שערים.

בנות חולון נוצחו 36:14

מאת שמואל קליגר

בנות צ.ס.ק.א סופיה מבולגריה עלו לשלב הבא בגביע אירופה לאלופות בכדוריד, לאחר שהביסו גם במשחק החוזר את אלופת ישראל, מכבי שרית חולון – 14:36.

בהפסקה הוליכו הבולגריות בפער של 10 שערים (5:15). גם במשחק הראשון בסופיה ניצחו הבולגריות 5:32.

אם יש לך מניות בנקאיות חסומות, כדאי שתזכור כי נוספו להן יתרונות חשובים:

■ הגנת הצמדה
בתקופה שבין אוקטובר 1987 לאוקטובר 1989 תקבל הצמדה לדולר בצירוף תשואה של 9.4% או הצמדה למדד, לפי הסכום הגבוה.

■ נזילות
ב־1.11.87 תיפתח המניה למסחר בבורסה לני"ע בת"א. כך יהיה בידך למעשה נכס כספי אותו תוכל לממש בכל עת ע"י מכירה בבורסה.

אל תפדה את המניות הבנקאיות לפני שבדקת מה טוב בשבילך

מפעל הפיס מודיע

בהגרלת רב פיס מס' 41/87
שתיערך ביום ג' 6.10.87 י"ג בתשרי תשמ"ח
יועלו בגורל:
קוטג' מס' צ/1־6 גוש 10620
חלקה 118
קיסריה וילג' שנבנה ע"י דניה סיבוס,
חברה לבניה בע"מ, חברת בת של
אפריקה ישראל להשקעות בע"מ.

מכונית וולוו 340 בז' מיטל
מס. שילדה 317952

קרא מחר ב ידיעות אחרונות

● מלחמות המודיעין: על השבויים במסור — פרק נוסף מספרו של איתן הבר
● בלי ריבית: הגורחים – בנק הקואופרטיב של הרדיים — שושנה חן
● פראג 1987: [illegible] — שולמית אלוני
● מעבר להגיון: [illegible] — אלי חליפה
מלך חיי הלילה של ירושלים ● מעצב בקו נטוי ● הילדה העשירה של פיקאסו ● שווה זהב ● עוד על הקרינה.

● אידה נודל: [illegible] — ענת טל־שיר
● במוסף לתרבות, ספרות ואמנות: „סיפורים בראש" – מבצע משותף עם גלי צה"ל.

אלמקס [illegible]
[illegible] 204650 – 19 [illegible]
[illegible] 232381 – 7 [illegible]
[illegible] 232553 – 10 [illegible]
[illegible] 335312 – 33 [illegible]
[illegible] 905271
[illegible] 7511874 – 41 [illegible]
[illegible] 5515671
אלמקס [illegible]

עיריית פתח־תקוה
הועדה המקומית לתכנון ולבניה [illegible]
[illegible]

هكذا من الاهل

תמונה קבוצתית עם כנסת

מאת ח"כ פרופ' שבח וייס

הכנסת הי11 סיימה שלושה מושבים. יתכן שתסיים גם מושב רביעי, אך היא שקועה באווירת התפירות זה כחצי שנה. בין ראשית 1949 ועד סתיו 1987, במשך כ־39 שנים, כיהנו בישראל 11 כנסות. באספה המכוננת (הכנסת הי1) נקבע מודד למנדט אחד ל־3,592 קולות (באותן הבחירות, בשלהי מלחמת השיחרור, השתתפו 440,095 מצביעים) ואילו המודד למנדט בכנסת הי11, עמד על 16,785 קול (והשתתפו 2,091,402 מצביעים). כל אחד מן הח"כים מייצג אפוא פי חמישה ויותר מצביעים מן הח"כ בכנסת הראשונה.

בכנסת הי11 מכהנות 10 נשים. כאשר נבחרה כנסת זו, היו שניים מחבריה מעל גיל 70, ול־11 מחבריה עדיין לא מלאו 40 שנה. 100 חברי כנסת מתגוררים ביישובים עירוניים ו־20 בכפריים. 22 מהם בתל־אביב, 23 בירושלים ורק 6 בחיפה. 113 הח"כים הם יהודים, 5 ערבים ו־2 דרוזים. כאשר נשאלו הח"כים על מקצועם, 21 מהם הצהירו כי הם משפטנים, 16 חקלאים; 11 מורים; 11 כלכלנים; 10 מנהלי חברות; 8 עתונאים; 5 ראשי רשויות מקומיות וסגניהם; 3 פקידים; 3 רבנים; 2 [illegible]. היו גם בודדים שהצהירו על מקצועות יותר ספציפיים כמו מהנדס, סופר, מדינאי, הסטוריון, יו"ר מפלגה, תלמיד ישיבה, [illegible] מסגר.

תמונת המצב הפרלמנטרית (נכונה לקיץ 1987) היא אפוא זו:

קואליציה	ח"כים
הליכוד*	43
המערך	40
המפד"ל	5
ש"ס	4
אגודת ישראל	2
	94
אופוזיציה	**ח"כים**
מפ"ם	6
ר"צ	5
התחיה	5
חד"ש	4
המתקדמת	2
שינוי	2
מורשה	1
כך	1
	26 ח"כים

* הח"כים אבוחצירא (תמ"י) והורביץ (אומץ), צורפו לסיעת הליכוד.

חוג המשוטטים

גם בכנסת הי11 התפשט נוהג השיטוט של ח"כים מסיעה לסיעה. משוטטי גבעת רם שינו במידה מסויימת את הרכב הכנסת לעומת מצבה יום אחרי הבחירות בקיץ 1984. שלושה חברי כנסת נטשו סיעותיהם ופנו לסיעות אחרות (דרוקמן, שריד, וירשובסקי); חמישה הצטרפו עם סיעותיהם לסיעה אחרת (אבוחצירא, בן אליעזר, הורביץ, וייצמן ועמר); שישה פרשו מסיעתם וכוננו סיעה חדשה (גרוסמן, גרנות, ותר, סרטני, צבן ושם־טוב); חבר כנסת אחד נשאר בסיעתו אף שהצטרף למפלגה חדשה (ארצי); שלושה ח"כים איימו בניידות אך לא מימשו איומם (ר. איתן, י. יוסף, ז. עטשי) ורק חבר כנסת אחד, כאשר הרגיש חוסר נחת בכנסת ובסיעתו, נהג באבירות ופרש מן הכנסת – היה זה מרדכי בראון.

קופוזיציה

זו עדיין קואליציה גדולה, אך מערכת היחסים בתוכה וגם עצם גודלה, גורמים לכך שחברי כנסת רבים נוהגים מנהג „קופוזיציה" – חברים בקואליציה אך מצביעים עם האופוזיציה. רשימת ח"כים אשר הצביעו שלא בהתאם להוראות הנהלת הקואליציה יותר משלוש פעמים, כוללת לפחות 18 חברי קואליציה. חלק מהם חוזר על מינהג זה הלוך וחזור, כך נהג וירשובסקי כאשר סיעת האם שלו נמנתה עם הקואליציה, כך נוהגים רמון, ליבאי ואחרים. מי שטוען שהכנסת הזאת היא „חותמת גומי" של הממשלה, טועה ומטעה. דווקא בכנסת הזאת מרחב האוטונומיה של הח"כ הבודד הוא גדול יותר מכל קודמותיה.

האופוזיציה בכנסת הי11 איננה גדולה. עתה נימנות עמה 8 סיעות, המונות כולן יחד 26 ח"כים. הגדולה בסיעות האופוזיציה היא מפ"ם המונה 6 ח"כים וגם אלה לא נבחרו ישירות על־ידי הצבור, אלא במסגרת המערך. הסיעה האופוזיציונית הגדולה מבין אלה שנבחרו על־ידי המצביעים באופן ישיר היא התחיה המונה 5 ח"כים. סיעה זו זכתה בתמיכה של 4 אחוזים. סיעות אופוזיציה אחרות זכו בתמיכה קטנה יותר. ר"צ ב־2.4 אחוזים; חד"ש ב־3.4 אחוזים; המתקדמת ב־1.8 אחוז; שינוי ב־2.6 אחוזים; מורשה המקורית (יחד עם מצ"ד), ב־1.6 אחוז וכך ב־1.2 אחוזים. בשיטות בחירות הנהוגות בעולם הדמוקרטי – אזוריות־רוביות כנוסח אנגלו־סכסי, אזוריות יחסיות נוסח רוב האומות הדמוקרטיות בעולם, בשיטה המערב־גרמנית המעורבת – ספק אם איזו סיעה מסיעות האופוזיציה של ישראל היתה עוברת את סף בית הנבחרים. על כן, על־ידי עצם השימוש בשיטת הבחירות היחסית־ארצית, הופכת ישראל למדינה הייצוגית ביותר בעולם הדמוקרטי (בקו הירוק).

[illegible]

כל תלונות האופוזיציה בדבר הזלזול, בעיקר בימים האחרונים, הן מוגזמות ביותר. זאת ועוד, תקנון הכנסת מעניק לאופוזיציה זכויות [illegible] בדמוקרטיה המערבית. לאופוזיציה עומדת הזכות, גם לסיעה היחידה, להגיש הצעות אי אמון בממשלה, ללא הגבלה. בדרך זו, משתלטות סיעות האופוזיציה על סדר היום של הכנסת ומצמצמות עד מאד את הזמן המוקצה להופעות הקואליציה. בשלושת מושביה של הכנסת הי11 הוגשו 119 הצעות אי־אמון. יוצא אפוא שבאמצעותן תפסו סיעות האופוזיציה 119 פעמים את תשומת לב הצבור לענינן, ודוברי האופוזיציה הופיעו 238 פעמים על דוכן הכנסת בענינים אלה. שכן נוסף לדובר המגיש את הצעת אי האמון יש זכות הדיבור לחבר סיעה נוסף. במסגרת „הודעות סיעה". לחברי האופוזיציה יש מנה מוגברת של הצעות לסדר היום. יו"ר הכנסת והנשיאות נוהגים לאשר לחברי האופוזיציה הרבה מאד הצעות דחופות ושאילתות בעל־פה. וזאת מתוך התחשבות מיוחדת בעבודה בכנסת ובחברי האופוזיציה, שהם פרלמנטרים בולטים, נואמים [illegible] ומשכילים „פלפל" בחיי הפרלמנט. מתקיים, איפוא, לצד זכויות היתר הגלויות של האופוזיציה, גם [illegible], לעיתים גלוי. כך למשל נשאלו 269 שאילתות בעל־פה. לשאילתות אלה אפקט פרלמנטרי ותעמולתי חריף, 99 הוקצו לחברי האופוזיציה. וזה בעבר לגודלה היחסי. יתר על כן, בשאלות הנוספות המוקצות לחברי הכנסת הנוכחים באולם, נוהגים יושבי ראש הישיבה להקצות שאלה נוספת אחת, מתוך שתיים לחבר אופוזיציה. אך [illegible] היא באישור ההצעות הדחופות לסדר היום. כ־40 אחוז מהן, מוקצות לחברי האופוזיציה שהם כרבע מכלל חברי הכנסת ופחות משליש מכלל חברי הכנסת שאינם שרים וסגני שרים.

האופוזיציה הקטנה והמרדנית היא הכוכבת של התקשורת הכתובה והאלקטרונית. היא מספקת לעתונאים את ההפנינג הפרלמנטרי הקבוע, היא רועמת, זועקת ומזדעקת, פיקנטית, חריפה לשון ומאומנת באופן יוצא מן הכלל בסוג הפעלולים האהובים על אנשי התקשורת. יתר על כן, רוב העתונאים „המכסים" את הכנסת, הם בעלי השקפת עולם רדיקאלית, הקרובה לזו של אגף השמאל של האופוזיציה והם נוהגים להבליט ולחשוף את השמאל הקיצוני ואת [illegible] עמעום ההר־צדדיות, הם נוהגים לאזן באמצעות חשיפת הימין הקיצוני. על כן, הצמדים הטיפוסים בהופעה תקשורתית „מאוזנת", הם בר"צ ומן התחיה.

אם נקודת המוצא והמניע העיקרי של איש צבור קשור להסיעה, רצוי שיהיה חבר אופוזיציה, מסיעה שבאל ציונית, או מן התחיה, או חריג בסיעתו. רצוי חריג יוני מאד או ניצי מאד.

הכנסת היא בקיומו של הדיבור („פרלה"־לדבר, „פרלמנט"), הדיבור הוא הכלי העיקרי של הפרלמנטר, באמצעותו הוא נושא את המחאה. „המחאה של היום" בדברי פרידריך מרקוזה „היא הפרוגרמה של מחר". לאופוזיציה מוענקת בכנסת זכות המחאה, ללא גבול, ובאמצעותה היא מתמודדת בהופעות, על דעת הקהל. למה עוד אפשר לצפות?

מאזינים לעצמם

חלק מפעילות הכנסת מתרחש במליאה, חלקה בוועדות, חלקה בפרוזדורים וחלק חשוב במזנון. זו דרכם של הפרלמנטים, ובכך אין הכנסת יוצאת דופן.

במליאה עולות ההצעות לסדר היום, הרגילות והדחופות, שם ניתנות התשובות לשאילתות הרגילות והשאילתות בעל־פה, במליאה מתקיימים הדיונים בהצעות החוק ובהסתייגויות לחוקים, שם מתנהלים הדיונים ומוגשות הצעות אי האמון. מי הם פעלתני המליאה? זו קבוצה של כ־20 ח"כים המרבים להופיע ועוד כ־20 ח"כים המרבים להאזין. רק חלק מן המופיעים מאזינים לדברי אחרים. יש מי שמגיע לאולם המליאה, עולה לדוכן, נושא את דברו ומסתלק כלעומת שבא. יש מהחכמים יותר ובעיקר מי שמתאמצים היטב עם עיתותיהם בתקשורת, הם מגיעים לאולם המליאה לשאת את דבריהם, עמם מגיעים ליציע העתונאים [illegible] – הנואם נואם, העתונאי רושם, צלם הטלוויזיה מצלם, ובסוף הדברים זה נוטש את האולם ואלה את היציע. זו דרגת ההצלחה העליונה של חבר כנסת ורק יחידי סגולה שאינם מקרב בני התמותה הפרלמנטרים, זוכים במעמד שכזה.

אנשי הדיבור

בין ברכי הנואמים בכנסת הי11, אפשר למצוא את: שבח וייס – 301 הופעות; מ. פלד – 281; יאיר צבן – 248; מ. וירשובסקי – 238; ת. טובי – 237; רן כהן – 163; ת. גרוסמן – 162; י. ארצי – 162; ב. שליטא – 157; ג. כהן – 156; עדנה סולודר – 151; מאיר כהנא – 145; חיים רמון – 138; דן תיכון – 135; אורה נמיר – 119 ואם נוסיף לכך עוד 29 הופעות בשם הוועדה שהיא עומדת בראשה, או אז מדובר כ־148 הופעות. גם לח"כ אברהם שפירא יש 60 הופעות בשם ועדת הכספים וזה לא מעט.

חברי הכנסת שולמית אלוני, צ'רלי ביטון, אלעזר גרנות, אברהם ורדיגר, אמנון לין, אוריאל לין, מנחם פורוש, הם מחשובי המשתתפים במליאת הכנסת ואולי הבולט מכולם הוא יוסי שריד, אשר בכל אחת מ־112 הופעותיו מצליח לקומם, להלהיב, להרגיז לשמח ובעיקר לרתק את מאזיניו ואת חבריו ואוהדיו הרבים בתקשורת הכתובה והאלקטרונית. ליוסי שריד מעמד מיוחד בכנסת. הוא ה„גורו" שלה ובמיגונה [illegible] יש לו גרופים רבים. שריד הוא תופעה ומורה הלכה לרבים מקרב הח"כים, אלא שאיש מהם טרם הצליח לבסס לו כל כך הרבה מסופי ביטוי וחשיפה. לטעמי – הרי שאבא אבן, ש. אלוני, ת. גרוסמן, א. גרנות, ש. דיניץ, מ. ותר, ת. טובי, גאולה כהן, י. צבן, ר. נחמן, ח. רמון, ה. שם־טוב, ויוסי שריד, הם מן הנואמים המעניינים בבית, אך זו שאלה של טעם.

חשובים וחשובים לעת מצוא

יש חברי כנסת שאינם מרבים להופיע ובכל זאת יש להם חשיבות רבה בעיצוב מעמדה והגברת השפעתה של הכנסת. דוגמה לטיפוס כזה של ח"כ יכול לשמש ח"כ דן מרידור. מרידור ריכז ועדת משנה של ועדת החוץ והבטחון אשר בחנה את מדיניות הבטחון של ישראל. הדו"ח הזה של הוועדה ישפיע בעתיד על תהליכי קבלות ההחלטות בעניינים חיוניים לקיומנו. גם מיכה חריש מייצג סוג דומה של פעילות פרלמנטרית. יש ח"כים אשר עצם יכולת הניידות הפוליטית שלהם, הופך אותם לחשובים ולמחוזרים שבין חברי הכנסת, בעיקר בעיתות משבר קואליציוני, והרי המשבריות המאפיינת את כל חיינו הפרלמנטריים. כך הפכו את אבוחצירא, דידן עטשי, יעקב יוסף ואפילו מ. כהנא, למחוזרי הכנסת בעיתות מצוקה.

יש מי שמשיגים תהילה בתוקף שנינותם, כושרם הרטורי, פעלתנותם בתחומים רגישים כמו ענייני פלילים, שב"כ ועוד. יש מי שתהילתם באה להם מתוך התמסרותם לעניינים בעלי חשיבות ציבורית עליונה. יש מי שמשיגים אותם במעשה אחד, דרמטי, יוצא דופן. יש מי שיודעים לכלכל את קידום המכירות שלהם על־ידי סיורים במוקדי המתיחות (הכותל, הר־הבית, הקסבה, דהיישה ועוד). יש מי שמצליחים ליצור סביב עצמם עניין באמצעות השתייכות לקבוצות־סוד (בעיקר חברי ועדת חוץ ובטחון) ויש מי שיש להם מזה ומזה וגם חברים טובים ברדיו ובטלוויזיה. חברות כזאת היא נכס צאן ברזל שלמען טיפוחה כדאי להשקיע כל מאמץ, כל פעלול ואת כל הזמן. אם אתה מפורסם, יש מי שסבורים כי הנך חשוב אם רבים חושבים שאתה חשוב, אתה הופך לחשוב ומי שלא מתפרסם, חשוב כמת מבחינה פוליטית.

וגם האחרים

יש ח"כים שאינם מופיעים בלוחות הסטטיסטיים, אם מפאת מיעוט השימוש במסופי הפעולה הפרלמנטרית החשופה ואם בתוקף תפקידם.

ראש וראשון בהם הוא היושב ראש, שלמה הלל. הוא יושב ראש כנסת דומיננטי. אינני זוכר מאז ימי יוסף שפרינצק יושב ראש כה מעורב ובעל השפעה על חיי הבית. שלמה הלל התייצב בראש זקוף, ובתקיפות בראש המערכה נגד תופעות של התקרנפות, הוא עמד על זכותה של הכנסת לאוטונומיה מול לחצי הממשלה ומנע, בתקיפות, התפשטות האלימות בבית פנימה. נסיונו הפוליטי העשיר עמד לו בכל אלה.

חברי כנסת אשר מילאו בעבר תפקידים בכירים בזרוע המבצעת, שהיו סגני שרים, שגרירים ומנכ"לים, מתקשים לחזור לשורה נטולי פיקוד ועל כן, בתיסכולם כי רב, שוקעים לתוך איזו [illegible] פרלמנטרית מרצון. יורם ארידור ויגאל כהן־אורגד עשויים להדגים מודל כזה של פוליטיקאי. שני אנשים אלה, מוכשרים מאד ופרלמנטרים מצטיינים ורבי־עלילה בעבר, מרגישים לא נוח כחברי כנסת מן השורה. שלמה הלל, כמו גם אבא אבן, בנושאם תפקיד פרלמנטרי בכיר, מצאו להם פורקן בבית שבו על־פי הפולקלור העממי הארצ־ישראלי „מדברים" ולא „עושים". אך גם ח"כים אחרים, מוצאים לעצמם פורקן בעבודה פרלמנטרית ובתוכם כמה „משוגעים לדבר", אשר תרומתם לציבור שולחיהם רבה, לעתים גדולה יותר מזו של הח"כים הבולטים בפעלתנות חשופה. רק אמיר – לוחם העשור ללא חת למען הנגב וזכויות העובדים; נאוה ארד – לוחמת אפקטיבית ועיקשת על זכויות הגימלאים ויחד עם עמיתים אחרים (מנחם הכהן, תעסה־גלזר, עוזי לנדאו, דדי צוקר, חייקה גרוסמן), מנהלת מערכה למען יהודי ברה"מ; שמחה דיניץ, אולמרט, בן אלישר, ב. בן אליעזר, אמנון לין ובעיקר מיכה חריש ממלאים תפקידים חשובים בוועדת החוץ והבטחון; דראושה, ותר, עטשי ואדדין מייצגים את האינטרסים של בני המיעוטים דרך ובאמצעות מפלגות ציוניות. אהרן הראל, מסור בכל ליבו לנושאי חינוך; אוריאל לין מתמסר למערכה לבטיחות ומעורב בחקיקה הכללית; אהרן נחמיאס, רב בן מאיר, אליעזר שוסטק מקדישים זמן רב לנשיאות הכנסת וניהול ישיבות הבית, דן תיכון, חייקה גרוסמן ומאיר כהן אבידוב הם דוגמה להצלחה בכפל תפקיד, גם חברות בנשיאות וגם פעילות ענפה בוועדות ובמליאה. יצחק פרץ, נחמיאס, עלי ושליטא – עתירי נסיון בשלטון המקומי – הם חברים פעילים מאד בוועדת הפנים. אברהם ורדיגר ומנחם פורוש, מפעלי המליאה ואנשי דוכן־נאומים מנוסים. ישראל קיסר, חרף עיסוקיו הרבים כמזכ"ל ההסתדרות, לא מרפה מעבודת הבית ומתרכז בעיקר בחקיקה סוציאלית. יגאל כהן, אפרים שלום, עושים שירות חשוב לסקטור החקלאי. אך העסוקים ביותר בעבודת הכנסת הם ללא צל של ספק חברי ועדת הכספים. הם ראויים לתוספת שכר ואולי גם לפרמיות.

לצמצם פערים במכשיר החינוך

מאת חיים כצמן

שאלה: מהו אחוז בעלי התואר האקדמי, מבין תושבי השכונות המבוססות של תל־אביב?

תשובה: 12%־35%.

שאלה: מהו אחוז בעלי התואר מבין תושבי שכונות הדרום?

תשובה: 2.5% בלבד.

נתונים אלה מתבססים על מחקר, שערכו שאול זרחי ואברהם אחיעזרא וממנו עולה גם, כי ההכנסה הממוצעת לנפש בשכונות המצוקה של תל־אביב נמוכה ב־20%־30% מהממוצע הארצי. יתר על כן, קיים פער של כ־100% ברמת החיים בין השכונות המבוססות והעניות בעיר. האם יש לעיריית תל־אביב תכנית ארוכת־טווח להקטנת הפערים הקיימים? האם מישהו חשב על חלוקה שונה של התקציבים והמשאבים העירוניים? האם מפלגת העבודה וסיעתה בעיריה הקדישו ולו דיון אחד בלבד לבדיקת סולם הקדימויות?

התשובה על כל אלה היא אחת – לאו מוחלט. איש אינו חושב, איש אינו בוחן, לאיש כנראה לא איכפת – ועולם אכזרי כמנהגו נוהג. סיעת „העבודה" בעיריית תל־אביב חולשת על תיקים חשובים, על תקציבים לא קטנים ועל עמדות השפעה בלתי מבוטלות – אך אין לה כל דעה מגובשת ומוסמכת על מדיניות הרווחה, הרפואה הציבורית, שיקום השכונות והחינוך.

בעיית החינוך בעיר היא אולי החמורה מכל: פריסת מתקני החינוך הבלתי־פורמאלי אינה עונה על הצרכים, והיקף שירותי הספורט ומועדוני הנוער בצפון גדול יותר מזה שבשכונות הדרום. האם מישהו נתן את הדעת לכך שמתקני חינוך הם אחד האמצעים היעילים לצימצום הקיטוב בעיר?

גם כאן, צר לקבוע, מפלגת העבודה כשותפה לקואליציה העירונית אינה יכולה לרחוץ בנקיון כפיה. הכל יודעים מי מנהל את המחלקה לתרבות, נוער וספורט בעיריה. אך נניח למתקנים הבלתי־פורמאליים בחינוך. מה קורה בשדה החינוך הפורמאלי? הסכנה הגדולה ביותר בתל־אביב – יותר אולי מבפערים אחרים – היא צמיחת „החינוך האפור". הורים בעלי אמצעים מממנים שעות לימוד נוספות ומשאבים לבתי־הספר של ילדיהם. כך מתהווים בתי־ספר טובים לילדי עשירים, ובתי־ספר גרועים לבני השכבות החלשות.

ועוד: על־אף ההכחשות החוזרות ונשנות מסתמנת, כנראה, מגמה לנסיגה הדרגתית מתכנית האינטגרציה בחינוך, שהונהגה במערכת לפני כעשרים שנה. עצוב מאוד שדבר כזה קורה דווקא בימי כהונתו של שר חינוך, שהוא אחד מראשי תנועת העבודה.

הטיעונים נגד האינטגרציה מוכרים. יש להודות כי זו לא הצליחה, בעיקר בתחרות בין בעלי ההישגים הגבוהים לבין בעלי ההישגים הנמוכים; הפער ההשכלתי־מעמדי ביניהם הולך ומתרחב. גם בנושא הזה הדבר בולט במיוחד בתל־אביב, שיש בה הבדלי רמות בחינוך בין שכונות הצפון לבין הדרום. אלא שאת קולר הכשלון יש לתלות במבצעי האינטגרציה – הן במישור הארצי והן במישור הלוקאלי – ולא ברעיון עצמו, שהוא טוב ונכון.

האינטגרציה בוצעה, לדאבוננו, כמצוות אנשים מלומדה: לא דאגו ללוות אותה בכל תשומת הלב והשכל. כאשר עיריית תל־אביב, למשל, הקימה שני בתי־ספר אליטיסטיים, היא טיפחה ביודעין את שיטות המיון המפרידות בין „תלמידים טובים" לבין „תלמידים חלשים", והתעלמה כמעט לחלוטין מצרכי בתי־הספר בשכונות המצוקה. היא הפקירה למעשה את האינטגראציה לחסדי שמיים. ידועה היטב עמדת עיריית תל־אביב, המתפארת במבנים ובציוד החדש שהוכנס לבתי־הספר בשכונות, אך מה התועלת בכל הציוד הרב אם אין כוחות־הוראה מתאימים לילדי השכונות?

עם זאת, במאזן האינטגרציה האורות רבים מן הצללים: ברוב בתי־הספר הוגשם חזון מיזוג הגלויות ושילוב האוכלוסיות: האינטגרציה יושמה ללא התנגדות אלימה (כפי שאירע בעיקר בארה"ב) ומערכת החינוך הצליחה להרחיב – למרות הכל – את אפשרויות הקידום של קבוצות נחשלות.

מפלגת העבודה חייבת להיות נושאת הדגל במאבק ליתר שוויון בקרב האוכלוסיה. מאבק זה מתחיל בגני־הילדים ובבית הספר היסודי. על המפלגה להבין שהחינוך הוא לב בעיית הקיטוב והפער. לכן, במקום כירסום באינטגרציה, מוטב ש„העבודה" תשקול את הידוק זרם העובדים, כמנוף לאינטגרציה אמיתית בין המעמדות במדינה ולצימצום הפער החברתי־תרבותי בין אזורי המצוקה לבין השכבות החזקות.

אני מציע שמפלגת העבודה תקים באחת משכונות הדרום בתל־אביב בית־ספר נסיוני, כדוגמת בית הספר גבעת גונן בקטמון ט' בירושלים. הנסיון בירושלים מוכיח, כי גם ב־1987 אפשר ללמד על־פי ערכי תנועת העבודה ולתרום לצימצום הקיטוב והפער החברתי.

מעורבות ההורים – נכס

צבי רמות

עם פתיחת שנת הלימודים תשמ"ח נפתחה גם מחלוקת ציבורית על „החינוך האפור". כרגיל אצלנו, הוויכוח מלווה אקורדים צורמים ואף נשתרבבו לתוכו ביטויים מן הטרמינולוגיה הישראלית העשירה בתחום החברתי. את מעודדי „החינוך האפור" מאשימים ב„אליטיזם", בהעמקת פערים חברתיים, בהרס האינטגרציה ובחמור מכל – ב„מנטאליות של צפון תל־אביב" (רחמנא ליצלן). המאשימים מתייצבים להגנת האינטגרציה הצרופה, ורוממות החינוך השווה לכל נפש בגרונם.

בין המשתתפים בוויכוח גם הסתדרות המורים ובראשה יצחק וולבר, הטוען בלהט רב כנגד „החינוך האפור". במשרד החינוך נשמעות כיום זמירות חדשות. מדובר עתה בחינוך למצויינות ובאפשרות לתכנן את עבודת המערכת כך, שיחודש העידוד שניתן בעבר להישגיות ולתחרותיות. מתרבים הקולות השואלים, אם לא ראוי לחזור גם כאן על ההישגים שהושגו בצה"ל, שם נקראים המפקדים הזוטרים „למשוך" אחריהם את יתר חייליהם.

יש להדגיש: הרהורים חדשים אלה על דרכה של מערכת החינוך לא היו צצים אילו היתה תחושה כי הכל שפיר בה, אולם יש לנפות מן הוויכוח את הסיגים. נושא האינטגרציה – האם הצליחה או לאו – איננו רלוואנטי לענייננו. אולי צריך לשלב במערכת החינוך את שני העקרונות: לטפח חינוך למצויינות, ובמקביל לקיים כיתה אינטגראטיבית לכל דבר.

אנו, קבוצת ההורים בשכונת רמת־אביב (צפון תל־אביב), נטלנו על עצמנו, לפני כשלוש שנים, משימה מיוחדת: השלמת החסר באותם מקצועות שקוצצו במערכת החינוך בשנים האחרונות. עשינו זאת גם לצורך העניין וגם משום שאנו רואים במעורבות הורים בבית־הספר ערך בפני עצמו.

התחלנו בפעולתנו בעקבות משבר אמון קשה שהתגלע בין ההורים לבין מערכת החינוך. מקורו של המשבר היה בקיצוצים שנעשו בלי־הרף בתכנית הלימודים.

בבית־הספר „אילנות", שילדינו לומדים בו, צצים כיום מחדש ניצנים ראשונים של אמון בין ההורים לבין סגל ההוראה, החל במנהלת בית־הספר ועד אחרון המורים. השינוי התחולל בזכות הסדר שקבע תוספת תשלום בעד העשרה בתכנית הלימודים ובעד פעילויות קהילתיות מגוונות. את התשלום גובים מההורים על בסיס פרוגרסיבי, ושומרים בקפדנות שיהיה מותאם להכנסותיהם. מנהלת בית־הספר היא הקובעת את גובה התשלום המושת על ההורה. שיעורו נע מ־85 ש"ח לחודש ועד לפטור מלא.

בזכות התשלומים הללו אפשר להוסיף לתלמידים עשר שעות לימוד שבועיות; לקיים קייטנה בחופשת הפסח; לקיים פעילויות קהילתיות המוקדשות ברובן לסיוע למוסדות ציבוריים ברמת־אביב, כגון בתי אבות, אקי"ם ופעילות חברתית עם בתי־ספר אחרים.

בשנת תשמ"ז לא היה ילד שלא היה שותף מלא במיגוון העשיר של התכניות שניתוספו למערכת החינוך הפורמאלי, המידלדלת והולכת. קיבלנו את העקרון שיש לשמור על האינטגרציה ועל ערכיה.

מה רע בחינוך הנוסף על־פי המתכונת שתוארה לעיל? האם יש הכרח בניהול מלחמות יוקרה על גבם של ילדינו?

צר מאוד שהסתדרות המורים לא טרחה לבדוק את הדברים לגופו של עניין, ולא ראתה את התוצאות החיוביות. לא זכינו לראות את וולבר, מזכיר הסתדרות המורים, בצל קורתנו. ראוי להזכיר שגם ההסתדרות הכללית מעודדת תכניות העשרה ובמסגרתה, באגף לתרבות, אף פועל גוף מיוחד, העושה לעידוד תכניות העשרה תחת הכותרת „ערכי תנועת העבודה". גם מזכ"ל ההסתדרות הכללית, ישראל קיסר תומך בפעולה זו, אחרת היא לא היתה יוצאת אל הפועל.

בנושא הזה יש לדון דיון ענייני ושקול. מן הראוי שיצחק וולבר יחדל מהנסיון לעשות ממנו קרדום לחפור בו הישגים פוליטיים. מעורבות הורים היא נכס שלא יסולא בפז למערכת החינוך. באה בה לידי ביטוי ההתנדבות למען הכלל, שבאורחנה היא תופעה נדירה מאד במקומותינו. בתקופתנו נקראים ההורים ליתר אחריות, גם לתוכן השירותים הניתנים לילדיהם וגם למימונם. בנוסחה שהוצגה למעלה אין כל פגיעה בעקרונות האינטגרציה. להיפך, היא נותנת חיזוק משמעותי לעקרון זה במערכת החינוך.

הקידמה, מר וולבר, איננה מבוססת על סיסמאות ריקות מתוכן, אלא על נכונות לעבוד קשה, לשאת בעול ולהשיב תשובות נבונות ואמיצות על בעיות השעה. אנו קוראים להסתדרות המורים להצטרף אלינו בנסיון זה ולהפכו, יחד עם משרד החינוך ובליווייו המקצועי, לנסיון הישגי בהיקף ארצי.

צבי רמות הוא חבר ועד עמותת בית־הספר הקהילתי „אילנות" ברמת־אביב.

אי כתיבת ,ב"ה' אינה מגרעת

מאת הרב יוסף קאפח

במאות השנים האחרונות התפתח נוהג, ראשית יצירתו כנראה במזרח אירופה, וממש התפשט גם לספרד, ולרוב הארצות הקרויות ארצות המזרח, כלומר לנהוג לנוסס בראש כל אגרת או מכתב את המלים „בע"ה" – בעזרת השם, או „בס"ד" – בסייעתא דשמיא. לא בכל ארצות המזרח התפשט מנהג זה. בין הארצות שלא נהגו בו היתה תימן. ולא פעם שמעתי מונים אותנו על כך, ויש אף בחריפות יתר. לכן אמרתי אהדר פרישתא דא ואתנייה, אנסה כאן לברר שמא בכל זאת צדקו אבותינו. בטרם [illegible] לקורא דבר, נפן אל המציאות ונראה היאך נהגו הקדמונים. אינני מתכוון לקדמוני יהודי תימן בלבד, אלא לקדמוני היהדות הכללית, קדמוני כלל ישראל.

הרבה מכתבים, הרבה אגרות, הרבה שאלות ותשובות, נתגלו בגניזות מגאונים קדמונים, מרמב"ם ובני דורו, ואף מדורות שלאחריו. והנה ראה זה פלא, אף אחת מהן אינה פותחת לא „בע"ה" ולא „בס"ד" ולא ב"ה". היתכן שהדבר נובע מתוך היעדר ידיעת חובתם או שמא מתוך בורות חלילה. שהרי לא יתכן לומר מתוך שכחה, כי השכחה תמצא באחד או בשנים, אך אין השכחה שוררת בשיטתיות אצל הכל. ולא נותר לנו אלא לנסות ולבדוק שמא מתוך מחשבה כל שהיא נעשה הדבר. ובכל אופן, גם בלי למצוא מאומה, כבר מנהג תימן מאושש במנהגי הקדמונים שלא מצאנו להם מעולם פתיחות כאלה ודומיהן.

לעומת זאת רבים מקדמונינו נהגו לפתוח את אגרותיהם במלים „לק"י" – לישועתך קיויתי ה' (בראשית מט יח). ואין צורך לשאול הרבה מדוע דווקא מקרא זה, כי כך מסרו לנו חז"ל: „בשעה שמכניסין אדם לדין אומרים לו... צפית לישועה" (שבת לא א); הרי משמע ברור מדבריהם שחייב אדם להיות מצפה לישועה ודורך לה במשך כל ימי חייו, והטעם פשוט, כדי שלא ישקע בגלות ויראה עצמו אזרח בארץ לא לו, והיא היא דרשת חז"ל לפסוק: „ציון היא דורש אין לה" (ירמיה ל יז), ולמדו: „מכלל דבעיא דרישה" (סוכה מא א). לפיכך אין פלא כי בתימן, שבה היו ספוגים ורוויים מסורת חז"ל, דבקו יהודיה כל ימיהם בציפייה לגאולה, וימות המשיח עמדו במרכז מאווייהם, כספם וכמהם. ועד כדי כך שלא בנו בתי אבן, אף שהיה הדבר בגבול יכלתם ואפשרותם, כדי שלא ייראה הדבר כייאוש מן הגאולה שמצפים לה יום יום ושעה שעה, „היום אם בקולו תשמעו" (סנהדרין צח א).

עד כאן לחיוב „לק"י". ועתה לצד המחשבתי של אי כתיבת „ב"ה" או „בס"ד". ידועה מחלוקת בעלי היגיון בדורות קודמים בעניין רצון ה' וגזרותו על תנועות האדם ותנוחותיו, האם הן לרגעים, כלומר בשעה שאדם מרים את ידו, כך רצה ה' זה עתה שירים את ידו, ובעת שהוא מחזיק קולמוס ומכוון לכאן לצייר את האותיות שהוא מצייר, כך רצה ה' זה עתה שיחזיק את הקולמוס, וכן הלאה, רצון ה' מתחדש ונרדף על כל תנועה או תנוחה קלה שבקלות, או שהאדם חפשי ורצונותיו נמסרו בידו, ויכול הוא לעשות את רצונו כרצונו, ללא הכוונה, הפניה או הפעלה ממעל. לבירור נקודה זו, שהיא המפתח לשאלה שלפנינו, חייב אני להביא את לשונו של רבנו הגדול הרמב"ם, בפירוש המשנה פרק ח' כפרקי הקדמתו למסכת אבות, והדברים שם ארוכים. והרי קטע מדבריו:

„... אבל הדבר המפורסם אצל בני אדם ואפשר למצוא בדברי החכמים ובלשונות הכתובים במותו, שעמידת האדם וישיבתו וכל תנועותיו ברצון ה' יתעלה וכחפצו. וזה דבר נכון אבל באופן מסוים, והוא כגון הזורק אבן לאויר וירדה למטה, אם נאמר עליה שברצון ה' ירדה למטה הוא דבר נכון, לפי שה' רצה שתהיה הארץ בכללותה במרכז. (לא חשבו לעיננו עצם המושגים הפיזיים שכבר הוכחשו, כלומר מרכזיות הארץ). וכן כל חלק מחלקי האש נע למעלה באותו הרצון שהיה, כלומר שתהיה האש נעה למעלה. לא שה' רצה עתה בעת תנועת החלק הזה מן הארץ שינוע למטה, ובזה חולקים כת „המדברים" לפי ששמעתים אומרים שהרצון בכל דבר הוא בכל עת ועת תמיד, ולא אמונתנו אנו, אלא הרצון היה בששת ימי בראשית, ושכל הדברים ינהגו לפי טבעיהם תמיד, כמו שאמר: „מה שהיה הוא שיהיה ומה שנעשה הוא שיעשה ואין כל חדש תחת השמש" (קהלת א ט)... ומבהה שאמרו בעניין זה: „עולם כמנהגו הולך" (עבודה זרה נד ב). ותמצאם ע"ה תמיד בכל דבריהם ומתרחקים מלהניח שהרצון בכל דבר ודבר ובכל עת ועת, ועל דרך זו אומרים באדם אם עמד וישב, שברצון ה' עמד וישב, כלומר שנתן בטבעו בראשית מציאות האדם שיעמוד וישב ברצונו, לא שה' רצה עתה בעת עמידתו שיעמוד או שלא יעמוד, כמו שלא רצה עתה בעת נפילת האבן הזו שתפול או שלא תפול. נמצא כללו של דבר, שאתה תדע, שכמו שרצה ה' שיהא האדם בעל קומה זקופה וחזה רחב ובעל אצבעות, כך רצה שיהא נח ונע מצד עצמו, ויעשה פעולות בחירתו, ואין דבר המכריחו ולא מונע אותו מהן, כמו שבאר בספר האמת (ספר התורה) ואמר בפרשו עניין זה: „הן האדם היה כאחד ממנו לדעת טוב ורע" (בראשית ג כב), וכבר באר התרגום את פירושו, שעניינו ממנו לדעת טוב ורע, כלומר שהוא נעשה אחד בעולם כלומר סוג שאין כמוהו סוג אחר הדומה לו בעניין זה המצוי לו. ומה הוא, שהוא עצמו מצד עצמו יידע הטובות והרעות ויעשה איזה מהן שירצה ואין מונע אותו מכך, וכיון שהדבר כן פן ישלח ידו ויקח מזה ואכל וחי לעולם. וכיון שזה חיובי במציאות האדם כלומר שיעשה ברצונו פעולת הטוב והרע מתי שירצה צריך ללמדו דרך הטוב, ויצווה ויזהר ויוענש ויגמל, ויהיה כל זה צדק. ע"ש.

וכיוצא בזה כתב בחבורו הגדול „היד החזקה" בהלכות תשובה פ"ה הלכה א–ה. והרי קטעים מדבריו:

„רשות לכל אדם נתונה, אם רצה להטות עצמו לדרך טובה ולהיות צדיק הרשות בידו, ואם רצה להטות עצמו לדרך רעה ולהיות רשע הרשות בידו... ואין לו מי שיכפהו ולא גוזר עליו ולא מי שמושכו לאחד משני הדרכים, אלא הוא מעצמו ובדעתו נוטה לאיזו דרך שירצה... ודבר זה עיקר גדול הוא, והוא עמוד התורה... כלומר שהרשות בידכם וכל שיחפוץ האדם לעשות ממעשה בני האדם עושה, בין טובים בין רעים... בכה חפץ ה' להיות האדם רשותו בידו, וכל מעשיו מסורין לו, ולא יהיה לו לא כופה ולא מושך אלא הוא מעצמו ובדעתו שנתן לו האל עושה כל שהאדם יכול לעשות, לפיכך דנין אותו לפי מעשיו, אם עשה טובה מטיבין לו ואם רעה מריעין לו..."

ראה שם בהרחבה, שרק משום כך זכאי האדם לגמול על מעשה הטוב, או לענש על מעשה הרע.

וכיון שכן, הרי לפי דרך חשיבה זו אין מקום לפתיחה „בע"ה" או „בס"ד". ממה נפשך: אם תוכן המכתב או האגרת הוא דבר של מצוה ודברים נעלים, שהאדם מקבל עליהם גמול ושכר מאת ה'. אין ה' מתערב להפעיל את האדם לעשות את הטוב, כי אז לא יהא האדם זכאי לשכר ולא לגמול טוב בעד מעשהו הטוב, כי לא לבדו מרצונו המוחלט עשה מה שעשה ממעשה הטוב, אלא בהפעלת שמים, או לפחות בשתוף הפעלת שמים, והשכר או הגמול מגיעים למי שהפעילו, או לפחות שזה הגמול משותף לו ולשמים. ואם תוכן המכתב או האגרת הוא דבר בלתי הוגן מאיזו בחינה שהיא, היעלה על הדעת שהשמים יסייעוהו לעשות דבר בלתי הוגן? וכל שכן אם תוכן המכתב או האגרת הוא דבר עבירה, הרי העיסוק בדברי הבל הוא בכלל עשיית איסור במחשבת היהדות ותורת ישראל, וכמו שפסק הרמב"ם בהלכות גזלה ואבדה פי"א הלכה יא... „יש בו איסור עוסק בדברים בטלים, שאין ראוי לאדם שיעסוק כל ימיו אלא בדברי חכמה ובישובו של עולם". ע"ש. ואילו היו תנועות האדם לרגעים ברצון ה' העכשוי למטרה זו העכשווית, ומשום כך אתה מבקש ממנו את העזר והסיוע, כי אז בטל כאמור העונש ועמו גם הגמול והשכר. לפיכך נראין הדברים כי משום כך לא נהגו הקדמונים במה שנהגו האחרונים, ובעקבותיהם גם קדמוני יהדות תימן.

אין כוונתי ברשימה זו לומר שאין לכתוב „בע"ה" או „בס"ד". מטרתי להסביר מדוע לא כתבוה קדמונינו. מטרתי לסלק רגל מלשון מוניהם. אך ברור, שאם יהא במכתב או באגרת דבר שיש בו נדנוד עבירה, שאסור לכתוב כן, כי אז יהא כפי שהמשילו חז"ל את שאול המלך, באמרו לבעלת אוב: „חי ה' אם יקרך עון בדבר הזה" (שמואל א כח י), ואמרו: „דומה שאול לאשה היושבת בחיק אהובה ונשבעת לו בחיי בעלה" (ראה ויקרא רבה כו ז).

וכבר מצאנו אחד מחריפי גאוני הדור שלפנינו, הוא הגאון הרגצובי ר' יוסף רוזין זצ"ל, שלא היה נוהג לכתוב בראש מכתביו ואגרותיו כפי שנהגו האחרונים, וכאשר נשאל לסיבת הדבר השיב: „באמת יש להאריך בזה, אם כתב אות אחת מן שם אם מותר למחקו, עיין ירושלמי סוטה פ"ב וע"ז דהוי בזה מחלוקת בית שמאי ובית הלל. ומה דפליגי בשבת דף קט"ז דמצילין מפני הדלקה אי מצרפין אותיות או רק תיבות. ועיין עבודה זרה יח. ולכן נצרך להזהר שלא לכתוב ב"ה על ראשי המכתבים. עכ"ל.

תשובתו זו נתפרסמה בספרו צפנת פענח חלק א סי' קצו, ניו יורק תשי"ד. אלא שטעם הימנעותו קצת תמוה, כי באות ה שכותבים בצירופים „ב"ה" „בע"ה" „בס"ד" אינם מתכוונים למקצת שם בן ארבע, אלא למקצת המלה „השם", ותיבת השם אין בה קדושה כלל.

כללו של דבר: אין מגרעת באי כתיבת „ב"ה" או „בע"ה" או „בס"ד", נהפוך הוא: יש בכך לשני הטעמים גם יחד טעם לשבח.